

Äripäev

reede 2. mai 2003

nr 83 (2388)

hind 15 kr

30.04.2003

ÄP indeks
620,69 +1,03%

30.04.2003

HEX indeks
5633,67 +0,51%

Tänases Puhkepäevas:

Tivoli Tuur
alustas suve
lõpuni kestvat
ringreisi

Põllumajandusminister Tiit Tammsaare juhitud OÜ Kaiu LT seafarm on antud rendile Ardi Grupiga seotud firmale, kuna ministri firma jäi jõusööda eest võlgu. Ardi Grupp on aasta jooksul võlgade katteks võtnud ka neli Lacto Agro sigalat. **lk 2**

Seafarm läks ülesostjale

Põllumajandusminister Tiit Tammsaare juhitud sigalas toimetab nüüd äripartner.

Õsel täielikult eestlaste oma

Eesti suurima mahlatootja ASi Õsel Foods enamusaksionär, Soome eakas ärimees Carl-Erik Sundblad loobus osalusest ning müüs kolmapäeval aktsiad firma kuuetele tegevjuhtile ning asutajaaksionärile Toivo Altile. Hansapangas sõlmitud tehingu tulemusel kuulub Õsel Foods nüüd täielikult eestlastele. **lk 3**

Õsel Foodsi suuraksionär Carl-Erik Sundblad (vasakul) müüs osaluse tegevjuhtkonnale, keda pildil esindab Õseli juht Kuldar Leis.

Tallinn 40 käivitub

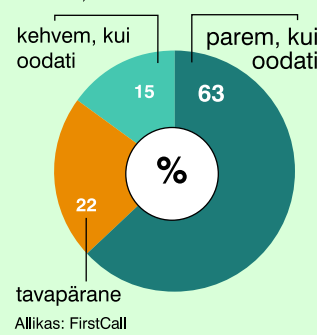
Eesti Telefon alustas projekti Tallinn 40 telekommunikatsioonivõrgu rajamiseks Tallinnas ja selle ümbruses 40 kilomeetri raadiuses. **lk 5**

USA kasumid üllatasid

USA suuremate ettevõtete kasumid on esimeses kvartalis oodatust rohkem kasvanud, kuid analüütikud arvavad, et see on pigem ühekordsest kulude kokkuhoiust. **lk 20**

Kasum oodatust parem

I kvartal, 2003

Allilm kiikab euroraha

Jaan Õmblus

Globaalne konkurents ja majanduslangus suurendab illegaalsete majandusorganisatsioonide huvi ELi raha vastu ja sunnib selle kasutust rohkem kontrollima, kirjutab Jaan Õmblus. **lk 26**

Vähene tahe koostöös

Äripäev väidab juhtkirjas, et pankade viitamine tehnilistele probleemidele ID-kaardi ja pangakaardi funktsioonide ühendamisel näitab pigem vähest tahet teha riigiga koostööd, mitte aga ületamatuid probleeme. **lk 25**

auto

Tsiklivarguste vastu **lk 8**

arvuti

Kuidas valida arvutit? **lk 11**

internet

WiFi-töökoha test **lk 12**

summary p 24

Täna
Äripäeva
vahel
kuukiri
Oma Maja

Äripäev

online

päevatoimetaja
Silva Männik**Kes? Mis? Kus?
Miks? Millal?**www.aripaev.ee**Aivar Sõerd: maksuamet ei uuri poliitikute rahastamist**

Maksuamet ei uuri poliitikute rahastamist, lükkas maksuameti juht Aivar Sõerd ümber ajakirjanduses avaldatud kahtlused.

Sõerd ütles maksuameti pressiteate vahendusel, et maksuamet ei uuri Res Publica võimalikku anonüümset rahastamist valimistel kandideerinud nelja erakonna poliitiku firma Patricia kaudu.

“Seda, kas maksuamet on kunagi uurinud, uurib või hakkab kunagi uurima mõne ettevõtte või organisatsiooni maksukohustust, maksuamet jätkuvalt kommenteerida ei saa,” selgitas Aivar Sõerd. “Ülesannet valvata erakondade rahastamise õiguslike ja eetiliste aspektide üle pole maksuametile pandud. Õigusriigis ei saa maksuamet sellist funktsiooni endale ka ise võtta,” märkis Aivar Sõerd.

Ikla peeti kinni Leedu päritolu turukaupa

Edela tolliinspektuuri ametnikud pidasid teisipäeva õhtul koostöös piirivalvuritega Ikla piiritollipunktis kinni suures koguses deklarierimata turukaupa.

Ikla piiritollipunkti saabus kella 20 paiku autobuss Neoplan, milles olud kümme reisijat ja kaks bussijuhti ei soovinud piiriületusel midagi deklarierida, edastas tolliameti esindaja. Tolli- ja piirivalveametnikud suunasid piiri ületanud bussi tollikontrolli ning avastasid, et see oli täis kaubaga täidetud suuri kilekotte.

Kaubakogused olid ilmselgelt kaubandusliku eesmärgiga ning ületasid mitmekümnekordselt lubatud tuhande krooni piiri. Kauba täpse koguse kindlakstegemine veel jätkub, kuid toll on juba alustanud väärteomenetlused kolme reisija suhtes kauba deklarierimata jätmise alusel.

Tallinna–Pärnu maantee teelõigu remont lükkub taas kuu võrra edasi

Via Baltica 31,7 kilomeetrise lõigu remont Tallinna–Pärnu maanteel lükkub edasi hankekonkursi venimise tõttu.

Pärnu teedevalitsuse juhataja Enn Raadik ütles Raadio Pärnule, et Euroopa Liidu tugifondi ISPA ametnike nõudel on hanke avamine edasi lükatud. Uus tähtaeg on 25. mai. See on juba teine edasilükkamine, esialgne tähtaeg 31. märts lükati 28. aprillile.

Rimi Eesti juht vahetub

Kuna Rimi Eesti peadirektor Christer Akerberg läheb juhtima Läti Rimit, saab poeketi siniseks juhiks Karmo Kaas-Lutsberg.

Seoses Läti Rimi peadirektori Knut Kvisviki sooviga lahku da firmast tehti ettepanek asuda tööle Läti Rimi juhina senisele Rimi Eesti OÜ peadirektorile Christer Akerbergile, teatas Rimi Eesti.

Alates maist on Rimi Eesti OÜ peadirektoriks senine finantsdirektor Karmo Kaas-Lutsberg.

BLOMBERGS

Kauplus Blomberg tänab oma häid kliente, koostööpartnereid ja kõiki sõpru meeldivate kohtumiste eest.

Kahetsusega anname teada, et meie kauplus on avatud vaid 10. maini.

Kindlasti kohtume uuesti, siis juba uues kohas ja teisel moel.

Jälleenägemiseni,

Ülle Klement & Sergei Akopjan

Praegune põllumajandusminister Tiit Tammsaar viis aastat tagasi Kaiu LT seafarmi tutvustamas

Foto: Erik Prozes

Minister farmist ilma

Põllumajandusminister rentis seafarmi firmade ülevõtjale

Põllumajandusminister Tiit Tammsaar rentis oma juhitava OÜ Kaiu LT seafarmi firmale, kellele Kaiu jõusööda eest võlg oli jäänud. Eelnevalt on sama firma võlgade katteks võtnud üle neli sigalat.

Kristina Traks

kristina.traks@aripaev.ee

Kaiu LT renditi OÜ-le Lanordia, mis kuulub Ardi Gruppi. Aasta eest võttis Lanordia võlgade katteks üle neli varem Lacto põllumajandusettevõtete gruppi kuulunud sigalat.

Ardi Grupp on Eesti põllumajanduses oluline tegija. Nimelt sai ta viis aastat tagasi omanikuks jõusöödatehas Keila Terko (nüüdse nimega Keila Veskid) ning omab veel tervet rida erinevaid firmasid laia tegevusspektriga.

OÜ Lanordia registreeriti veidi enam kui aasta tagasi ning selle aja jooksul on firma tõusnud üheks Eesti suuremaks seakasvatusefirmaks. Ettevõtte on praegu viis seafarmi – varem kuulunud need ASile Peetri Põld ja Piim, Lustivere Agro, Kaiu LT ja kaks Aravete Agrole. Nimetatud ettevõtteid, v.a Kaiu LT, kuuluvad Yaqub Haidary osalusel Lacto Agro gruppi.

Põllumajandusminister Tiit Tammsaar ütles, et tema juhitud Kaiu LT ostis Ardi Grupilt jõusööta ning jäi jõusööda eest võlgu. “Seafarmi rentimine ei olnud võla katteks, vaid Kaiu LT otsustas keskenduda edaspidi piima ja teravilja tootmisele ning loobuda seakasvatusest,” rääkis Tammsaar. “Sigalakompleks läks rendile hilisema väljaostu võimalusega, rendimaksetega teostame sisuliselt väljaostu.”

Kui palju Kaiu LT Ardi Grupile võlgu jäi, Tammsaar ei öelnud, kui sõnas, et summa on tühi võrreldes rendihinnaga. Rendisummat Tammsaar ütles, et ei nõustunud.

Seakasvatuse moodustab sööt umbes 70 protsenti kogukuludest ning kui seafarm ei suuda söödatehasele maksta, on tehasele lihtne panna seafarm fakti ette – lõpetame sööda tarnimise või võtame farmi üle.

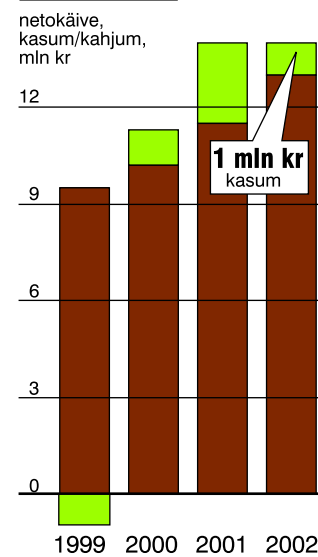
OÜ Lanordia juhatuse liige Mati-Ülo Pajutee ütles, et Kaiu LT seafarm renditi lootuses, et olukord sealihaturul normaliseerub. “Seal olid jõusöödaga probleemid,” ütles Pajutee.

“Tammsaar pidas sigu, meie toodame sealihaga.”

ASi Ardi Grupp üks omanikke ja juhataja Arkadi Gorlatš ütles, et Ardi Grupp oli sunnitud üle võtma varem Lacto gruppi kuulunud seafarmid, sest nad ei suutnud jõusööda eest maksta. “Kaiu LT seafarmi puhul tahtis Tammsaar ise selle juhtimisest loobuda, kui nägi, et läheb valitsusse,” rääkis Gorlatš.

Gorlatši sõnul ei ole Ardi Grupil ega Lanordial lähiajal plaanis rohkem seafarme rendile või üle võtta, vaid kavatsetakse jätkata olemasolevate farmidega ning vaadata nendes üle kulude pool.

Pajutee sõnul eksisteerib seakasvatusega tegelev Lanordia praeguses olukorras vaid seetõttu, et ettevõtte omanikul on ka jõusöödatehas. “Ma ei

Kaiu LT kasum vähenes

Allikas: Krediidinfo, Kaiu LT

mõista, kuidas jäävad praeguses turu madalseisus ellu need seakasvatused, kellel pole oma söödatehas,” rääkis Pajutee. “Siiski võtame kahjumit iga kuu, oktoobrist alates on ikka päris sügav auk.”

Tiit Tammsaare juhitud firma Kaiu LT toetas eelmisel aastal Rahvaliitu 60 000 krooniga, samas sai ta riigieelarvelist põllumajandustoetust nii 2002. kui ka 2001. aastal. 2002. aastal sai Kaiu LT lupjamistoetust summas 121 308 krooni ja teraviljatoetust 186 747 krooni ulatuses. Firma on saanud toetust ka SAPARDi programmist.

Ardi Grupp annab tööd 300 inimesele

Ardi Grupi ettevõtetes töötab praegu umbes 300 inimest, eelmisel aastal oli grupi käive 300 miljonit krooni.

Arkadi Gorlatši sõnul kuulub gruppi praegu 11 ettevõtet, kellest tähtsamad on jõusööda-

tootja AS Keila Veskid, ekspediteerimisfirma AS Marshellen, kaubadega kauplev OÜ Ardi Kakao ja OÜ Lanordia. Ardi Grupi kodulehekülje andmeil kuuluvad gruppi veel kaubandusega tegelev AS Ardi Trade ja laomajandusega tegelev AS Metsakaubandus.

Keila Veskid on endine Keila Terko, mille Ardi Grupp omandas 1998. aastal. Jõusööta tootva ettevõtte aastakäive oli 2001. aastal 20,1 miljonit krooni ja kahjum 1,9 miljonit krooni. Ettevõtte on alates 1999. aastast pea pidevalt olnud maksuvõlglane ning 1. aprilli seisuga võlgnes maksuametile poole miljoni krooni ulatuses viiviseid.

AS Marshellen tegeleb ekspediteerimisega ning tema 2001. aasta käive ja kasum olid vastavalt 30,9 ja 1 miljon krooni.

AS Ardi Trade on praegu likvideerimisprotsessis. Krediidinfo järgi oli ettevõtte 2001. aasta käive 152 miljonit krooni, kahjum 6 miljonit krooni ja omakapital 5 miljoni krooniga miinuses.

Ardi Gruppi kuuluvad ettevõtted peavad hoolitsemise ka 3500 elanikuga Loksa linnakese heaolu eest, sest Ardi Grupi nimele on erastatud Loksa soojamajandus.

AS Ardi Grupp ise on valdusfirma, mis tegeleb majandus- ja ärikonsultatsioonide ning raamatupidamisteenuse osutamisega. Ettevõtte jõudis 2001. aastal 1,5 miljoni kroonisesse kasumisse, olles enne seda neli aastat kahjumit teinud. Ardi Grupi aastakäive jääb 5–6 miljoni krooni kanti.

Pidev kahjumis olemine pole aga takistanud Ardi Gruppi soetatamast hinnalist autoparki – äriregistrist nähtub, et 1998. aastal oli firma liisinud kaks Lexus GS 300, kaks Mercedest, ühe Saab 9000 ja Toyota Landcruiseri.

OMANIKEVAHETUS ■ Toivo Alt loobus kogu Ösel Foodsi aktsiapaki omandamisest

Ösel Foodsi juhid said omanikeringi

Eesti suurima mahlatootja ASI Ösel Foods enamusaktsionär, Soome eakas äriees Carl-Erik Sundblad loobus osalusest ning müüs kolmapäeval oma aktsiad firma kuuete tegevjuhile ning asutajaaktsionärile Toivo Altile.

Väinu Rozental

vainu.rozentel@aripaev.ee

Kolmapäeval Hansapangas sõlmitud tehingu tulemusel kuulub Ösel Foods nüüd täielikult eestlastele. Eesti kolmest mahlatootjast kuulub kodumaisele kapitalile veel AS Tallinna Piimatööstus, mille mahlabrändiks on Largo. ASI Põltsamaa Felix omanik on Norra firma.

Tehingu tulemusel suurendas Ösel Foodsi senine aktsionär, Saaremaa äriees Toivo Alt oma osaluse 50 protsendile. Ülejäänud aktsiad omandasid enam-vähem võrdses osas Ösel Foodsi juhatuse esimees

Ösel Foodsi suuraktsionär Carl-Erik Sundblad (vasakul) kolmapäeval surumas kätt juhatuse esimehe Kuldar Leisiga pärast osaluse müüki tegevjuhtkonnale.

Foto: Erik Prozes

Kuldar Leis, turundusjuht Katre Kõvask, finantsjuht Tiina Lood, tootmisdirektor Margus Mals, müügidirektor Silver Kaur ja laborijuhataja Margit Pill.

Osapooled tehingu hinda ei avalikusta. "Ösel Foodsi kui firma väärtus on üle saja miljoni krooni," jäi Kuldar Leis napsõnaliseks ja lisas, et tegevmeeskond on end nüüd pikaks ajaks sidunud pangalaenuodega.

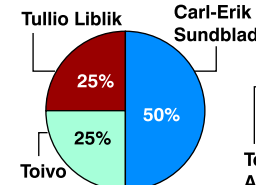
Tallinna Piimatööstuse suur-omanik, kaheksa aastat mahla-äris tegutsenud Oliver Kruuda hindas eestlaste julgust võtta mahlatööstuses riski, kuid avaldas kahtlust, et aktsiate eest võidi üle pakkuda. "Ma ei tea, mis hinda aktsiate eest maksti, aga kardan, et teatud rolli võis siin mängida ka tegevjuhtide emotsioon," kommenteeris Kruuda, pidades silmas ajakir-

janduses spekulieritud 100–150 miljoni krooni suurust tehingu hinda. "Eks oma laps ole ikka kallim kui võõras laps."

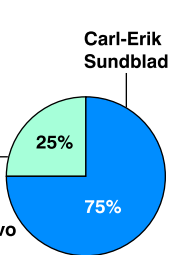
Kuldar Leisi sõnul andis peatselt 71-aastaseks saav Ösel Foodsi põhiomanik Carl-Erik Sundblad märtsi algul märku, et soovib ärist eemale tõmbuda. Leisi andmeil pakkus Sundblad oma osalust müüa ka mitmele toiduainetööstuses tegut-

Ösel Foodsi omanikering on muutunud kolm korda

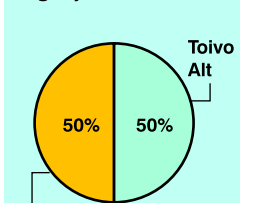
1993 asutatakse AS Ösel Foods, mille aktsiatest pool kuulub Soome äriemehele Carl-Erik Sundbladile ja teine pool võrdselt Toivo Altile ja Tullio Liblikule.

2001 suvi Tullio Liblik müüb oma osaluse Carl-Erik Sundbladile

30. aprill 2003 Sundblad müüb oma osaluse Toivo Altile ja Ösel Foodsi tegevjuhtkonnale

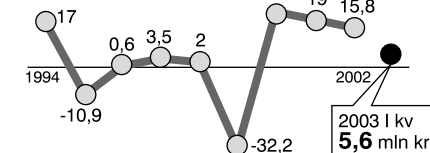

Ösel Foodsi juhtkond enam-vähem võrdselt esimees Kuldar Leis turundusjuht Katre Kõvask finantsjuht Tiina Lood tootmisdirektor Margus Mals müügidirektor Silver Kaur laborijuhataja Margit Pill

Allikas: AS Ösel Foods, Äripäev

Ösel Foodsi kasum kõikuv

mln kroonides

sevale Skandinaavia firmale. "Leidsime suuromanikuga siiski ühise keele, et kui saame hinnas kokkuleppele, on ostueesõigus tegevjuhtkonnal," rääkis Leis. "Kuigi meil oleks olnud palju lihtsam oodata uut omanikku, otsustasime ise riski võtta ja püüda karastusjookide äri veel paremini teha."

Ösel Foodsi asutaja Toivo Alt kinnitusele pakkus Sundblad

talle kogu aktsiapakki. "Tundsin, et on parem, kui omanikeringis on ka tõhus meeskond," põhjendas Alt, miks ta piirdus vaid poole aktsiapakiga.

Kuldar Leisi sõnul ei tähenda firma uus omanikering suuri muutusi ettevõtte strateegias. "Sama juhtkonnaga oleme paar viimast aastat koos töötanud ning tulemused pole halvad," märkis Leis.

HONDA
The Power of Dreams

Luksus põhivarustuses

Uus Honda Accord on erakordne auto nii seest kui väljast. Viimase detailini hoolikalt lihvitud välisus, uudsed tehnilised lahendused ning lisavarustusest tulvil luksuslik salong teevad Honda Accordist kõrgema klassi auto. Sõiduomadusi ei pea kommenteerimagi, Hondal on need alati tippklassi kuulunud. Euroopa luksusautod suudavad Hondat ületada veel vaid hinnas. **Honda uue lipulaeva võimalustega tutvud lähemalt www.honda.ee.**

uus **ACCORD**

TURISM ■ Tallinna Sadam ehitab uue suuri kruisilaevu vastu võtta võimaldava kai

Põhjala ootab rekordilist turismisuve

Hirm terrorirünnakute ees ning kartus Aasiast alanud tapva kopsuviiruse ees tõstab Skandiinaavia ning Balti riikide atraktiivsust ohutu reisisihina.

Sirje Rank

sirje.rank@aripaev.ee

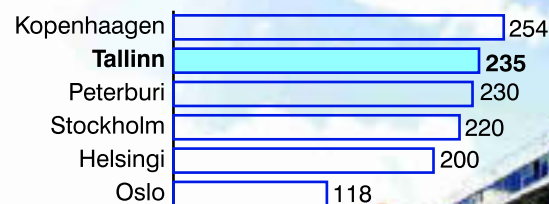
Taani ja Rootsi ennustavad käesoleval aastal rekordilist turismisuve, suvel Läänemere sadamaid ning Norra rannikut külastada plaanivate kruisilaevade arv on mullusega võrreldes 20–30% suurem.

Need arengud on risti vastupidised maailma turismitööstuses valitsevale pessimismile, kus räägitakse suurimast kriisist Teise maailmasõja järel.

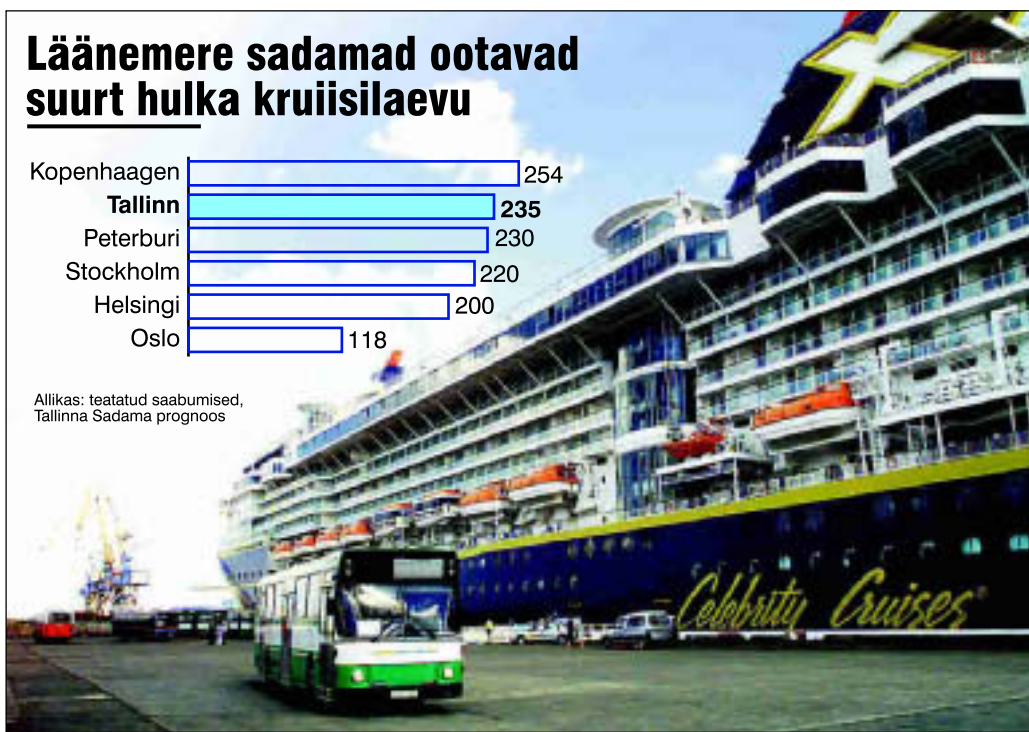
“Läänemeri on praegu kõige stabiilsem piirkond maailmas,” ütles Tallinna Sadama turundusdirektor Erik Sakkov ning katsus puud, et õnne mitte ära sõnuda.

Praegu teadaolevalt külastab Tallinna sel suvel 235 kruisilaeva, tuues kaasa 220 000 turisti. Mullusega võrreldes on

Läänemere sadamad ootavad suurt hulka kruisilaevu

Allikas: teatatud saabumised, Tallinna Sadama prognoos

Kruisilaev Millennium tõi paar aastat tagasi Tallinna sadamasse põhiliselt Ameerika turiste, nüüd on ameeriklaste osakaal lõbusõidulaevadel tunduvalt vähenenud.

Foto: Julia-Maria Linna

see 70 alust enam. Siis külastas Tallinna umbes 150 000 kruisituristi.

Osa kruisilaevu on Läänemerele ning Norra rannikule üle tulnud Vahemerelt, kus laevareiside müük on piirkonnas püsivate pingete tõttu edenenud visalt.

Kopenhaageni sadamasse on end meldinud juba 254 kruisilaeva – 37% rohkem kui mullu. Sarnane kasv on ka Norra ranniku suurima külastatavusega kruisisadamas Bergenis, kuhu oodatakse 262 alust mulluse 192 asemel.

“Inimesi huvitab,” ütles

Sakkov. “Põhiatraksioonid Läänemeres on Stockholm ja Peterburi. Suurim üllatus on Tallinn.” Võimsuste suurendamiseks investeerib Tallinna Sadam 70 miljonit krooni uue kai ehitusse, mille ääres saab korraga seista kaks 300meetrist kruisilaeva.

Varasemaga võrreldes on nii Eestis kui ka Põhjala riikides märgata Ameerika turistide vähenemist. Kui Tallinna saabuvatel laevadel oli neid üle-eelmisel aastal ca 85%, siis mullu Sakkovi sõnul vaid 35%. Põhjuseks on nii vastumeelsus lennureiside suhtes kui dollari nõrgenemine. Eeldada võib ka Aasia turistide vähenemist – kui enne SARSi puhangut oodati Skandinaaviasse tänavu 100 000 turisti Hiinast, kellest osa oleks kindlasti põigunud ka Eestisse – siis nüüd on prognoos vaid 50 000.

Põhilist kasvu ootavad Põhjala riigid omavahelisest turismist ning Saksamaa turistide arvu kasvust. Järjest aktiivsemalt on lähiriike hakanud külastama näiteks norralased, taskus tugev Norra kroon. Stockholmis kasvas Norra turistide arv mullu 23%, ca 20% kasv oli ka Eestis, ehkki numbrid pole suured.

Iraagi sõda, SARS ning börsi langus jätab koju ka reisida armastavad rootslased, millest Rootsi turismitööstus loodab edu siseturismile. Siit võiks prognoosida ka Eestit väisava-

te rootslaste arvu kasvu, sest reisimisharjumus on alles, ütles Estraveli asepresident Balti tootesuunal Malle Pottsepp. Märgatavalt on viimasel ajal liisandunud ka konverentsiturism Põhjalast, kuna paljud firmad on keelanud oma töötajatele pikad reise, ütles Pottsepp.

Atraktiivne ning jõukas kontingent on sakslased. Selle aasta kahe esimese kuuga kasvas Saksa turistide ööbimiste arv Soomes 8%, ehkki mõnevõrra jahutab sakslaste huvi

Soome kõrge hinnatase. Saksamaa suhtes valitseb hea trend ka Eestis, ütles Piret Kallas EAS Turismiagentuurist. Mullu külastas Eestit 86 000 sakslast, mis oli 2001. aastaga võrreldes 22% kasv. Ka sellele eelnenud aastal oli kasv üle 20%.

Malle Pottsepa sõnul on pärast otseliini avamist Pariisi märgata prantslaste elavnenu huvi Eesti vastu. Piret Kallase sõnul on sarnast arengut oodata ka uuest otseliinist Prahasse, mis töötab lisada turismi Kesk-Euroopast. Praegu tuleb suurim kasv Poolast. Järjest enam Vene turistide eelistab Soomele Balti riike.

Läänemeri on praegu kõige stabiilsem piirkond maailmas.

Erik Sakkov, Tallinna Sadam

AUTODE LOOJA

RENAULT MEGANE

- Uus elektriline roolivõimendus.
- Uus kindlam teelpüsivus.
- Uus 16-klapiline mootor.
- Uus 6-käiguline käigukast.
- Uued täiustatud pidurid.

Kui sõitmine ei paku enam endist pinget, on aeg proovida midagi uut.

Maanteede magnet.

OMA KLASSI TURVALISIM AUTO

AASTA AUTO 2003

Uus Mégane.
Sellist juhitavust pole Maa peal veel nähtud.

Renault' esindused:

ABC Motors AS: Tallinnas Paldiski mnt. 105, tel. (0) 6747 747. AUTORI AS: Tallinnas Mustamäe tee 12B, tel. (0) 6115 833; Tartus Jõe 9a, tel. (07) 367 890.

toimetaja Kadi Heinsalu, tel 667 0106, e-post kadi.heinsalu@aripaev.ee

SIDETEENUSED ■ ET teeb koostööd kinnisvaraarendajatega

ET veab sideliine jõukamate klientideni

Eesti Telefon hakkab rajama telefoni- ja andmesidevõrku Tallinnast 40 kilomeetri raadiuses, kuhu ehitab uutesse kinnisvaraarenduse piirkondadesse eramaju üha rohkem jõukamaid inimesi.

Viktoria Korpan

viktorija.korpan@aripaev.ee

“Peamine põhjus, miks projektiga alustasime, on see, et tahame investeerida oma parimatesse klientidesse,” ütles ASi Eesti Telefon juhatuse esimees Valdo Kalm kolmapäeval. “See ei ole ühe aasta projekt, sellepärast ei saa täpselt veel öelda, kui palju investeerime sellesse, jämedalt võttes on suurusjärg umbes 10 miljonit krooni.”

Ehkki Eesti Telefoni Tallinn 40 projektijuhi Rein Toomsalu sõnul on praegu enamik kohti, kuhu ühendusi rajatakse, sellised, kuhu ehitamine ei ole praegu veel kasumlik, tasub see ennast ära pikemas perspektiivis.

Eesti Telefon algatas projekti Tallinn 40 moodsa telekommunikatsioonivõrgu kavandamiseks ja rajamiseks Tallinnas ja selle lähiümbruskonnas raadiusega umbes 40 kilomeetrit.

“Selle piirkonnas elab juba või asub peatselt elama piisav hulk teenust soovivaid kliente,” rääkis Toomsalu. “Soovime senisest kiiremini pakkuda ja olla

ISDN ka väljapoole Tallinna

5 piirkonda Harjumaal, kuhu Eesti Telefoni plaanib sel aastal vedada ISDN-kaabli

valmis pakkuma teenust just uutes kinnisvaraarenduse piirkondades, paljudel juhtudel meie tänastele klientidele, kes on ümber asumas uude elupaika.”

Eelkõige soovib ET pakkuda Harjumaal elavatele peredele interneti püsiühenduse teenuseid Kodu ADSL ja Kodutöö ADSL ning telefoni, Kodu-ISDNi ja Eramu-ISDNi teenuseid.

“Loomulikult peetakse projekti läbiviimisel silmas ka tulevikuvajadusi – eelkõige internetiliikluse kasvu trende ja võimalust tarbida laia spektrit teenuseid. Kuna Harjumaale on koondunud ka päris palju ärikliente, siis projekti realiseerimisega avarduvad oluliselt ka nende võimalused tarbida interneti-, kõne- ja andmesidetee- nuseid,” rääkis Toomsalu.

Esimesena paneb Eesti Telefon võrgu püsti Kiili vallas Luigele, kaalumisel on võrgu aren-

damine Lohusalus Keila vallas, Rebalas Jõe-lähtme vallas, Metsakasti ja Uus-Kooli piirkonnas Viimsi vallas ning Männiku külas Saku vallas ja teistes paikades.

“Otsus sõltub klientide arvust,” selgitas Toomsalu. “Ehituse pilt on kiiresti muutuv, hinnanguliselt on tegemist umbes tuhande koduga.”

Kui palju uusi kliente kavatseb neis piirkondades ET kokku saada, ei osanud Toomsalu veel prognoosida.

Toomsalu sõnul on Eesti Telefoni koostööpartneriteks kinnisvaraarendajad, kelle nimed ei soovi ettevõtte veel avaldada. Kinnisvarafirma Ober-Haus tegevdirektor Hindrek Leppsalu ütles, et Tallinnast väljapoole liikumise trend püsib, sest elamukrunte Tallinna piires ei ole palju.

“Eesti Telefoni lähenemine on mõistlik,” ütles Leppsalu. “Kulud on madalamad, kui teha koostööd kinnisvaraarendajatega.”

“Ka kinnisvaraarendajale on

see väga hea, sest kommunikatsioonid ei jõua igale poole, noored ja jõukamad, kes tavaliselt eramajadesse kolivad, soovivad aga lisaks telefonile ka internetiühendust. Kui fiksisele pakub konkurentsi mobiilside, siis andmeside on see, millega mobiilside ei saa veel konkureerida,” lisas ta.

Kui kinnisvaraarendaja soovib rajada elamurajooni uude kohta, siis telekommunikatsioonide maksumus ühe krundi kohta võib Leppsalu sõnul erineda kohati väga palju. “On kohti, kuhu kommunikatsioonide rajamine võib maksma minna isegi 50 000 krooni, on kohti, kus saab väga odavalt. Sõltub sellest, kui kaugel on Eesti Telefoni kaabel,” rääkis Leppsalu.

Eesti Telefoni lauatelefoniklientide arv on viimasel ajal pidevalt kahanenud, mullu kaotas ettevõtte 36 000 klienti, tänava esimese kvartaliga veel 4000. ADSLide arv kasvab aga pidevalt, aprilli alguse seisuga oli ettevõttel 35 000 ADSLi klienti.

Neste langetas üle Eesti hinda, kuid tõstis Tallinnas

Kütuse jaemüüja Neste Eesti langetas teisipäeval üle Eesti kütuste hinda, kuid tõstis hinda Tallinnas.

Neste Eesti jaemüügijuht Artur Praun ütles, et nüüd maksab Neste jaamades bensiin 95 Euro ühtlaselt 9,20 krooni liiter ja diislikütus 8,60 krooni lii-

ter. Ainus erand on Rapla, kus bensiini hind on 9,05 krooni liitri eest.

Neste samm tuli pärast seda, kui Statoil otsustas langetada kütuste hinda väljaspool Tallinna. “Reageerisime ja alandasime ka oma jaamades hinda,” kommenteeris Praun Neste käi-

tumist. “Hindasime olukorda tervikuna ja ühtlustasime hinna kogu Eestis.”

Praun ütles, et edaspidi kindlasti nii ei jää, et hind on igal pool sama. Piirkondlikud erinevused on tema sõnul tõenäolised. Praun ütles, et raske öelda, kui kaua ühtlased hin-

nad püsivad. Tema sõnul sõltub see konkurentide käitumisest. Maailmaturul tema sõnul suurt muutust praegu näha ei ole.

Praun hindab Neste turuosa Eestis 20 protsendile või üle selle. Paar aastat tagasi oli turuosa 13–15 protsenti. ÄP Online

Ettevõtlusliidud jagavad koos Päevalehega auhindu

Ettevõtlusliidud kirjutasid kolmapäeval Päevalehega alla leppele hakata koos välja andma ettevõtlusauhindu.

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Tööstuskeskliit ja Eesti Päevaleht sõlmivad kolmapäeval Kaubandus-Tööstuskoja ruumides

koostöölepingu “Ettevõtluse auhind 2003” konkursi ja Eesti ettevõtete konkurentsivõime edetabeli ühiseks läbiviimiseks.

Auhinnakonkursi ja edetabeli eesmärk on tunnustada riigi ja ettevõtlusorganisatsioonide poolt Eesti edukamaid ja konkurentsivõimelisemaid ettevõtjaid.

Konkursil antakse välja kaheksa auhinda ja koostatakse konkurentsivõime edetabel.

Auhinnad antakse välja järgmistest kategooriates: “Välisinvestor 2003”, “Eksportöör 2003”, “Väike- ja keskmise suurusega eksportöör 2003”, “Piirkonna edendaja 2003”, “Tehnoloogia arendaja 2003”, Tu-

rismi uuendaja 2003”, “Konkurentsivõimelisim ettevõtte 2003”.

Peauhinna “Ettevõtluse auhind 2003” valib kõrgetasemeline komisjon eelpool nimetatud auhindade nominentide seast. “Ettevõtluse auhind 2003” konkursi patroon on president Arnold Rüütel. ÄP Online

Taal tunnistab offshore-firmade kasutamist

Pankuri, siseministri ja Res Publica rahastajana tuntust kogunud Olari Taal ütles, et on offshore-firmasid kasutanud investeerimisel Euroopasse.

Virko Lepassalu

virko.lepassalu@aripaev.ee

Olari Taal

Küsimus Taalile tema seoste kohta offshore'idega oli ajendatud asjaolust, et AP andmetel kasutasid politsei uurimisaluse ärimähe Raivo Karu teeneid maksudest pääsemiseks mitmed kunagised hoiupankurid.

“Kui ausalt öelda, siis üsna loomulikult on mul olnud offshore'idega pistmist,” märkis Taal. “Isiklikult mina ei ole offshore'ide kaudu raha liigutanud,” väitis ta.

Teatavasti oli ja on levinud praktika, et offshore'ide omanikud ning ka otsesed rahaliigutajad on advokaadid või nn esindajad, nagu Raivo Karu.

Hiljem lisas Taal: “Olen 90ndate keskel kasutanud offshore'ide teenuseid investeerimisel Euroopasse, kuid ei ole ise ühtegi omanud.” Taali kinnitusele kasutasid offshore'e tol ajal kõik vähegi arukamad äri- mehed.

Taal märkis, et on ise korra elus ka praeguse eeluurimisaluse ning offshore-firmasid “tootnud” Raivo Karuga ka kohtunud. “Karu oli üks esimesi selliseid tegijaid Eestis.” Taali kinnitusele Hoiupank ise kui insti-

tutsioon offshore-pangandusega ei tegele.

Vestlustest mitme offshore-firmade müügiga tegelema selgus, et investeerimise all Euroopasse, millele viitas Taal, mõeldi lihtsalt tolleaegsest ettevõtte tulumaksust pääsemist. Seda nimetati ka “puhverdamiseks”. Mingi osa tuludest pumbati offshore'i ja tõmmati siis firmasse tagasi, kui tulid raskemad ajad. Raivo Karu aga seadis end löögi alla seoses asjaoluga, et tema mitte ainult ei müünud offshore-firmasid, vaid esindas ka nende kliente ja aitas neist mitmele mugavamaks rahaliigutamiseks soetada ka valepasse. Kui ta oleks piirdunud ainult firmade müügiga, poleks saanud politsei tema juures läbiotsimist korraldada.

Tallinna politsei alustas nädala alguses seoses Raivo Karuga kriminaalasja, kahtlustades teda rahapesus.

Sihtasutus eelistab suurehitajaid

AS Remet süüdistas kolmapäeval peetud kohtuistungil Kunstimuuseumi Ehitamise Sihtasutust suurehitaja eelistamises, millele viitavad takkajärele muudetud hanketingimused.

Anne Oja

anne.oja@aripaev.ee

Kunstimuuseumi Ehitamise Sihtasutuse (KES) esindaja AB Tehver & Partnerid pole seni suutnud esitada tõendeid, et sihtasutus kavatses algusest peale nõuda peatöövõtjalt 45 mln krooni suurust omakapitali ja keelata ühispakkumised.

Päeval, mil toimus eelmine kohtuistung ja teine hankekonkurss n-ö sobivate tingimustele vastava peatöövõtja leidmiseks peatati, kuulutas KES välja suunatud pakkumise Merko Ehitusele varisemisohhtlikuks muutunud vundamendisüveni di betonereimiseks. Tööd võta-

vad ehituse eelarvest kopsaka tüki, 24 mln krooni.

KESi advokaat Jaanus Tehver eitas kohtus suurettevõtete survet hanketingimuste muutmiseks ja kunstimuuseumi ehituse esimese hanke tühistamiseks. Tema selgitustest kumas aga läbi, et väikeettevõtteid välistava omakapitali nõude ning ühispakkumiste keelamisega järgiti eelkõige suurehitajate ultimatiivseid soovitusi. Tehveri vastustest halduskohtule selgus, nagu oleks nii Skanska EMV kui ka FKSM valmistanud sihtasutust kohtusse andma, kui too ei eemalda pakkujate ringist tõenäolist odavaimat ehitajat ja seega ka riigihanke võitjat Remetit.

Remeti kaebusele lisandus Tallinna halduskohtusse teisipäeva õhtuks kaebus ka ehitusettevõttelt Rand & Tuulberg, kes suurpakkujate ringist välja jäi. Kohus ühendas kaebuste menetlemise ja arutab neid edasi 9. mail.

KONKURENTS ■ Säästumarket toob müüki rohkem oma brändi tooteid

Äripäev
onlineVälismaalased
saavad võimaluse
lühiajaliselt töötada

Eile jõustusi täies mahus välismaalaste seaduse olulised muudatused, mille järgi saavad välismaalased Eestis lühiajaliselt töötada.

Seadus annab viisaga Eestisse saabunud välismaalasele võimaluse legaalselt töötada, teatas kodakondsus- ja migratsiooniameti (KMA) esindaja.

KMA hinnangul võimaldab see seaduseparandus vähendada nende välismaalaste hulka, kes saavad Eestisse ja asuvad mõneks kuuks illegaalselt tööle. Lühiajalist töötamist võib taotleda nii viisaga kui ka viisavabalt Eestisse saabunud välismaalane. Lühiajaline töötamine ei tohi ühe aasta jooksul kesta rohkem kui kuus kuud.

IMF juhtis tähelepanu
Eesti jooksevkonto
defitsiidile

Kolmapäeval rahandusminister Tõnis Paltsuga kohtunud Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) delegatsioon juhtis tähelepanu jooksevkonto defitsiidile.

IMFi delegatsiooni juhtinud Euroopa II osakonna asedirektor Richard Haas väljendas muret Eesti suure jooksevkonto defitsiidi pärast (2002. aastal 12,5% SKTst) ning tõi selle võimaliku põhjuseks välja suurenenud tarbimise, mida saab ohjeldada läbi fiskaalpoliitika. Minister Palts vastas rahandusministeeriumi teatel, et kuigi jooksevkonto defitsiit on juba aastaid suhteliselt kõrge, ei ole probleem siiski Eesti majandusele ohtlik.

Täpsustus

Kolmapäevase Äripäeva artikli "Aastaga 100 000 uut mobiilklienti" juures ilmunud graafikus oli viga. Radio- linja Eesti hinnanguliseks turuosaks oli ekslikult märgitud 31,7% ja Tele2 Eesti 18,3%. Tele2 hinnanguline turuosa on 31,7% ja Radio- linja hinnanguline turuosa on 18,3%. Vabandame.

Konkurendid erinevad toodete päritolu, tuntuse ja ka hinna poolest

Lidl

- *hard discounter*-tüüpi
- piiratud sortiment (ca 1000 toodet)
- 70–80% oma brändi tooted
- Euroopas toodetud, siinmail tundmatu kaup
- oma pudelid ja taarakäitlus
- pole kaardimakset
- ajalehekuulutuses viidanud kuue kaupluse rajamisele Eestis
- väidetavalt rajab Balti riikidesse ühe keske logistikakeskuse

Säästumarket

- *discounter*-tüüpi
- piiratud sortiment
- üksikud ekstra talle tehtud tooted (õlu, praanikud)
- paljuski kohalike tootjate kaup
- Eestis käibivad pudelid-purgid
- kaardimakse
- 44 kauplust üle Eesti
- Kesko logistikakeskus Jüris

Allikas: Äripäev

Lidli tulek viib Säästumarketi oma hindu langetama

Konkureerimaks edukalt Saksa Lidliga lubab Säästumarket turule tuua oma brandid ja teha hulgioste kogu Balti ketile, et langetada hinnad 10–15 protsenti madalamaks Eesti toiduainete praegusest hinnatasemest.

Andres Kärssin
andres.karssin@aripaev.ee

Hiljutisel kaubanduse aastakonverentsil esinedes ütles Kesko Food ASi juhatuse esimees Gunnar Kobin, et ainsad, kes suudavad Eestis tulevikus hinda müüa ja kasumit teenida on siinsele turule pürgiv sakslaste Lidl ja Säästumarket. Suurpoed ei suuda samade hin-

dade juures toiduainete pealt kasumit teenida, lisas ta. Samas lausus Kobin, et erinevalt Lidlist pole Kesko kontserni kuuluv Säästumarket praegu *hard discounter*.

"*Hard discounter* ja *soft discounter* erinevad selle poolest, et esimese hinnad on muust turust 10–15 protsenti madalamad. Täna on Säästumarket nii väljanägemiselt kui

ka hinnatasemelt *discounter*, kuid erinevus supermarketitega ei ole nii suur, et teda *hard discounter*'iks nimetada saaks," selgitas Kobin. Tema sõnul saavutab Lidl madalama hinna, müües Euroopast kogu Lidli ketile ostetud kaupa oma kaubamärkide all.

Kobin lausus, et Lidli nomenklatuuris on 70–80 protsenti oma brändi tooteid ning ka Säästumarketi eesmärk ei saa olla midagi muud. Praegu on siinses *discounter*'is müügil mõned ekstra talle tehtud tooted, aas-

ta lõpuks peaks Kesko Foodi juhi sõnul nende arv olema juba "märkimisväärne".

Ainsad, kes suudavad Eestis tulevikus hinda müüa ja kasumit teenida on siinsele turule pürgiv sakslaste Lidl ja Säästumarket.

Gunnar Kobin,
Kesko Food

Soome näitel vähendas Lidli tulek märgatavalt naaberpoodide läbimüüki õlle, mahla, karastusjookide ja maiustuste osas, ka sõda piima hinna ümber oli tundlik teema. Tegemist on kaubagruppidega, mis on olulised tarbijate igapäevaeelistusi vaadates.

Lidl Holding Eesti OÜ on registreeritud eelmise aasta lõpust, patendiameti menetluses on praegu enamik Lidli toidukaupade

ligi 240 kaubamärgi registreerimistaotlusest. Küll on Lidli siin-puna-kollase logo registreerimise siin vaidlustanud Säästumarketi endine omanikfirma, takistades nõnda oma niši suuri konkurendi tulekut. Patendiametis see vaidlus enne sügist päevakorda ei tõuse.

Kobin lausus, et teadaolevalt pole Lidl siin veel ühtegi krunti ostnud, kuid küsinud on küll ja üle terve Eesti. "Minu andmetel on Lidli tulevane juht olnud umbes ühe aasta Saksamaal väljaõppel ning kui mu andmed kokku kaks aastat ehk umbes aasta pärast on Lidl kohal," märkis ta.

Lidl ise oma tegevust ja plaane Eestis ei kommenteerinud.

Äripäeva seminar 15. mail Hotellis Reval Olümpia

Raamatupidamistarkvara ost –
üheksa korda mõõda, üks kord lõika!

Millest lähtuda raamatupidamisprogrammi valikul? Kuidas vältida "ämbreid"?
Indrek Saul, KPMG konsultant

Mis toimub Eesti raamatupidamistarkvaraturul?
Margus Tammeraja, 101 Ärisüsteemide turundusdirektor

Millised on kaasaegse klienditoe võimalused?
Janika Leoste, Hansaraama juhataja

Kuidas kujuneb raamatupidamisprogrammi hind? Kuidas saada tarkvaraostuga võimalikult odavalt hakkama?
Kersti Renzer, Hansa Business Solutions juht

Kuidas vältida tüüpilisi probleeme majandustarkvara juurutamisel?
Jelena Abaimova, Oracle peakonsultant

Millele pöörata tähelepanu tarkvara ostu- ja hoolduslepingu sõlmimisel?
Jaan Oruaas, Eesti Infotehnoloogia Seltsi esimees

Teekond raamatupidamissüsteemist panga kontoni
Tammo Otsasoo, Ühispanka e-tehnoloogia ja operatsioonide divisjoni direktori asetäitja

Kuidas tagada raamatupidamisandmete turvalisus?
Valdo Praust, Andmekaitse Inspektsiooni nõunik

Seminari soodushind 1950 kr (km-ga 2301 kr)
Tavahind alates 8. maist 2500 kr (km-ga 2950 kr)
Mitme osaleja korraga registreerimisel kehtib 10% soodustus.
Registreerimine ja lisainfo www.aripaev.ee/
seminar ja tel 667 0233 Merle Kumari

Äripäev

Toetavad:

Microsoft
Business
SolutionsAbsolutions
www.absolutions.eeSurfControl
Web & Email Filter
Tänu tähtsate andmetele kaitstun - rahvusliku ühe saladus.

Indrek Saul, KPMG konsultant

MUUDATUS ■ Maksuintresside tagantjärele nõudmine on põhiseadusevastane

Riigikogu hakkab uuesti intressinõudmist muutma

Riigikogu rahanduskomisjon asub ette valmistama eelnõu maksuintresside nõude viimiseks vastavusse põhiseadusega.

Peeter Raidla

peeter.raidla@aripaev.ee

Vastava ettepanekuga esines kolmapäeval Riigikogu ees õiguskantsler Allar Jõks. Jutt on tänava 1. jaanuaril jõustunud maksukorralduse seaduse paragrahvist, mis kehtestas maksuintressid tagantjärele ajavahemikul alates 1994. aastast kuni 2002. aasta juulini. Nime- tatud sätte kehtestamise põh- juseks oli asjaolu, et riigikohus oli läinud aasta 5. novembril tunnistanud varem kehtinud intressimäärad põhiseadusega vastuolus olevaks, kuna need olid kehtestatud rahandusmi- nistri käsikirjadega.

Jõks ütles, et vaidlusalune paragrahv kehtestas intresside tasumise kohustuse tagasiula- tuvalt, ning ta tõlgendas selle kehtestamist kui riigi sõna- murdlikkust maksumaksja ees. Intresside tagasiulatuvast

kehtestamist ei saa õigustada ka riigi rahaliste probleemide- ga. Allar Jõks toonitas, et int- resside nõude kehtetuks muut- mine ei tähenda vabastust ko- hustusest tasuda riigile täies ulatuses maksuvõlad.

Jõks ei näinud probleeme selles, kui maksumaksjad va- bastatakse põhiseadusevastas- te intresside tasumisest. Täht- sam on lähtuda põhiseadusest, mitte rahast, mis riigil võib saa- mata jääda, ütles õiguskants- ler.

Allar Jõks osutas samas juba eelmise õiguskantsleri Eerik- Juhan Truuvälja poolt 1994. aastal öeldud sõnadele riigikoh- tus, kus ta ütles, et intressimää- ra kehtestamine ei saa olla ühe ministri suva, vaid see tuleb kehtestada seadusega.

Õiguskantsleri ettepaneku poolt olid nii Riigikogu põhi- seadus- kui ka rahanduskomis- jon.

Õiguskantsler Allar Jõks tõlgendas intresside tagantjärele nõudmist kui riigi sõnamurdlikkust maksumaksja ees.

Foto: Erik Prozes

Andres Lipstoki sõnul jõudis rahanduskomisjon järeldusele, et riigi usaldusvärsuse huvi- des tuleb vaidlusalune norm põhiseadusega vastavusse viia. "Kui me täna seda ei tee,

jõuab see probleem ühel het- kel ikka siia Riigikogu saali ta- gasi," nentis Lipstok.

Samas viitas ta asjaolule, et esimene halduskohtu lahend juba tasutud intresside tagasi-

nõudmise kohta on juba ole- mas ja see oli eitav. See andis Lipstokile alust loota, et ehk polegi kardetud tont nii suur, kui me praegu arvame.

Riigikogu liige Siim Kallas pani samuti kahtluse alla väi- ted, et juba tasutud intressid õnnestub kohtu kaudu tagasi saada. Maksude kogumine on Kallase sõnul raske teema, kus riik ei tohi kellelegi ühtegi jä- releandmist teha.

"Riik talitas õigesti, kui nõu- dis maksude mitteõigeaegse ta- sumise puhul ka intresse," tõ- des Kallas. "Riik keeras mut- reid ja tagas masina töötamise. Nüüd selgub, et võti, millega mutreid keerati, oli vale."

Sellegipoolest oli Reformi- erakonna fraktsioon õigus- kantsleri ettepaneku poolt. Ees- kätt selleks, et kaoks praegune seadusandlik vaakum maksu- intresside osas.

Enim võtsid õiguskantsleri ettepaneku vastu sõna rahva- liitlased. Näiteks Janno Reiljan süüdistas õiguskantslerit kogu- ni sekkumises riigiaparaadi si- sulisse tegevusse maksude ko- gumisel.

Hansapanga suhtlemist korraldab Mart Tõevere

Hansapan- ga Grupi uus kom- munikat- siooni- ja investorsu- hete juht on seni panga investor- suhteid juh- tinud Mart Tõevere.

Mart Tõevere

"Marti võib pidada Hansa- panga investorsuhete funktsiooni loojaks Eelmisel aastal valiti Mart investorite poolt Ida- Euroopa paremuselt teiseks investorsuhete juhiks," ütles Hansapanga Grupi peadirektor Indrek Neivelt. Oksana Sivokobils- ka suurimateks saavutusteks peab Neivelt Hansabanka brändi tugevust Läti turul.

Mart Tõevere ülesandeks uues ametis on panga huvirüh- madega (töötajad, rahvusvahe- line meedia, investorid) suht- lemise ülebaltiline koordinee- rimine.

Mart Tõevere töötab alates 1998. aastast Hansapanga Grupi investorsuhete juhina. Enne investorsuhetega tegelemist oli Tõevere Grupi finantsdivisjoni analüütik.

Senine Hansapanga Grupi kommunikatsioonidirektor Kristi Liiva asub 1. maist juhti- ma valitsuse pressibürood.

ALTUS CONSULT
FIRMADE ASUTAMINE JA MÜÜK

Tõnismägi 3a, tel 646 3760
info@altus.ee
www.altus.ee

EHITUSTRANSPOORT

Veod 20 tm kraana ja vahetuskastiga

www.ehitustransport.ee
info/tellimine 051 45 629

dryvit DRYVIT SYSTEMS USA (EESTI)

FASSAADIMATERJALID
MAJADE SOOJUSTAMINE

Suur-Sõjamäe 31, Tallinn
tel 621 2025, faks 600 7873,
www.dryvit.ee

Rendile anda teleskoopiaadur

koos tõstekorvi, tõste-
käppade ja 3 t tõstevintsiga
Tel 053 422 522

**KLOOSTRIMETSA
PUUKOOL**

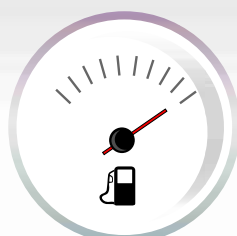
Sompaa tee 8, Tallinn, tel 623 9912
(Botaanikaia vastas)

müüb juba üle kümne
aasta kohapeal testitud
külmakindlaid istikuid

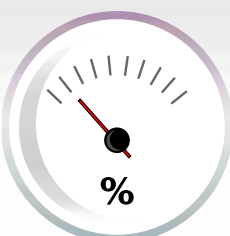
Klientidega suhtlevad
ainult asjatundjad.
E-L 10.00–20.00
pühapäeval suletud

**Rohkem kütust
vähem intressi**

STATOIL

Kohtu päikese all

SAMPO

Liini soodust, sõida moodust!

Eurost Auto salongist ostetud auto on täis üllatusi!
Paagi täidab Statoili kütusekaart 3000 krooni ulatuses,
hoogu lisab Sampo soodus 6,9 % liisinguintress ja
kindlustunde tagab auto kõrge kvaliteet.

Akadeemia tee 35, Tallinn
Avatud: E-R 9-18, L 10-15

www.eurostauto.ee
Tel (0) 671 0900

Eurost Auto
auto oma hinnaga

VIRISEDA POLE MÕTET - TURVAS SIND EI AITA!

10 Mail, 2003a. toimub maasturite orienteerumis- ja osavusvõistlus

"Off Road Po Russkomu"

originaal, standard, spetsiaal ja ATV klassidele

Algusega 06:00 hommikul Ellamaa karjääris

Lisainfo: www.4x4offroad.ee

THULE

Soov
ERAKOOLUTUSED
15159

SONY

racing service

NORTHLAND
PROFESSIONAL

KÄSIPESULA
Kadaka tee 1
Tartu mnt 80
Põhja-aasta 20

EMEX
AS EESTI METALLIEKSPORT

Tallinnas ja Harjumaal

15. aprill - 15. mai

AUTOVRAKKIDE TASUTA ÄRAVEDU

Loosiõnne korral võidavad teleri!

CARREC
AUTOKÄITLUS

Info tel (0) 625 8666; 91 255 (tasuta nr)
Betooni 12, 11415 Tallinn; Lõunasadam, 76805 Paldiski

auto

toimetaja Tõnu Tramm tel 667 0141, e-post tonu.tramm@aripaev.ee

Lihtne ja kindel autoliising

Tel 628 3373
www.a1.ee

TARVIK ■ Vargavastased seadmed mootorratastele

Kurikaelad ootavad tsiklibuumi

Möödunud aastal kasvas hüppeliselt mootorrataste registreerimine Eestis ja oleks naiivne arvata, et varguste arv ei kasva. Pigem oleks igati tark tegu oma kahe rattaline alarmi alla panna.

Tõnu Tramm

tonu.tramm@aripaev.ee

Möödunud aastal kasvas ARKi andmetel Eestis mootorrataste esmane registreerimine hüppeliselt. Kui 2001. aastal toodi Eestisse 320 mootorratast, siis mullu juba 711, ehk enam kui kaks korda rohkem. Tänavused esimesed kolm kuud näitavad jätkuvat tõusutrendi: kui 2001. aastal müüdi jaanuarist märtsini 32 uut tsiklit ja 2002. aastal 110, siis tänavu on see arv juba 138. Jõudsalt kasvab uute mootorrataste müük, ehk võrreldes möödunud aasta kolme kuuga on see arv peaaegu kaks korda suurem. Kokku on 1. aprilli seisuga Eestis arvel 7382 mootorratast, millest, tõsi küll, lõviosa on üle kümne aasta vanused vanakesed ning millest omakorda suur osa kusagile aia äärde roostetama jäänud. Kuid päris kindlasti on sõiduvõimelised kuni 10 aastased rattad, mida on arvel üle 1300. Lisaks ei sisalda need numbrid mopeede ja motorollereid, mida tiheenas linnaliikluses samuti üha enam ja enam kasutama hakatakse.

Oleks naiivne arvata, et kurikaelad üha suurenevast tsiklipargist oma osa endale ei tahaks saada. Möödunud aastal varastati 66 ja ärandati 12 mootorratast. Enamik varastatud mootorratastest olid uued.

Selles valguses pole midagi imestada, et ka mootorratta alarmid muutuvad üha populaarsemaks. Trosside ja kettide paigaldamine rattale ei pruugi vargaid takistada, ka on rataste kindlustamine väga kulukas ning sedagi saab teha vaid uut ratasatel. Efektiivseim viis kurikaelu eemale peletada on nagu autogi puhul alarm, mis hakkab karjuma kohe, kui keegi tsiklit paigast nihutada püüab.

Eestis müüdavatest alarmidest üks nüüdisaegsemaid on Norra päritolu Defa MC Security. Defa importija, ASi KG Knutsson müügiassistendi Andra Orni sõnul sobib see kaitsma nii mopeedi, rollerit kui ka mootorratast. Seda põhjusel, et ta töötab 8–18 V vooluga, ehk kõikidel mootorratastel. Olemas on ka varutoide, juhul kui aku tühjakas või kurikael toitejuhtme läbi lõikab. Signalisatsiooni põhimoodulisse on sisse ehitatud elektrooniline liikumisan-

Et mootorratas lahkudes alles jääks, oleks igati mõistlik jätta alarm kurikaelu ehmata. Päise päeva ajal röökivat ratast vaevalt keegi minema tassib.

Foto: internet

dur, mis registreerib nii vertikaal- kui ka horisontaalsuunalise liikumisele. Piisab valve all olevat ratast pisut siia-sinna liigutada, kui alarm mõne hetke pärast tööle hakkab.

Alarmi vallandades kostab võimas signaal 30 sekundi vältel, samal ajal vilguvad ka suunatud. Ka ratta lisavarustust on võimalik eraldi kaitsta. Signalisatsiooni juhitakse mitte kaugjuhtimispuldi,

vaid transponderiga (TAG). Alarm lülitub automaatselt sisse 20 sekundi jooksul alates hetkest, kui mootorratas seisatakse, süüde välja keetatakse ja transponderi antenni tööraadiusest eemaldatakse. Signalisatsiooni mahavõtmiseks seatakse ratas püstasendisse ja lülitatakse see transponderiga välja 3–5 cm kaugusel antennist. Veel on Defa eripäraks teiste alarmidega võrreldes see, et transponder ei vaja patareisid

ega laadimist. Ülejäänud süsteem aga on varustatud uude elektrienergia säilitamise funktsiooniga, mille puhul langeb voolutarbimine iseenesest nulli, kui panna mootorratas talveks garaaži kevadet ootama. Ka tavarežiimis on energiakulu väga väike. Transponderi kaotamine saab alarmi välja lülitada vastava turvakaardi abil.

Loomulikult on ka mitmeid teisi ja taskukohasema hinnaga alarme ning sageli pole mõtetki väikesele mopeedile kallist tipp-tehnikat peale osta.

Efektiivseim viis kurikaelu eemale peletada on nagu autogi puhul alarm.

Alarmide plussid

Eestis müüdavad mootorrattaalarmid, Autolehe test 2002 kevadel hinnad 2002 kevade seisuga, ilma paigalduseta

Defa MC Security

- hind 3900 kr
- väike gabariit, tugev pasun ja turvaline juhtimismehhanism

Meta 351

- hind 3390 kr
- vandalismikindel, tugev pasun

Serpistar SSM

- hind 2765 kr
- kinni valatud korpus ja veekindlad puldid, töökindel

Serpistar E587T

- hind 2640 kr
- kinni valatud korpus ja veekindlad puldid, töökindel

Getronic GT607

- hind 2350 kr
- ülitundlik ja reguleeritav kallutusandur

Centurion 4 Bike

- hind 2100 kr
- väike gabariit, puldi disain

Gemini G7354

- hind 1900 kr
- röövimisvastane funktsioon, hoiatusfunktsioon

Allikas: Autoleht

Kindlusta oma autole täis paak kogu suveks!

Kõik ajavahemikul 1. aprill–31. mai 2003 algavad kaskokindlustuse lepingud osalevad

kolmekümne 5000-kroonise bensiinikaardi loosimisel.

Loosimine toimub 18. juunil, võitjate nimed avaldatakse Ifi kodulehel www.ifi.ee ja võitjatega võtame ka ise ühendust.

If Eesti Kindlustus
Kindlustustelefon 1211

AUTOUUDISED ■ Mai uudismudelid

Mai toob nii kabriolette kui ka linnamaastureid

Maikuus Eestis müügile jõudvate mudeliuuduste seast leiab nii väikese linnaauto, kaubiku, hea mitu maasturit ja luksuslikku kabrioletti kui ka tavatarbijale mõeldud sedaani. ÄP

Chrysler, Jeep

Sebring Cabrio *face-lift*

- kabriolettkerega Sebring teeb läbi mudeliuudenduse
- hind alates: 430 300 kr (võib tulevikus muutuda)

- **importija:** AS Silberauto, Järvevana tee 11, Tallinn

Auto esiosa on saanud täiesti uue välimuse, mis annab aimu Chrysleri uuest disainipoliitikast. Uus Sebring sarnaneb

paljuski äsja New Yorgi autonäitusel esitletud Chrysler 300M järeltulijaga, ideeautoga 300C. Põgusa mudeliuudenduse teeb läbi ka Jeep Grand Cherokee, mis samuti peaks Eesti teedele jõudma maikuus. Mõlema mudeli puhul on hinnad jäänud esialgu samaks.

Hyundai

Hyundai Santa Fe 2,0 CRDi ATM

- Hyundai Santa Fe diiselmootori ja automaatkastiga versioon
- hind: GLS-varustusega 355 000 kr

- **importija:** Korea Auto AS, Pärnu mnt 139c, Tallinn

Automaatkäigukasti pooldajad leidsid siiani Hyundai linnamaasturi Santa Fe mudelinimistust üksnes 2,7 V6 mootoriga versiooni. Mais jõuab müügile versioon, kus on ühendatud diiselmootor ja automaatkäigukast. Viimane on *shiftronic*-tüüpi ehk lisaks automaatsele on võimalik valida ka manuaalset käiguvahetust.

Mercedes-Benz

MB CLK Cabrio

- MB CLK uuenenud kabriolettversioon
- hind alates: 672 600 kr

- **importija:** AS Silberauto, Järvevana tee 11, Tallinn

Tegemist on C-klassi põhjale ehitatud autoga, milles on kasutatud palju E-klassi detaile ning nii oma olemuselt kui ka välisuselt sarnanebki ta rohkem just viimasega. Autol on valida ühtekokku viie bensiinimootori vahel – alates 163 hj kuni 367 hobujõuni. Viimane kiirendab paigalt 100 km tunnikiruseni 5,4 sekundiga. Mõistagi ei ole säärase sõiduk just kõige madalamast hinnaklassist: hinnad algavad 672 600 kroonist, ehk 150 000 krooni kõrgemalt kui E-klassil.

Suzuki

Uuenenud Grand Vitara

- Suzuki Grand Vitara saab uue HDi-mootori ja täiesti uue salongi
- hind alates: 269 900 krooni, HDi 299 900 kr

- **importija:** AS Japauto, Sõpruse pst 18a, Tallinn

Grand Vitara saab uue ja luksusliku armatuurlaua, mis on kaunistatud alumiiniumist paneelidega, uued uksepolstrid, uued tumeda riidega kaetud mugavamad istmed, uue rooli, juhile lähemale toodud käigukangi jms. Lisaks saab Grand Vitara uue 16klapilise HDi-mootori, millel on oma klassi suurim pöördemoment. Maksimaalne, 270 Nm pöördemoment on saadaval juba alates 1750 p/min. Lisaks on auto baashind ja kütusekulu üks tagasihoidlikumaid

omas klassis, jäädes isegi alla 300 000 kr piiri ning kulutades 100 km kohta keskmiselt 7,3 l kütust.

Daewoo

Daewoo Matiz Sport 1,0

- Matiz saab võimsama mootori ja soodsama hinna
- hind: 1,0 selgumas, seniste soodushind 89 900 kr

- **importija:** AS Pleione, Ehitajate tee 122, Tallinn

Siiani oli väike linnaauto saadaval üksnes kolmesilindrilise 0,8-liitrise bensiinimootoriga, mais saab ta aga kapoti alla uue neljasilindrilise 1-liitrise bensiinimootori. Uue versiooni nimelaiendiks saab Sport. Senisel mootoril oli 51, uuel 62 hj, kiirendus 0–100 km/h paranes 17 sekundilt 14,9-le. Kütust kulutab uus mootor keskmiselt 6,4 liitrit 100 km kohta. Hinnad ja täpne varustus selguvad mai esimesel nädalal. Lisaks on senine Matiz mais saadaval 10 000 kr soodsamalt, alates 89 900 kroonist.

Nissan

Nissan X-Trail X-Treme Machine

- Nissan X-Traili erimudel
- hind alates: 425 000 kr

Nissan Primera Visia Plus

- Nissan Primera soodushinnaga erimudel
- hind: 249 900 kr

- **importija:** AS Nissan Balti, Osmussaare 10, Tallinn

Mais jõuavad müügile Nissanis kaks erimudelit: X-Trail X-Treme Machine ja Primera Visia Plus. X-Trail näeb välja sel-

line, nagu ta oli autonäitusel väljas esialgse ideeautona. Tal on integreeritud kaugtuledega katuseraam, katusespoiler, uue disainiga valveljed, uus kahetooniline polstrimaterjal jpm. Erimudelit saab 2,5-liitrise bensiinimootoriga (nii manuaal kui automaat) ja 2,2-liitrise turbodiiselmootoriga (vaid manuaalkastiga). 2,5-liitrise bensiinimootoriga ja manuaalkastiga X-Traili hind on 425 000 kr.

Primera erimudel Visia Plus kujutab endast 1,8-liitrise bensiinimootoriga sedaankerega autot, mille varustusse kuuluvad 5,8tolline värviline informatsioonikuvar, täisautomaatne kliimaseade, teekonnakompuuter, integreeritud 6 kõlariga CD-audiosüsteem, ABS ja EBD koos piduriassistendiga jpm. Erimudel on senistest odavam Primera, hind 249 900 kr.

Renault

Renault Kangoo

- Renault Kangoo mudeliuudendus
- hinnad alates: kaubik 159 900 kr, sõiduauto 155 900 kr

- **importija:** Renault Polska Spa
- **esindajad:** Autori AS, Mustamäe tee 1bB, Tallinn; ABC Motors, Paldiski mnt 105, Tallinn

Renault' väikekaubik ja selle baasil valminud sõiduauto on põhjalikult uuenenud. Esiosa sai uued poritiivad, mootori-

katte, uued tuled jms. Salongis on uus armatuurlaud. Uuele kaubikule (Kangoo Express) pakutakse kaht bensiini- (1,2 16V ja 1,4 16V) ja kaht diiselmootorit (1,5dCi ja 1,9D). Saadaval on nii pikk kui lühike keretüüp. Hinnad alates 159 900 kr. Kaubiku baasil tehtud sõiduauto on saadaval kahe bensiinimootoriga (1,2 16V ja 1,6 16V) ja samade diiselmootoritena, mis kaubikulgi. Valida saab kas 4 või 5 istekohata. Sõiduauto hinnad alates 155 900 kr.

Võida aega ja raha -

Seat Inca nüüd eriti mõistlik valik!

20 autot erihinnaga
122 873.- +k.m.

NBI Pildid on Seat Inca Combi

SEAT
auto emoción

Üliökonoomse (6,8 l/100 km)

VW-grupi mootoriga

SEAT Inca Van E 1,4 MPi

Inca põhivarustuses:

juhi turvapadi, roolivõimendi, põhjamaade pakett, 5-astmelised istmesoojendused, tehasegarantii 2 aastat jne.

Küsi Suzuki esindustest A1 autoliisingu sooduspakkumist: soodusintress, kütuse sooduskaart ja kingituseks tasuta nädalavahetusepakett Riias või Vilniuses! Pakkumine kehtib kuni Jaanipäevani.

Tekniikan Maailma
väikekaubikute testivõitja!

Japauto
www.japauto.ee

Tallinn: JAPAUTO Sõpruse pst. 18a tel. (0) 656 4141; JAPAUTO Tartu Ilmatsalu 28, tel. (07) 425 797; JAPAUTO Rakvere Narva 23d, tel. (032) 25 528; Pärnu: MDM Auto Jannseni 36b, tel. (044) 32 113; Viljandi: Rael Autokeskus Tallinna 97, tel. (043) 30 097; Siller Auto OÜ Suur-Kaare 69, tel. (043) 47 315; Haapsalu: Uuemõisa Autokeskus Tehnika 9, tel. (047) 20 773

Liisinguintress 1,9%*

Kuumaksed alates 4178.- kr

Loodus ei loonud meid lendama – õnneks. Tegelikult ei ole olemas midagi meelietuvamat kui lendamine! Ent BMW 3-seeria tagab samaväärse vaimustusevoo – ja vaja pole isegi mitte piloodi lennuluuba. Tuleb ainult kinnitada turvavöö ning kogeda uut VALVETRONIC mootoritehnoloogiat, milles on ühendatud dunaamilisus ja ökonoomsus ning tagatud seega suurem jõudlus ja kiirus. Kõigepealt aga alusta proovisõidust kohalikus BMW esinduses. Ning ära unusta küsida meie soodsaimaid krediidi- ja liisimistingimusi – tänu sellele saad BMW-ga sõitma lihtsamini, kui arvata oskad.

*Pakkumine kehtib 3-aastase kasutusrendi, 15% sissemakse ja 50% jääkväärtuse korral komfortvarustusega uutele BMW 316i 1.8 ja 318i 2.0 automaat- ja manuaalkäigukastidega autodele. Liisinguintress 1,9%; kuumaksed alates 4178.- kr (koos käibemaksuga). Kogus piiratud.

United Motors AS, Paldiski mnt. 108, 13522 Tallinn, Tel 659 3700, Tartu esindus, Võru tn. 242, 51013 Tartu, Tel (07) 302 870

BMW 3-seeria

www.bmw.ee

Sõidurõõm

april

Ametlik esindaja Eestis: **AP-Moto OÜ**
Raudtee 129a Tallinn, Tel/faks: 677 7143
E-post: apmoto@hot.ee, koduleht:
www.hot.ee/apmoto

US-PARTS BALTI AS

AMEERIKA AUTODE VARUOSAD

Golf õlide ja määrdeainete ametlik müüja

Tallinnas Mäeluse 3A
Telefon 655 0600, 056 250 352
Faks 655 0615
e-post usparts@online.ee
www.usparts.ee

VARIA ■ Autovargused aprillis

Sunny omanikud valvele

Politseiameti aprillikuu varastatud autode statistikast selgub, et seni varastele hästi kaubaks läinud Nissan Primera on asendumas klass väiksema Nissan Sunnyga.

Kui Primera-varguste arv oli tänavu aprillis rekordiliselt väike, siis Sunny puhul vastupidiselt suurim. Märtsis kuulutas politsei tagaotsitavaks 12 Nissan Primerat, aprillis oli see arv poole väiksem ehk 6 autot. Seevastu Sunny-varguste arv üha kasvab, märtsis varastati seda marki autosid 7, aprillis juba 9.

Endiselt peavad hoolsad olema aga Audi 80, BMW 5-seeria, VW Passati ja 124 kerega Mercedese omanikud. Need autod tõmbavad vargaid jätkuvalt hästi ligi, ehkki aprillis tabatud vargajõugu trellide taha saatmine annab lootust, et nii mõnedki VW marki autod jäävad tänu sellele omanikele alles. Kokku on tänavu varastatud juba 85 Audi 80, 79 VW Passatit, 53 MB 124, 49 BMW 5-seeria masinat, 37 Nissan Primerat ja 31 Nissan Sunnyt. Aprillis langes varaste saagiks ka üks Citroen ja üks Hyundai, üldiselt ei tunne autovargad aga Korea ja Prantsuse markide vastu kuigi suurt huvi.

ÄP

VARIA ■ Riia autonäitus 2003

Riias tosin autot, mida Eestis veel nähtud pole

Kolmapäeval avas ukseid järjekordne Riia autonäitus, kus toimub üle 30 esmaesitluse, neist tosinaga jagu pole veel Eestis näha saanud.

Riia Skonto hallis, kust õige pea võime jälgida Eurovisiooni lõppkontserdi ülekannet, algas üleile rahvusvaheline autonäitus, mis erinevalt tänavusest Motorexist on kantud Rahvusvahelise Autotootjate Liidu (OICA) kalendrisse. Näitusel toimub üle 30 Läti esmaesitluse, sellest enam kui tosinaga jagu autosid pole veel Eestis rattaid maha saanud.

Suuremateks uudisteks on uus Mazda2, Audi A3 ja S4, Citroen C3 Pluriel, VW mahtauto Touran, Daewoo Kalos jt. Lisaks hulgaliselt mudeliuudusi ja tehnoloogilisi lahendusi. Kui arvestada, et tänavusel Motorexil oli väljas suhteliselt tagasihoidlik mudelivalik, siis leiab Riias laiemale publikule huvipakkuvaid mudeleid veelgi.

Näiteks saab korraga näha nii uue Honda Accordi kui Toyota Avensis kogu mudelivalikut, BMW rotsterit Z4 või uue 6-liitrise mootoriga BMW 7-seeriat. Lisaks näeb seal mitmeid sportautosid, nagu Hyundai Accent, Mitsubishi Lancer EVO ja Citroen Xsara WRC-versioone jt. Väljas on ka mitmed Eesti firmad, millel esindus Lätis.

Ühtekokku on näitusel üle 16 000 m² näitusepinda, kaasatud on ka kolm uut saali, mis Eurovisiooni ootel Skontole on juurde ehitatud.

ÄP

Nissan 350Z on küll korra Eestis käinud, aga laiemal publikul siiani nägemata.

VW Golfi baasil tehtud mahtauto Touran Motorexile ei jõudnud, Riiga aga juba küll.

Fotod: Tõnu Tramm

Riia autonäitus

Riia esmaesitlused, mis pole Eestisse jõudnud

- koht: Skonto hall, Melngailja 1a, Riia
- aeg: 30. aprillist-4. maini
- avatud: iga päev 10-20
- pileti hind: täiskasvanud 75 kr (3 latti), õpilased ja pensionärid 62 kr (2,5 latti), lapsed 6-16 aastat 50 kr (2 latti), perepilet (2 täiskasvanut, 2 last) 200 kr (8 latti)

Allikad: www.autoizstade.lv, ÄP

- Audi A3, Audi S4
- Citroen C3 Pluriel
- Daewoo Kalos
- Jaguar XJ
- Kia Opirus
- Lexus RX 300
- Mazda2
- Nissan 350Z
- Peugeot 206 RC
- Saab 9-3 Aero
- Škoda Octavia RS Combi
- VW Touran, VW T5 Transporter

SEADUS ■ Naastrehvide kasutamine

Naastrehvid eilsest alates keelatud

Alates eilsest on naastrehvide kasutamine Eestis teedel keelatud. Möödunud aastal pikendati naastrehvide kasutamisaega varasemalt 15. aprillist 1. maini, kuna meie ilmastikuolud ei anna vähimatki garantiid, et veel aprilli teisel poolel lumetormi ei tule.

Karistused naastrehvidega sõitmise eest on uue karistusseaduse järgi üsna ranged, ehk

need liigitatakse nn muude karistuste alla, mille määr oli veel aasta tagasi kuni 600 krooni, nüüd aga kuni 3000 krooni. Kui tegemist on esmakordse rikkumisega, siis vaevalt see summa siiski nii kõrgele ulatub ning tavaliselt on politsei andnud selliste üleminekute puhul autoomanikele ka n-ö armuaja, kus rikkumistele vaadatakse pisut leebema pilguga.

ÄP

Mitsubishi Carisma
nüüd **SUPERHINNAGA!**

179900.-

TALLINN: EESTI HELKAMA-AUTO AS
Akadeemia tee 33a
AGR AUTOKESKUS OÜ, Pärnu mnt. 139E/3
TARTU: ALEKSANDRI AUTO- JA
KAATRIKESKUS OÜ, Aleksandri 42
LÄÄNEMAA: OÜ ORU AUTO, Linnamäe
NARVA: AS ŽUR, Kalda 5

info ja proovisõit
0 672 01 01

KURESSAARE: WARMA AUTO OÜ, Pikk 59
PÄRNU: TR AUTO, Liiva 2
VILJANDI: LEHOLA AUTOKESKUS OÜ, Riia mnt. 54c

Oma Maja ilmub **2. juunil**

TEEMAD

- kuidas osta värvi
- Siseuksed (millist materjali eelistada, kuidas tellida)
- Mööbli värvimine
- Puittrepp

Piret Veski,
reklaamimüügi
projektijuht
tel 667 0069, 052 97 339
faks 667 0200
piret.veski@aripaev.ee

Reklaami
tellimine
12. maini

Äripäev

VISION
ilmub 30. mail

Reklaampindu saab broneerida
9. maini

Lisainfo ja reklaami tellimine
Asso Laido, asso.laido@aripaev.ee
tel 667 0072, 051 83 848,
faks 667 0200

arvuti

toimetaja Kaido Einama tel 667 0184, e-post kaido.einama@aripaev.ee

NÕUANNE ■ Arvuti ost kontoritöökohale

Odav arvuti võib kalliks maksma minna

Kõik arvuti ostmisel tehtud valed valikud lähevad kalliks maksma. Töö muutub ebamugavaks ja soovitud tulemus jääbki saavutamata liiga odava arvuti tõttu.

Hendrik Roosna

Eterra ärimüügi konsultant

Arvutiostu alusta tähtsamatele küsimustele vastamisega. Küsimused, mis endale ostu planeerides esitada, on järgmised. Kas arvuti ostetakse koju või kontorisse? Kellele ostetakse? Mis on arvuti tööülesanne? Milliseid programme kasutama hakkate? Kui kaua peaks see arvuti vastu pidama? Kes arvutit hooldama hakkab?

Nüüd võiks võtta selle nimekirja koos vastustega ning astuda sisse mõnda arvutifirmasse, et küsida nõu ja hinnapakumist konsultandilt.

Ostu ei ole hea teha kohe esimesest kohast, tasub võtta võrdlev pakkumine mitmest arvutimüügi firmast ja miks mitte küsida nõu ka mõne pädeva sõbra või tuttava käest.

Otsustamist kõige rohkem mõjutav tegur on ilmselt raha. Arvutitega on selline lugu, et tegelikult maksavad kõik sarnase sisuga arvutid enam-vähem ühepalju. Ostes arvuti, mis on teistest sarnastest märgatavalt odavam, võib päris kindel olla, et millegi pealt on kokku hoitud. Niisugune kokkuhoid arvutit töökindlamaks ei tee ja hiljem tekkivad kulutused on tõenäoliselt suuremad kui ostuhinnalt kokku hoitud raha. Tasuta lõunaid ei ole ju olemas. Ettevaatlikult soovitatakse su-

tuda kodumaal odavalt tunda matu tegija poolt komplekteeritud arvutitesse. Need on sageli äärmiselt soodsa hinnaga, kuid töökindlusega on sama, kui lotot mängida. Võite saada väga töökindla arvuti, kuid on ka suur võimalus, et saate ebastabiilse tööriista, millega peate hakkama garantiiremondi vahet jooksma, oma närve rikuma ja lõpuks peate probleemse masina ikkagi välja vahetama.

Tundmatu tootja poolt Eestis tehtud arvuti tasub kriitiliselt pilguga üle vaadata: kes on detailide tootjad ja millised on garantiitingimused. Kui see info ei erine tuntud firmade omast, võib hea masina saada.

Arvuti valikul soovitatakse eelkõige tunda, nn brändiarvuteid. Kui masina komplekteerib suur ja tuntud firma, ei saa ta lubada endale klientide rahulolematust. Suurfirmade toodetud arvutid on läbinud erinevaid testid tõestamaks, et pakutav konfiguratsioon töötab stabiilselt, on optimaalne ja tagab kõik lubatud väärtused. Samuti on nende arvutite garantiiremondi tegemine enamasti lihtne ja probleemidevaba ning seda ka väljaspool Eestit. Väga tähtis on arvutite juures ka see, et tarkvara on välja arendatud koos riistvaraga, seega jääb ära eraldi draiveriprogrammide otsimine.

Vali arvuti vastavalt otstarbele

võrgutöökoht:

- protsessor: Intel Celeron 1,7 GHz
- mälu minimaalselt: 256 MB
- graafikakaart: sobib ka integreeritud
- kõvaketas minimaalselt: 20 GB
- kettaseade: pole oluline
- võrk: jah
- flopi asemel: USB *memory key*
- op-süsteem: Windows XP Pro

väikeettevõtja arvuti:

- protsessor: Intel Celeron 2.0 GHz
- mälu minimaalselt: 256 MB
- graafikakaart: sobib ka integreeritud
- kõvaketas minimaalselt: 40 GB
- kettaseade: CD-lugeja
- võrk: jah
- flopi asemel: USB *memory key*
- op-süsteem: Windows XP Home või Windows XP Pro

Allikas: Eterra

multimeediaarvuti põhikooli õpilasele

- protsessor: Intel Pentium 4 või AMD Athlon üle 2000 MHz
- mälu minimaalselt: 512 MB
- graafikakaart: eraldi
- kõvaketas minimaalselt: 60 GB
- kettaseade: CD-RW või CD-RW/DVD Combo
- võrk: jah
- flopi asemel: USB *memory key*
- op-süsteem: Windows XP Home või Windows XP Pro

Hetkel valitseb arvutiturul tendents, et peaaegu kõik firmad rõhuvad madalale hinnale. Praeguses Eestis on selline nähtus arusaadav. Kvaliteedile hakatakse tähelepanu pöörama alles siis, kui esimese ostuga on sõrmed kõrvetatud. Tulevikus peaks toimuma muutus ning müüma hakatakse ka kvaliteeti, usaldusväärsust ja mugavust, mitte aga vaid esimest hinnaemotsiooni. Seega jääb ostjale valik, kas mängida arvutistul lotot või minna kind-

la peale. Näitajate õiget suhet arvuti valikul on raske kõikide vajaduste jaoks soovitada. Valik sõltub töökoha otstarbest. Kes tahab mängida, sellele võimsam ja kiirem. Tavaliseks kontoritööks sobib võimalikult kompaktne, vastupidav ja tagasihoidlikuma võimsusega arvuti. Uue masina ostul tuleb jälgida ühenduspistikute olemasolu. Arvuti võiks juba toetada USB 2.0 pistikut; kui kasutatakse digitaalset videokaamerat, siis *firewire*-ühendust.

ANTIVIIRUSED ■ Tasuta viirusetõrje

Tasuta viirusetõrjuja AntiVir

- toimivuskeskkond: Windows95 või uuem
- nõuded arvutile: soovitatavalt vähemalt Pentium-klassi arvuti 32 MB mäluga
- nõuded kasutajale: algteadmised programmide toimimisest ning viirusohu olemusest
- üksikasutajale tasuta
- info: www.free-av.com

Allikas: Mart Vabar

Tasuta viirusetõrje pakub esmast kaitset

Mart Vabar
arvutikonsultant

Mõne aja eest sai Äripäeva veergudel tutvustatud tasuta tulemüüre. Neist vähem on paraku kasutust leidnud tasuta viirusetõrje, mis ometigi on täiesti toimivana saadaval.

Saksa kvaliteetkaup, tootjalt Datentechnik pärinev AntiVir on originaalis toodetud saksakeelsena. Ent kui juhtumisi keegi enam hästi ei mäleta Liivi ja Teutooni Ordu aegu (mil Eesti vähemalt õiguspäraselt Saksa riigi alla kuulus), siis on sellest tarkvarast saadaval ka ingliskeelne versioon. Tõsi, aeg-ajalt võib juhtuda, et mõni kasutajale suunatud repliik siiski saksakeelne juhtub olema, kuid olukorrad ei muutu kriitiliseks.

AntiViri kasutajaliides on liigse ilustamiseta, kergesti mõistetav. Peamiste funktsioonide tarvis on olemas vastavad nupud, ülejäänud tegevused võib hõlpsasti leida vastavatest menüüdest. Andmekandjalt viiruseotsimise skaneerimiseks kasutatavaid seadistusi näiteks võib reguleerida menüüst *Options*, tarkvara saab hakkama ka peamiste pakitud failitüüpidega.

Mida nakatatud failidega teha, selle jaoks antakse piisavalt valikuid – kas puhastada viirustest, kustutada; kas neist raporteerida või mitte. Seejuures nii viirusteskaneerimise kui ka programmi uuendamise võib määrata teatud aegadel automaatselt käivituvaks protsessiks.

Tasuta AntiViri jaoks ei ole olemas *helpdesk*-tüüpi kasutajatuge. Abi võib leida vastavast vestlusfoorumist, kuhu pääseb ka firma kodulehe kaudu. Seal võib siiski probleeme tekkida, sest see keskkond on saksakeelne.

Kodukasutajaist, kellele seda programmi tasuta pakutakse, on paljud internetiga ühendatud modemi abil. Sel juhul tuleb arvestada, et programmi pidev uuendamine võib küllalt tülikaks osutuda, sest iga kord tuleb alla laadida üle 3 MB andmeid. Seega sissehelistamisteenuse kasutaja mõtleb ilmselt mitu korda järele, enne kui järjekorset uuendust kohale tooma asub. Tegelikult võib see olukord isegi positiivselt mõjuda, kuna hoiab eemal uinutava, petliku meil-ei-saa-midagi-juhtuda meeleolu.

Tekst on osa Mart Vabari ilmunisel olevast raamatust "Igamehe arvutiturvaja".

TASUTA TURVALAHENDUS ■ Kliendi ja serveri vaheline turvakanal

Privadori kaugtöö turvalahendus muutub tasuta tooteks

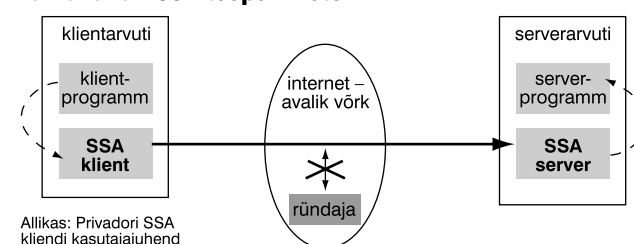
1. maist saavad kõik kasutajad tasuta kasutada kommunikatsiooniturbe tooteperekonna klient-server lahendust SSA (*Secure Sockets Agent*). Varem said seda toodet tasuta vaid akadeemilised ja erakasutajad.

Privador SSA on toode, mis tagab krüpteerimise kaudu turvaliste ühenduste loomise arvutikasutajast konkreetse teenuse-

ni: kas raamatupidamistarkvara, firma failiserveri, elektronposti või muu rakenduse juurde luuakse võrgu kaudu salastatud tunnel, mida ei saa pealt kuulata. Turvalisus tagatakse digiallkirja tehnoloogial põhinevate isikustifikatsioonidega. SSA on sobiv lahendus turvalisuse parandamiseks kodutöökohal ja mobiilsetel töökohtadel, kust on

vaja siseneda firma võrku avalike võrkude kaudu. Samuti saab luua turvalisi ühendusi ettevõtte infosüsteemi ja partnerite vahel, sest osapooled on digiallkirjaga tuvastatavad. SSAd saab kasutada kõigis peamistes operatsioonisüsteemides, välja arvatud Mac OS. Jätkatakse SSA uuenduste väljastamist ja senised kliendid saavad kasutajatuge. ÄP

Turvakanal SSA tööpõhimõte

Allikas: Privadori SSA kliendi kasutajajuhe

Viirused?

Ole mureta!

e-mail: info@kaspersky.ee Tel. 620 9590

www.kaspersky.ee

internet

toimetaja Kaido Einama tel 667 0184, e-post kaido.einama@aripaev.ee

WWW.INFOKESKUS.EE

SOODSAIM INFOTELEFON

1181
6261111

**EESTI INFO
KESKUS**

TEST ■ Raadiovõrgu avalik punkt töökohana

Tasuline WiFi jäi kättesaamatuks

Äripäeva ja WiFi.ee test Tallinna kesklinna avalikes raadiovõrgu levialades näitas, et puudusi, mis segavad kohvikus töötamast, küll leiab, kuid need kõrvaldatakse kiiresti.

Kaido Einama

kaido.einama@aripaev.ee

Suurim ebamugavus, mis kasutajat raadiovõrgu kasutamisel tabab, on Atlase paroolikaartide puudumine kõikides WiFi-punktides, kuhu sattusime. Teenindav personal on võrreldes aastataguse olukorraga üsna hästi kursis, kui kasutaja raadiovõrgu olemasolu kohta küsib, ja abivalmis mittetehnilistes küsimustes aitama. Tihti tuleb aga tikutulega otsida seinakontakte, mida iga laua juures pole, või maadelda elektronpostiseadistustega, sest mõnikord on e-kirjade väljasaatmise võimalus rämpspostitajate tegevuse tõttu kinni keeratud.

Testis vaatasime, kas leviala on sil-tidega tähistatud, küsisime teenindajalt teenuse kohta ja hindasime kompetentsust, mõtsime MSNi Speed-testiga ühenduskiirust ning kontrollisime seinakontaktide olemasolu. Testi viimase osana proovisime ka e-kirja saata.

■ Alustame oma testi WiFi.ee toimetaja Veljo Haameriga hotellist **Radisson SAS**, mille fuajees teisi sülearvuti kasutajaid märgata pole. Pole ka silte, mis viitaksid WiFi levialale. Kiirus-test annab üsna kehva tulemuse, ka piltide laadimine ja isegi tavalise e-posti lugemine on ebatavaliselt aeglane. Lubab ju WiFi kuni 11 megabitist ühendust. Kirju välja saata ei õnnestugi. Pärast teenusepakkuja lehestamist selgub, et see on ära keelatud, kuna tasuta leviala on kurjasti kasutanud rämpspostitajad.

■ Tallinna Kaubamaja kõrval Lemoni kaubanduskeskuses saab süüa otse linnatänavale vaadates ja ühtlasi interneti tarbida. **Deli 24** kohvikus avastame, et võrku saamiseks on vaja pisut lisaoskusi. See pole teenusepakkuja süü, koht on lihtsalt tihedalt asustatud ja õhus on mitmeid firmade raadiovõrke, mille seast arvuti ise sobivat valida ei oska. Õige võrgu tunneb ära võrgunime Deli24 järgi.

■ Intelligenti kooskäämiskoht **Mauruse publi** Vabaduse väljaku lähedal asub võlvitud keldris, kus mobiililevi on parem kui internetilevi. Omanik on lambipistikute juurde pannud harupesasid arvutikasutajatele, kuid enamik neist on juba pihta pandud. Kõrvallauast leiame vargapesa ja saame

WiFi-töökoht pakub erinevaid mugavusi

raadiointernetitesti tulemused

Hotell Radisson SAS

- teenusepakkuja Uninet
- leviala tähistus puudub
- teenindaja abivalmis, helistas spetsialistile
- ühenduskiirus 112 kb/s
- elektripistikuid on palju
- kirjasaatmine ei õnnestunud

Deli 24 kohvik Lemoni keskuses

- teenusepakkuja MicroLink Online
- laudadel on õpetused
- teenindaja oli teadlik
- ühenduskiirus 421,9 kb/s
- elektripistikud puuduvad
- kirjasaatmine mail.online.ee serverist

Balti Sepiku kohvik WW Passaazi keskuses

- teenusepakkuja Uninet
- leviala tähistuse silt on leti kohal
- teenindaja aitas meiliseadete seadmisel
- ühenduskiirus 493,1 kb/s
- elektripistikud puuduvad
- kirjasaatmine mail.uninet.ee serverist

Apollo raamatupoe kohvik

- teenusepakkuja Uninet (tasuline)
- leviala tähistuse sildid puuduvad
- teenindaja ei teadnud võrgu olemasolust
- ühenduskiirus 549,3 kb/s
- elektripistikud on olemas (vargapesaga)
- kirjasaatmine mail.uninet.ee serverist

Mauruse publi

- teenusepakkuja Uninet
- leviala tähistuse sildid sissepääsu juures olemas
- teenindaja otsis vajaliku info välja
- ühenduskiirus 424,1 kb/s
- elektripistikud on olemas (vargapesaga)
- kirjasaatmine mail.uninet.ee serverist

Pegasuse kohvik

- teenusepakkuja Eesti Telefon
- leviala tähistuse sildid uksele ja liiklusmärk tänaval
- teenindaja oli väga teadlik
- ühenduskiirus 545,6 kb/s
- elektripistikud on, aga mitte igal pool
- kirjasaatmine mail.neti.ee serverist

Hotell Tallinn

- teenusepakkuja Eesti Telefon (tasuline)
- leviala tähistuse silt ja hinnakiri fuajees
- teenindajad abivalmis
- elektripistikud on, aga mitte igal pool
- paroolikaart puudus

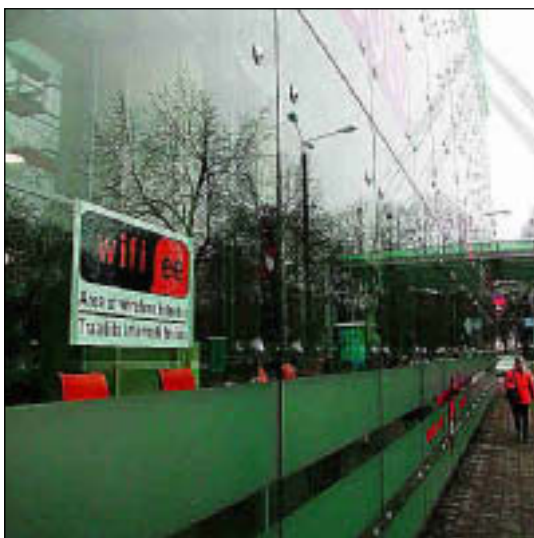
Allikas: Äripäev

interneti probleemideta. Teenindaja aitab meid ka e-posti seadmisel.

■ **Pegasuse kohvik** Harju tänaval üllatab sellega, et seinakontaktidega laua juures juba istub hulk sülearvuti kasutajaid. Vaba laua juures pistikut pole. Teenindaja on väga teadlik ja oskab WiFi kasutajaid aidata. Kohviku kohal restoranis pidi olema ka ruu-

Pegasuse kohviku juures juhatab traadita interneti kasutama liiklusmärk tänaval.

Söögikohas Deli 24 oli WiFi leviala tähistatud, kuid elektripistikuid polnud. Need paigaldati pärast testi sama päeva õhtul.

Fotod: Veljo Haamer

mi lähedamalt ja seinakontakte rohkem, soovitatakse.

■ **Hotell Tallinn** on esimene koht, kus lootsime osta Eesti Telefoni Atlase paroolikaardi ja 25 krooni eest tund aega raadiovõrku tarbida. Paraku on alles vaid üksikud 90kroonised ööpäevakaardid, millest loobusime. Teenindus hotelli fuajees on küll vastutulelik ja asjalik, kuid kaartide puudumine tõmbas testimisele selles kohas kriipsu peale. Nüüd katsetame EMT SMS-teenust, mis peaks märgusõna "WLAN" numbrile 1711 saates vastu-seks andma lähimate raadiovõrgu levialade aadressid. Lühisõnum suunab meid hotelli St Peterbourg, kus teenindaja sõnul lõppesid Atlase paroolikaardid juba ammu otsa.

■ Proovime levi ka Raekoja platsil, kus küsitakse taas Atlase parooli, mida

meil endiselt pole. Teel Viru väljakule leiame **Park Consul Schlössle** hotellist teenindaja, kes kinnitab raadiovõrgu olemasolu ja tunneb huvi, kas ühendus on ka kiire. Veljo Haameri jaoks on leviala uus ja ta märgib selle WiFi.ee andmebaasi, kus kirjas kõik Eesti 109 leviala. Kuigi sildid leviala kohta puudusid, arvas teenindaja, et neid pole vaja ja nad teatavad klientidele ise sellest lisateenusest.

■ **Apollo raamatupoe kohvikus** Viru tänaval ei tea teenindaja raadiovõrgust midagi. Seinakontaktist ei tule elektrit ka. Siiski leiame töötava kontakti ja selgub, et õhus on Unineti tasuta internet. Erinevalt Eesti Telefonist paroolikaarti pole vaja, piisab vaid 10kroonise SMSi saatmisest lühinumbrile ja vastu saadetakse kasutatunnus ning parool. Seda saab kasutada kõikjal Unineti WiFi-punktides.

Mis toimus pärast testi?

Raadiovõrgutesti järel said teenusepakkujad teada ka puudustest, mis ühes või teises kohas silma torkasid, ja nüüdseks on võib-olla juba mõni neist kõrvaldatud:

- Radisson SASi süsteemiadministraator teatas, et hiljutise ümbertöstmise käigus oli WiFi-saatjale vale (aeglane) välisühendus sattunud, sellest ka testimisel välja tulnud kehv kiirus. Viga parandati samal õhtul ja hetkel on välisühenduseks 8 Mb/s, mis tagab linna kiireima WiFi.
- Deli 24 paigaldas samal õhtul elektripistikud laudade alla ja seega on nüüd ka akna ääres istudes võimalik sülearvuti akut laadida.
- Eesti Telefon lubas paroolikaarte laiali vedavale Tobaccolandile teatada, et puuduvad kaardid kohe kohale viidaks. SMSi teel maksmine osutub Atlase teenuse puhul võimalikuks alates juunikuust.
- Pegasuse kohviku omanik ütles puuduvate seinakontaktide kohta, et laseb töömeestel kipsplaadi tagant mõnel pühapäeval juhtmeid vedada, kui see liiga keeruliseks ei osutu. Siis saab peaaegu igast lauast ka arvuti akut laadida.
- Uninetist lubati, et suvest saavad SMSiga raadiointerneti eest maksta ka välismaiste mobiiloperaatorite kliendid.

Probleemiks on teenus praegu veel välismaalastel, sest maksta saavad SMSiga vaid Eesti mobiiloperaatorite kliendid.

■ Igaks juhuks astume läbi ka hotellist **Palace**, kus samuti Atlase paroolikaardid otsas, Eesti Telefoni enda majas Endla tänaval õnnestub Veljo Haameril osta aga viimane ühe tunni paroolikaart.

Testi tulemusena võib öelda, et parim ja mugavaim on kasutada raadiovõrku kohtades, kus hotelli- või restoraniomanik ise pakub tasuta teenust, selgus meie lühikesest testist. Eesti Telefoni probleemiks oli paroolikaartide puudumine ja Unineti teenuse puhul ei osanud personal eriti aidata arvutikasutajat ühenduse loomisel. Tallinna kesklinn on siiski juba üsna tihedalt levialadega kaetud, mis võimaldab tööd teha seal, kus meeldib.

LCD monitor
17" Hyundai L700
7990.-
tel: 6 261 861
Tarmo Riisenberg 35.19134 Tallinn
ÄRIPÄEV
2. mai 2003
13-15

pcMOUSE

tehnoloogia

toimetaja Tarmo Riisenberg tel 667 0049, e-post tarmo.riisenberg@aripaev.ee

TELEFONID ■ Mida teha kasutatud telefoniga?

Vana mobiiltelefoni võib pidada prügiks

Peaaegu igas kuus toovad suuremad mobiiltelefonide tootjad turule mõne uue mudeli, tõrjudes nii lauasahklitesse ja prügikastidesse paar vanemat mudelit.

Tarmo Riisenberg

tarmo.riisenberg@aripaev.ee

Seejuures saaks neid väike- se hoolduse järel edaspidigi kasutada. Samas ei ole telefonipoed vanemate mudelite tagasiostmisest eriti huvitatud ning tavaliselt lõppeb ühe vana mobiiltelefoni elutee kas lauasahklis või prügikastis.

Päris lootusetu olukord siiski pole, sest aegajalt on näiteks Esmofon ja Hallo teinud kampaaniaid, mille käigus on vanu telefone poodides vastu võetud. "Kas ostavad mõlemad keti poed vanu telefone tagasi," kinnitab Kaja Pino EMT-st.

Radiolinja jaemüügi tehnikajuhil Kristjan Martini sõnul on üks probleem selles, et inimesed hindavad oma telefone kõrgemalt, kui on nende tegelik väärtus. "Kasutatud telefonide

reaalne väärtus ja seega ka kokkuostuhind on reeglina madalam kui kliendi "emotsionaalne hind" oma telefonile," kinnitab Martin. Ehk teisisõnu – telefon on inimesele väga armsaks saanud ning tihti ei suudeta leppida aparaadi tegeliku turuväärtusega. Sellest lähtuvalt on kasutatud telefone õiglase hinnaga suhteliselt raske osta.

Telefon on üldjuhul muutunud vanaks siis, kui talle peab ostma juba teise lisaaku.

Ka vanade katkiste telefonide ostmisest varuosadeks ei ole müüjad eriti huvitatud.

"Üldjuhul hooldusfirmad ei ole huvitatud vanade katkiste telefonide ostmisest varuosadeks, sest vajalikud tarvikud on firmadel endal olemas," kinnitab Inga Jagomäe Tele2-st.

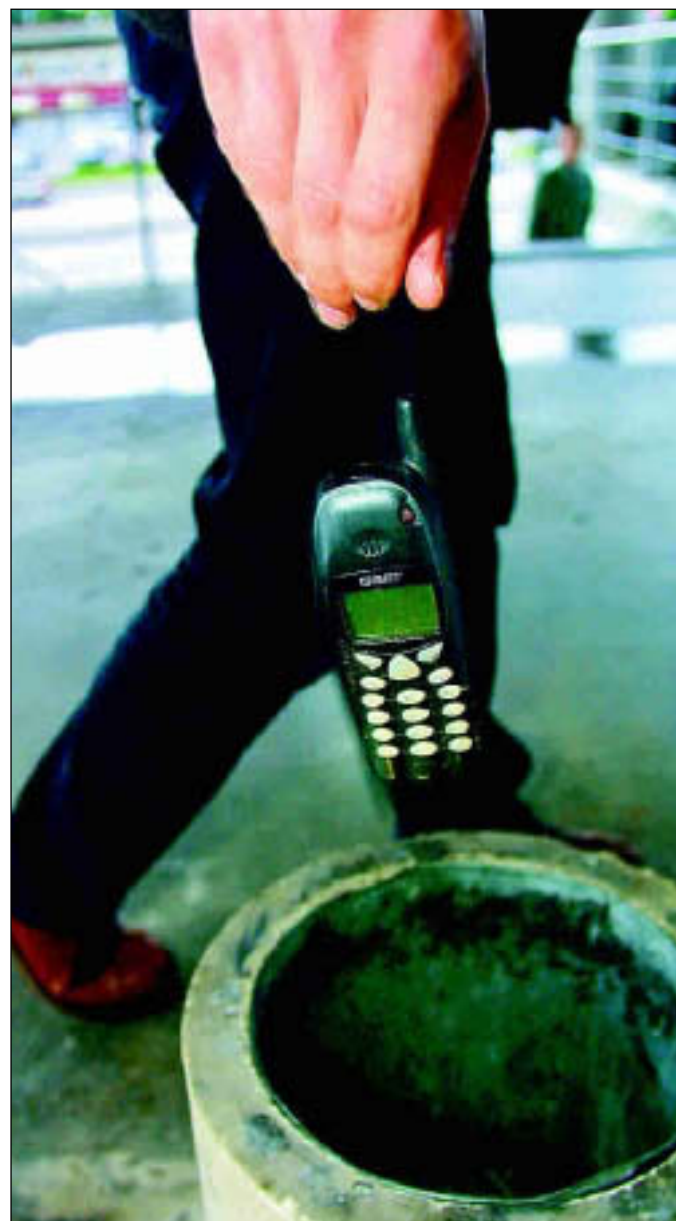
See- ga ei olegi katkise telefoniga suurt midagi muud pihta hakata, kui ära visata. "Kuna keskonnale on aga telefoni aku kahjulik, siis soovitame teha loodusele heategu ning viia te-

lefon või vähemalt aku ohtlike jäätmete kogumispunkti, sealt edasi läheb see spetsiaalsesse jäätmekäitlusesse," lisab ta.

Vana aku võib tuua ka mobiilsidefirma esindusse, seal hoolditakse edasi selle eest, et see keskkonda saastama ei jääks ja korralikult käideldud saaks.

Samas kinnitab Martin, et Eestis on telefonide kasutamine nii kaua kui vähegi võimalik kadumas. "Üldise trendina võib mainida, et ka Eestis on kasutatud telefonide lõputu kasutamine ajalooks saamas," leiab ta. Telefoni mõistlikku kasutamisega soovib ta hinnata aku järgi. "Telefoni vanaks ja kasutuskõlbmatuks muutumise kohta võib tuua lihtsa võrdluse – mobiilile esimese lisaaku (kui originaal on läbi) ostmise on igati põhjendatud, järgmise akuvahetuse puhul peaks selle mõttekust juba tugevalt kaaluma," arvab ta.

Lisaks sellele kaasneb kasutatud telefoni ostuga alati samasugune risk nagu ka kasutatud auto soetamisega. Tavaliselt ei räägita kliendile kogu tõde ning pruugitud telefoni ostmisel on reaalne oht saada vigane aparaat.

Vanad telefonid müüakse arenguriikidesse

USAs tegutseb Recellulari-nimeline firma, kes kogub inimestelt vanad mobiiltelefonid kokku, teeb need korda ning müüb arenguriikidesse maha.

Kogu äri idee seisnebki selles, et vanad telefonid saadakse tasuta mitmesugustelt abioorganisatsioonidelt, need kontrollitakse ja remonditakse põhjalikult ning müüakse siis madala hinna eest arenguriikidesse, kus on odavate telefonide järele suurem nõudlus.

Selline äri on Ameerikas päris edukas, sest seal kasutatakse üht mobiiltelefoni umbes 18 kuud, pärast seda ostetakse suure tõenäosusega aga uus. Kokku tekib nii aastas 65 000 tonni vanu mobiiltelefone. 2005. aasta lõpuks ennustatakse vanade mobiiltelefonide arvu kasvu kuni 500 miljonini.

1991. aastal tegutsemist alustanud ettevõtte annab igas kuus uue elu 200 000 vanale mobiiltelefonile. Paljud telefonid müüakse Ladina-Ameerikasse, kuid telefone jõuab ka Hiinasse, Indiasse ja Venemaale.

Vana või katkise telefoniga pole teha muud, kui ta minema visata.

Foto: Meeli Küttim

UUS TOODE ■ Limiiditeenus Stopp!

Limiiditeenus aitab sidekuluseid piirata

Stopp! on Radiolinja Eesti lisa- teenus, mis annab lepingulis- tele klientidele võimaluse seada kas enda või enda nimel olevale mobiilnumbrile igakuise mobiilteenuste tarbimise limiidi.

Erinevalt ettemaksuga kõne- kaardist käivitub Radiolinja teenuse kasutamisel määratud

limiit iga kalendrikuu alguses, tasumine tegelikult mahus tarbitud teenuste eest toimub aga järgneval kalendrikuul koos arvega. Teenus jälgib nii tava- kui ka erihinnaga kõnesid ja SMS-e reaalajas ning määratud limiiti on võimalik jooksvas kalendrikuus suurendada.

Limiidi lõppemisel piiratak-

se tasuliste mobiilteenuste kasutamine arveldusperioodi (kuu) vahetuseni.

Tasuta teenuste tarbimist, näiteks kõnede vastuvõtmist või helistamist hädaabinumbritele, ei piirata. Iga kuu alguses taastatakse määratud kuulimiit ning piirangud eemaldatakse.

ÄP

Ehituse eri
ilmub 4. juunil

Reklaampinna
broneerimine 21. maini

Piret Veski,
reklaamimüügi projektijuht
tel 667 0069, 052 97 339
faks 667 0200
piret.veski@aripaev.ee

Äripäev

Telda

Kõik vajalik edukaks esinemiseks

InFocus
data-videoprojektorid

SMART Board™

- interaktiivsed puutetundlikud tahvlid
- multimeediaalähendused

telefon: 050 41 468
faks: 0657 1700
e-kiri: info@telda.ee
http://www.telda.ee

Magistriprogramm
EBS Executive MBA

Nõukogu ja juhatuse liikmetele.
Strateegiliste üksuste juhtidele.

ESTONIAN BUSINESS SCHOOL

EMBA on programm arvestatava juhtimiskogemusega inimestele, kes väärtustavad võimalust laiendada teadmisi ja jagada kogemusi koos oma ala professionaalidega. Programm keskendub strateegilisele juhtimisele, seda rikastab välisõppejõudude kaasamine ja koolitusreis partnerülikooli Euroopas

Tutvustav ümarlaud toimub 8. mail.

Info ja ümarlauale registreerumine:
EBS Juhtimiskoolituse Keskus
Tel: (0) 631 0555
emba@ebs.ee
http://emba.ebs.ee

Ivo Suursoo, Columbus IT Partner Eesti juhatuse esimees:

"EBS Executive MBA on täpselt see, mida üks tänane juht vajab – tasakaalustatud koostöö akadeemikute õppes ja praktikute ülevaadetest. Reaalne rakendus jääb küll iga osaleja enda ülesandeks, kuid õppeprotsessi võlu avaldub ka ainuüksi diskussioonides eri valdkondade ja ka erinevate põlvkondade juhtide vahel – selles on sädet!"

EMBAs õpivad juba **Erik Sakkov**, Tallinna Sadama turundusdivisjoni direktor; **Aivo Rosenberg**, Toode peadirektor; **Kalev Kõnn**, Paroci juhatuse esimees; **Raul Kastan**, Werol Tehased juhatuse esimees; **Rein Lehtmeets**, Marati juhataja.

messid

toimetaja Eda-Liis Kann tel 667 0182, e-post eda-liis.kann@aripaev.ee

UPExLS

LOGISTILISED ERILAHENDUSED

**MESSIDE, NÄITUSTE
EKSPEDIERIMINE
JA TOLLITEENUSED**

UPEX LS Ltd

Pirita tee 28, IV paviljon, Tallinn

Telefon 613 7433

Faks 613 7429

e-post upex@upex.ee

ANTIIGIMESS ■ Eesti Antiigimessi tase aastatega tõusnud

Antiigimessi külastatavus võrreldes algusaastatega neljakordistunud

Aprillis Tallinna Lillepaviljonis toimunud antiigimessi külastas tänavu üle kahe tuhande huvilise, mida on võrreldes algusaastatega üle nelja korra rohkem.

Madli Kents

Lisaks külastatavuse kasvule on ka osalejate arv kahekordistunud. Kokku oli tänavu messil osalejaid koos kollektsionääridega üle neljakümne.

Antiigimessi korraldaja Andri Laiveriki sõnul on mess tublisti arenenud: "Eialgu oli tegemist eestlaste jaoks uue asjaga ning ka arusaamine antiigist oli hoopis teine. Usun, et mess on inimestes antiigi vastu suuremat huvi tekitanud. Laienenud on ka messil eksponeeritavate kaupade amplituud. Eialgu oli põhirõhk mööblil, nüüd on kaubavalik tõesti seinast seinä." Laiverik tahaks tulevastel messidel suurendada kollektsionääride hulka: "Rahvale meeldivad sellised väikesed nipsasjakesed. Tahaks inimestele näidata, mida üldse kogutakse ja millega kollektsionäärid tegelevad."

Messil osalenud antiigikaupluse Aigrette juhataja Kristiina Jaanimägi hinnangul võib osalejate ja külastajate huvi suurenemist põhjendada messi kvaliteedi tõusuga.

"Aasta-aastalt on mess kas-

vanud laada-mentaliteedist välja ning läinud professionaalsemaks. Järjest enam osaleb messil arvestatavaid kaupmehi ja kaupluseid. Eriti on suurenenud maakondadest pärit antiigimüüjate osakaal," selgitab Jaanimägi. "Rohkem on hakatud rõhku panema ka kujundusele ja paigutusele."

Antiikmessi puhul on oluline ka see, et kuigi külastajaskond suureneb, on aastatega ikkagi põhikontingent jäänud samaks. Nii sama uudistajaid on vähe. Antiigikaupmees Igor Kontsov peab selle põhjuseks kallist piletit. "Pühapäevakülastajaid paneb see viiskümmend krooni mõtlema. Ma saan täiesti aru nendest, kes ukse taga kahtlevad, kas minna sisse või mitte. Kui inimene midagi konkreetset otsima tulnud ei ole, siis pole ta ka kindel, mis teda ees ootab ja kas see piletiraha enesest ikka ära tasub."

Piletihinna küsimuses on Laiverik enda sõnul kahe tule vahel. "Mõned ütlevad, et hind peaks hoopis tõstma. Ja osalt on tõesti nii, et kui tahaksin osalejate pinnarendi samaks jätta ja suurenevaid reklaamikuluseid tasuda, siis kuskilt

Antiigimessilt leiab valimatu kaupmeeste seltskonna tõttu kaupa seinast seinä.

Foto: Meeli Küttim

peaks järele andma. Samas ei taha aga kõrge pileti hinnaga külastajate arvu piirata ning seepärast on vähemalt järgmisel aastalgi pileti hind sama – 50 krooni ning õpilastele, pensionäridele poole odavam."

Messipind jääb kitsaks

Jaanimägi leiab siiski, et messi korralduslikku poolt võiks veidi muuta: "Ruum hakkab väikeseks jääma – õhku oli vähe ja külastajaid palju. Ruumipuudusel hakati osaleda soovijaid hiljem juba teiste kaupmeeste vahel paigutama."

Ruumipuuduse lahendamiseks on Laiveriki sõnul üritatud kasutada Lillepaviljoni alumise korruse saali. Tema väitel tekkivat aga sellega seoses osalejate vahel lahkeliid. "Kõik on nõus, et ruumi on vähe ja kasutusele võiks võtta täiendava saali. Samas pole keegi ise nõus oma kaubaga alumises saalis olema. Olen mõelnud, et alumise ruumi võiks välja pakkuda ühele või kahele suuremale firmale, kes saaksid selle siis vastavalt oma maitsele kujundada ja oma ekspositsiooni sinna üles panna."

Kontsovi hinnangul on täna nase messi kontseptsiooni järgi laat keset messi. Messi keskoht on nagu laat, kuhu on kogunenud üksikud kaupmehed oma kaubaga. Ümber selle on aga kauplused paigutanud oma väljapanekud ning see on ikka nagu korralik antiigimess.

Kontsov on ise Eesti antiigimessil käinud vaid külastajana, küll aga osalenud messidel mujal Euroopas. "Võrreldes suurte Kesk-Euroopa messidega on meil külastatavus ikka väike, pole nagu mõtet minna. Euroopas on tavaks, et messikorral-

daja teeb omalt poolt kõik, et külastajate arvu tõsta, meil tundub messikorraldamine olevat kasulik pigem korraldajale endale."

Valimatu kaupmeeste seltskond

Teiseks häirib Kontsovi sõnul ka pisut valimatu kaupmeeste seltskond. "Asi on selles, et kui oled kauplusest, siis müüd ka messil kaupa, mille hinnale on kõik rendi- ja muud kulud juurde arvatud. Aga kui saabub mõni kaupmees kotitäie kraamiga ja paneb asjad letti, siis võtab ta kauplustelt lihtsalt kliente ära – hinnad on odavad, kuna mingeid lisakulutusi pole tehtud," selgitab Kontsov.

"Läänes on nii, et pühapäevakaupmeeste jaoks on suurte messide uksed suletud, neile korraldatakse eraldi üritusi. Soomes ollakse selles osas eriti kiivad – kui marsib sisse mõni kaupmees kahe kotiga, siis tal lihtsalt pinda ei anta," tutvustab Kontsov lääne tavasid.

Jaanimägi usub, et võttes eeskuju põhjanaabritelt, saaks selle probleemi lahendada. "Näiteks Helsingi messil on pind suurem ja jaotatud vastavalt kaupmehe tasemele ning ka pakutavate esemete järgi. Külastajad leiavad siis paremini, mida otsivad. Selline jaotus selekteeriks veidi ka kaupmeeste kontingenti," räägib Jaanimägi. Eesti Antiigimessi tarbeks võiks kasutusele võtta ka Lillepaviljoni alumise korruse ruumi, kuhu paigutada n-ö pühapäevakauplejad.

Kevade parim pakkumine!

Oma Maja 1
190 kr

+

Oma Maja 2
240 kr

= 290 kr

Tellimine klubi@aripaev.ee
või telefonil 6670 108

Äripäev

MESSIREISID EUROOPASSE

MÖÖBLIDETAILIDE JA
-TARVIKUTE MESS
INTERZUM

KÖLN 23.–27.05.
Reisipaketi hind al 9250 kr
e-post kristiina@karol.ee

TOIDUMESS
IFE

VARSSAVI 14.–16.05.
Reisipaketi hind al 8500 kr
e-post mati@karol.ee

ELEKTRITEHNIKA JA
VALGUSTITE MESS
INTEL

MILANO 20.–24.05.
Reisipaketi hind al 7600 kr
e-post kristiina@karol.ee

TRANSPORDI, LOGISTIKA
JA TELEMAATIKA MESS
TRANSPORT LOGISTIC

MÜNCHEN 20.–24.05.
Reisipaketi hind al 8900 kr
e-post vadim@karol.ee

EHITUSTEHNICA JA EHITUS-
MATERJALITÖÖSTUSE MESS

INTERMAT

PARIS 13.–17.05.
Reisipaketi hind al 7600 kr
e-post vadim@karol.ee

EHITUSMESS
CONSTRUMAT

BARCELONA 26.–31.05.
Reisipaketi hind al 12 850 kr
e-post anu@karol.ee

KAROL
REISIBÜROO TRAVEL AGENCY

AS KAROL Narva mnt 13, 10151 Tallinn
tel 614 3085, 614 3086, 614 3087 faks 614 3088,
e-post info@karol.ee

RIIGITOETUS ■ Nelja-aastane ekspordiprogramm sunnib süsteemselt tööle

Eksportöörid tunglevad taas riigi toetuse järele

Eelmisel aastal Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) ekspordientuuri poolt ekspordi arendamiseks käivitatud ekspordiplaani programm on osutunud ettevõtjate seas üle ootuste populaarseks.

Indrek Oja

Osaliselt riigi poolt rahastatav programm toetab Eesti ettevõtjaid pikaajaliste ekspordiplaanide koostamisel ja finantseerib nende plaanide elluviimist.

Programmi juhi Sigrid Vestmanni sõnul on tänavu huvi programmi vastu osutunud prognoositust suuremaks, rohkem kui 50st veebruaris programliga liituda soovinud ettevõttest võttis agentuur vastu 37. Ülejäänud taotlused ei vastanud programmi nõuetele.

Programm on kolmeetapiline. Esimeses etapis esitab ettevõtte avalduse, mille komisjon vaatab läbi ühe kuu jooksul.

Teises etapis koostab ettevõ-

tte ekspordiplaani 2–3 aastaks. Ettevõtte võib plaani koostamiseks kaasata konsultandi, kelle kuludest pool, kuid mitte enam kui 50 000 krooni katab EEA. Seejärel sõlmitakse kolmepoolne leping ettevõtte, konsultandi ja EEA vahel.

Komisjon annab hinnangu esitatud ekspordiplaanidele ning valib välja parimad plaanid, mille suhtes tehakse kaasfinantseerimise otsus. Positiivse finantseerimisotsuse saanud ettevõtte sõlmib lepingu EEAg, mis sätestab EEA-poolse toetuse suuruse ja maksegraafiku, ettevõtte kohustused ekspordiplaani elluviimisel ning tagasimaksegraafiku.

Projekti kolmandas etapis viib ettevõtte ellu oma ekspordiplaani, mille käigus EEA projekti juht jälgib regulaarselt plaani täitmist ja vajadusel nõustab ettevõtet.

Plaani elluviimisel esitab ettevõtte kvartaalsed kulude aruanded EEA-le tehtud kulutuste kompenseerimiseks vastavalt lepingule.

Neljandal aastal pärast projekti algust algab tagasimakseperiood. Kui kolmanda aasta ekspordikäibe kasv võrreldes teise

Programmis võivad osaleda:

- üle 50% ettevõtte kapitalist kuulub Eesti kodanikele
- ettevõtte viimase aasta ekspordikäive on vahemikus 1–50 miljonit krooni
- töötajate arv ettevõttes on üle 10
- ettevõtte pole riiklike maksude osas võlgnevusi
- ettevõttele eelmise kolme järjestikuse aasta jooksul eraldatud riigi abi ei ületa 1,5 miljonit krooni

Ekspordiplaani projekti tingimused leiab internetist: www.export.ee

aastaga on 50–100 protsenti, maksab toetuse saaja EEA-le tagasi poole toetuse summast. Kui aga käibe kasv jääb alla 50 protsendi, ei nõua EEA toetust tagasi. Enam kui kahekordse käibekasvu puhul maksab toetuse saaja kogu toetuse summa tagasi.

Kokku on eelmise aasta märtsis tegevust alustanud programmi raames oma ekspordiplaane koostanud või koostamas juba üle 90 ekspordööri. Samas on igaaastased uuringud näidanud, et ligi pooltel ekspordööridest ekspordiplaan puudub.

Eelmise aasta mais programmiga liitunud plastmasstoodete tootja Estiko Plaster ASi müügidirektor Piret Arukuusk ütles, et nende ettevõtte ekspordiplaan enne puudus ja ka eksport oli hakanud drastiliselt vähenema, kuid pärast plaani valmimist ja selle elluviimise alustamist mulu oktoobris on ekspordi maht hakanud taas kasvama. Tema sõnul sunnib plaani täitmine ettevõtet süsteemsemalt tööle. Samuti andis programmiga ühinemine võimaluse kaasata väliskonsultant, mida ettevõtte ükski poleks teinud, märkis ta.

Nelja aasta peale tehtud pikaajalise programmi tulemustest on Arukuuse sõnul küll veel vara rääkida, kuid ekspordiplaan on pannud ettevõtte õiges suunas liikuma just tänu süsteemsemale tegevusele.

Programmi käivitumisel sellega liitunud metallmööblitootja ASI Jalax turundusjuhi Olavi Andla sõnul on EAS programmi käivitamisega hästi teinud, ta nimetas olulisimaks programmi saadavat oskusteavet ja abi messidel osalemisel. Kuna ekspordistrateegia ja tootearendus on pooleli, ei saa veel programmi edukusest rääkida.

Üle veerandi taotlustest lükatakse tagasi

Sigrid Vestmann programmi projektijuht:

Kuigi huvi on programmi vastu olnud suur, tuleb paljud taotlused programmile mittevastavuse tõttu tagasi lükata.

Peamiselt on taotluste mitterahuldamise põhjusteks olnud ettevõtte liiga väike või liiga suur ekspordikäive või välismaise kapitali ülekaal. Mõnel juhul on põhjuseks olnud ka liiga väike töötajate arv või

ettevõtte kehvad finantsnäitajad.

Ekspordiplaani programmi liitumiseks peab ettevõttest vähemalt pool põhinema Eesti kapitalil, tema ekspordikäive peab jääma 1–50 miljonit krooni vahemikku ja ettevõttes peab olema vähemalt 10 töötajat.

Samas ei pruugi ekspordiplaani koostamise toetusest ilma jäänud ettevõtte päris ilma riigi abita jääda. Näiteks kui ettevõ-

tte, kelle ekspordikäive on pisut üle 50 miljonit ja ta avaldusest järeldub, et ta soovib osaleda üksnes ühel messil, mis on ka riiklikult toetatavate messide nimikirjas, siis soovitame talle võimaluse korral ühisstendil osalemist.

Ekspordientuuri (EEA) poolt ühele ettevõttele eraldatava toetuse maksimaalne suurus ekspordiplaani koostamiseks on 50 000 krooni (juhul kui ettevõtte kaasab konsultan-

ti) ning ekspordiplaani elluviimiseks kuni 300 000 krooni.

Eelmisel aastal oli programmi eelarve 8 miljonit krooni ning ka käesolevaks aastaks prognoosib agentuur sama palju.

Lisaks ekspordiplaani koostamisele toetab programm sihtturgude analüüsi, potentsiaalsete klientide külastusi, väliskonsultandi kaasamist, välismessidel osalemist ja reklaammaterjalide valmistamist.

VIRTUAALMESS ■ Messieksponendid netis

Mess kestab terve aasta

Aira Kiudorv

Saksa Majandusessindus Eestis
Messe Berlin GmbH esindaja

Kui senini oli mess pärast mõnepäevast kestust läbi, siis virtuaalmessil on eksponentide stendid aasta läbi avatud.

Tänapäeva infoühiskonnas on väga tähtis tutvustada oma tooteid või teenuseid võimalikult laialdaselt, kasutades selleks erinevaid meediakanaleid.

Üheks võimaluseks oma tooteid tutvustada on virtuaalmess, mis aitab kokku hoida meie kallist aega ning mille korraldamine ja külastamine ning kus osalemine on tavameesist mitmeid kordi odavam.

Virtuaalmessi puhul saavad ettevõtted internetis esitleda oma tooteid ja pakkumisi 365 päeva aastas. Eksponentidele tähendab see ööpäev läbi kest-

vat dialoogi huvilistega ning uute ärisidemete loomist. Virtuaalmessil saavad osaleda ka firmad kes “reaalsel” messil ei osale, vahe on osalemise hinnas.

Külastajad saavad end igal ajal kurssi viia eksponentide pakkumistega ja ettevõttega oste kontakti võtta.

Virtuaalmessi eesmärk on reaalse ja virtuaalse messi koostamisel võimalikult tihedaid kontakti- ja kommunikatsioonivõimalusi.

Virtuaalmess täidab kõigiti samasuguseid eesmärgi kui tavamess, ainult et eksponaadid ja külastajad ei pea kuhugi jooksma ega liigselt ressursi kulutama, vaid saavad eesmärgi täidetud ning vajaliku elamuse kätte internetipõhiselt.

Virtuaalsete messiboksides ja töötubade loomine ning rentimine on märksa soodsam kui tavamessil.

Virtuaalmessiks laienenud tavamessid

- Art Cities – Euroopa juhtivate kunstigaleriide mess
- Bautech (lisandub sügisel 2003) – rahvusvaheline ehitusmess
- Build IT – ehitusala infotehnoloogia mess
- Fruit Logistica – rahvusvaheline värske puu- ja juurviljade kaubandusmess
- Gas Berlin – rahvusvaheline gaasimess
- IFA – rahvusvaheline olmeelektroonika- ja raadiotehnikamess
- IGW – Grüne Woche, rahvusvaheline põllumajandussaaduste- ja toiduainetemess
- ILA – rahvusvaheline lennundusmess
- Import Shop – tarbekaupade müügist
- Inno Trans – rahvusvaheline raudteetehnikamess
- ITB – rahvusvaheline turismimess
- Wasser Berlin – rahvusvaheline veemess

Virtual Market Place® pakub eksponentidele:

- firmaandmete sissekannet ja kuni 10 toote esitlemist portaalis
- võimalust luua kvalifitseeritud kontakte spetsiifilises keskkonnas
- aastaringset esitlusvõimalust uues meediakanalis
- iseseisvat lisakuludeta informatsiooni uuendamist
- tasuta konsultatsiooni
- portaali reklaamimist Saksamaal Messe Berlin GmbH poolt

Virtual Market Place® pakub külastajatele:

- mahukat ja sisukat ülevaadet tööstusharust
- võimalust hankida infot firmade ja nende toodete kohta 24 tundi ööpäevas
- kontaktivõttu eksponentidega ükskõik millises maailma paigast
- eel- ja järeltöö võimalust seondult reaalmessi külastusega
- kasutajasõbralikku ning selge ülesehitusega keskkonda, kus on lihtne leida erinevate firmade pakkumisi

Lisainformatsioon: www.messe-berlin.de rubriigist Virtual Market Place

EESTI MESSIKALENDER 2003

Mai					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
IDEAALKODU 2003	01.05.	04.05.	Eesti Näituste messikeskus	inimväärne ja keskkonnasõbralik kodu	Eesti Näituste AS tel 613 7449, annely@fair.ee
AIANDUS 2003	01.05.	04.05.	Eesti Näituste messikeskus	aiandusmess	Eesti Näituste AS tel 613 7316, meryl@fair.ee
PÕHJA- JA BALTIMADE KIIRABITEENUSTE MESS-KONVERENTS 2003	12.05.	14.05.	Eesti Näituste messikeskus	kiir-, esma- ja vältimatu abi teenused	Põhja- ja Baltimaade kiirabi teenuste konverentsi fond tel 626 8330, tel/faks 626 8105, conference@tallinn2003.com , www.tallinn2003.com
ÖLLELAGER 2003	16.05.	17.05.	Tartu Näituste messikeskus	õllefestival – parim pidu linnas	AS Tartu Näitused tel (07) 421 662, margus@tartunaitused.ee , www.tartunaitused.ee/ollelager
MEREMESS 2003	16.05.	18.05.	TOPi Jahisadam		AS Barrel BG tel/faks 632 1799, 632 8821
TÜRI LILLELAAT & TEHNICA- JA EHITUSNÄITUS	16.05.	18.05.	Türi, Kalevi tänava väljakud		tel/faks (038) 79 734, 051 79 340 Eino Sepp (lillelaad); tel/faks 631 1316, 058 046 128 Raili Lepik (tehnica- ja ehitusnäitus)
NARVA KEVADLAAT	24.05.		Narva linnus		tel/faks 631 1316, 050 57 444 Kaljo Kahro
SISETURISMI- JA KÄSITÖÖLAAT EHE EESTI 2003 JA ASJALISTE TEABEPÄEV	25.05.	26.05.	Rocca al Mare, Eesti Vabaõhumuuseum	öko-, maa-, seiklusturism, eestimaine, ökoloogiline, mahetoodang, keskkonnasäästlik, loodusharidus, -kaitse, -sõbralik, käsitöö, kultuur ja pärand	Eesti Vabaõhumuuseum tel 654 9100, evm@evm.ee , www.evm.ee , Eesti Õkoturismi Ühendus tel 051 33 910, peep.luts@mail.ee

MULGI MESS 2003	30.05.	31.05.	Viljandi	segamess: toit, jook, kodu- ja tööstuskaup, ehitus, sisustus, info, rahandus, tööriistad, seadmed, autod, masinad, sport, kultuur, puhkus, vaba aeg	Tõnu Kaasik tel 050 22 690
SUUR KEILA KEVADLAAT	31.05.		Keila linna keskvaljak		tel/faks 631 1316, 050 57 444 Kaljo Kahro

Juuni

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
AIA- JA LILLEPÄEVAD	06.06.	08.06.	Jäneda	4. rahvusvaheline iluaiandus-, lillendussmess, Eesti lilleseade meistriõistlused	Jäneda Mõis OÜ tel (038) 49 750, info@janeda.ee
RAHVUSVAHELINE PÕLLUMAJANDUS-NÄITUS AGRI 2003	06.06.	08.06.	Türi Tehnika- ja Maamajanduskooli staadion (Särevere)		tel/faks 631 1316, 050 42 331 (näitus); tel/faks (038) 79 734, 051 79 340 (laad); Aavo Mooste, Eino Sepp

Juuli

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
EESTI XII TALUPÄEVAD	26.07.	27.07.	Jäneda	rahvusvaheline põllumajandussmess, tootloomade näitus, künnimeistriõistlused	Jäneda Mõis OÜ tel (038) 49 750, info@janeda.ee

August

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
JÄLLE KOOLI & LAPS 2003	22.08.	01.09.	Tartu Näituste messikeskus	kõik kooliks ühest kohast	AS Tartu Näitused tel (07) 421 662, aare@tartunaitused.ee , www.tartunaitused.ee

September					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
ÖLLEPRALLE & VEIN 2003	05.09.		Tartu Näituste messikeskus	hea tuju festival	AS Tartu Näitused tel (07) 421 662, margus@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee/ollepralle
AGRO TARTU SÜGISLAAT 2003	13.09.	14.09.	Tartu Näituste messikeskus	põllutehnika, lemmikloomad, aia- ja põllusaadused	AS Tartu Näitused tel (07) 421 662, aare@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee
MOTOSHOW 2003	26.09.	28.09.	Tartu Näituste messikeskus	autod, varuosad, lisaseadmed, tuuning, mootorrattad, autode audiosüsteemid	AS Tartu Näitused tel (07) 421 662, margus@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee/motoshow

Oktoober					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
LAPS JA PERE 2003	04.10.	05.10.	Saku Suurhall	tooted ning teenused lastele ja peredele, beebikoolid, lasteaiad ja -hoidjad, huvikoolitus, tervishoid, sport	Taveco Disain tel 650 5097, 055 73 099, faks 650 5098, ragne.toniste@taveco.ee
TARTU EHITUSMESS 2003	16.10.	18.10.	Tartu Näituste messikeskus	ehitusmaterjalid ja -seadmed	AS Tartu Näitused tel (07) 421 662, margus@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee/ehitusmess
10. TALLINNA TOIDUMESS	29.10.	31.10.	Eesti Näituste messikeskus	toit ja joogid; seadmed, materjalid ja toorained kauplustele, toitlustusettevõtetele, tootjatele; toiduga seonduvad tooted ja teenused	Profexpo OÜ
TÖÖRIIST 2003	30.10.	01.11.	Tartu Näituste messikeskus		AS Tartu Näitused tel (07) 421 662, aare@tartunaitused.ee www.tartunaitused.ee

November					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
ILU SÕNUM 2003	07.11.	09.11.	Eesti Näituste messikeskus	7. rahvusvaheline kosmeetika, juuksehoolduse, stiili, moe ja moelisandite, ehetega pesumess, iluteenindajate kutsevõistlused	Eesti Näituste AS tel 613 7449, annely@fair.ee
RAHVUSVAHELINE KOERTENÄITUS	08.11.	09.11.	Tartu Näituste messikeskus		Lõuna-Eesti Koortekeskus tel 051 04 100 Siret Sügis
INSTRUTEK 2003	19.11.	21.11.	Eesti Näituste messikeskus	9. Tallinna rahvusvaheline tootmistehnika-, tööriista- ja alihankemess	Eesti Näituste AS tel 613 7335, epp@fair.ee, ametlik toetaja Eesti Keemia Selts
KEEMIA 2003	19.11.	21.11.	Eesti Näituste messikeskus	keemiataadus, keemiatööstuse seadmed ja aparaadid, laboritehnika	Eesti Näituste AS tel 613 7335, epp@fair.ee ametlik toetaja Eesti Keemia Selts
VETERINAAR-MEDITSIIN 2003	20.11.	22.11.	Tartu Näituste messikeskus	konverents, näitus	Eesti Loomaarstide Ühing tel (07) 422 582 ely@eau.ee

Detsember					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
JÕULULAAT & SISUSTUSPÄEVAD 2003	13.12.	23.12.	Tartu Näituste messikeskus	jõulumüük ja reklaamipäevad, mööbel, sisekujundus, viimistlus	AS Tartu Näitused tel (07) 421 662, aare@tartunaitused.ee www.tartunaitused.ee

VÄLISMESSIKALENDER 2003

Mai					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
European Seafood Exposition	06.05.	08.05.	Brüssel	kalatoodete ja mereandide mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
IMB	06.05.	10.05.	Köln	rõiva- ja tekstiilitööstuse mess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de,
SFF	07.05.	11.05.	Kopenhaagen	mööblimess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, Reisikeskus
Reallocation	08.05.	10.05.	Leipzig	investeeringute, tööstus- ja kinnisvaraarenduspiirkondade kongressmess	Leipzigigi Messi Eesti esindus, tel 050 17 505, faks 600 9824, leipzigiger-messe@anet.ee, www.leipzigiger-messe.de
Euroexpomebel	12.05.	17.05.	Moskva	mööblimess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Aqua-Therm Kiev	13.05.	16.05.	Kiiev	sanitaar-, kütte-, kliima- ja ventilatsioonitehnika mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Intermat	13.05.	17.05.	Pariis	ehitustehnika ja ehitusmaterjalitööstuse mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee
Elko	14.05.	16.05.	Helsingi	toidutööstus- ja pakendusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Therapie Leipzig	15.05.	17.05.	Leipzig	terapeutide mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
IFSEC/FireExpo	19.05.	22.05.	Birmingham	turvatehnika mess / tuletõrjetehnika mess	Karol AS te l 614 3086, info@karol.ee
Achema	19.05.	24.05.	Frankfurt	keemiatööstuse mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee
The London International Wine & Spirit	20.05.	22.05.	London	veini ja alkoholsete jookide mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Embax-Print	20.05.	23.05.	Brno	pakendus- ja trükimess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee

Transport Logistic	20.05.	24.05.	München	transpordi, logistika ja laomajanduse mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.transportlogistic.de, Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, Reisikeskus
Intel	20.05.	24.05.	Milano	elektroonika, elektritehnika, valgustite mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Transport Logistic	21.05.	24.05.	Helsingi	logistika, transpordi ja laomajanduse mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Motorshow	21.05.	25.05.	Poznan	autode ja tarvikute mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Autopromotec	21.05.	23.05.	Bologna	autotööstusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Interzum, Decovision	23.05.	27.05.	Köln	mööblidetailide ja -tarvikute mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.interzum.de, Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee
SHK Moscow	26.05.	29.05.	Moskva	sanitaar-, kütte-, kliimatehnika, hooneautomaatika mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Fasttec	26.05.	29.05.	Moskva	kinnitusvahendite mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
LignaPlus	26.05.	30.05.	Hannover	metsa- ja puidutöötlusmasinate mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee
Construmat	26.05.	31.05.	Barcelona	ehitusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
PLMA'S World of Private Label	27.05.	28.05.	Amsterdam	etikettide mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Dorkomexpo	27.05.	30.05.	Moskva	teedeehituse ja kommunaalmajanduse mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Magazinostroenie	27.05.	30.05.	Moskva	kaupluse seadmete ja sisustuse mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Dach + Wand	28.05.	31.05.	Hamburg	katuse-, seina- ja isolatsioonimaterjalide mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee
Stone + Tec	29.05.	01.06.	Nürnberg	looduskivide töötlemise mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee

Juuni					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
ANGA Cable	03.06.	05.06.	Köln	kaabeltehnoloogia, multimeedia	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
Waste Tech	03.06.	06.06.	Moskva	jäätmekäitluse mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Rõba/Mjaso	03.06.	06.06.	Moskva	kala- ja lihatoodete, tootmisseadmete mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Cottage	09.06.	13.06	Moskva	väikeelamute ehituse mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Cosmetica **	14.06.	15.06.	Leipzig	kosmeetika mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
Rosupak	16.06.	21.06.	Moskva	pakendusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Metec, Gifa, Thermo, Newcast	16.06.	21.06.	Düsseldorf	metallurgia, sulamid, valu, valtsimine, sulatusseadmed, sulatustehnika, tööstusahjud, tööstussoojus	Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee
Expofil	17.06.	19.06.	Pariis	lõngamess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
FGM	19.06.	21.06.	Stuttgart	fassaaditehnoloogia mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
LASER	23.06.	27.06.	München	rahvusvaheline erialamess ja kongress	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.laser.de
Z – Die Zulifermesse	24.06.	26.06.	Leipzig	masinatööstuse allhanke mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
Vitrum	25.06.	28.06.	Milano	klaasitööstusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
ISPO Summer	29.06.	01.07.	München	suvesporditarvete mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee

Juuli					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Kind + Jugend	04.07.	06.07.	Köln	laste ja noorte rõivamood	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/kuj
Communicate	16.07.	17.07.	Köln	IT, telekommunikatsioon	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de

August					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Popkomm	14.08.	16.08.	Köln	popmuusika	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/popkomm
ISPO-Sommer	02.08.	05.08.	München	rahvusvaheline spordiartiklite ja spordimoe erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus),www.ispo.com, Reisikeskus
Fashion Look! *	09.08.	11.08.	Leipzig	rõivamess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
Body Look *	09.08.	11.08.	Leipzig	rahvusvaheline aluspesu mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
GC – Games Convention	21.08.	24.08.	Leipzig	I Euroopa interaktiivsete mängusüsteemide mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
IFA – Internationale Funkausstellung	29.08.	03.09.	Berliin	rahvusvaheline olmeelektroonika- ja raadiotehnikamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), Reisikeskus
DU UND DEINE WELT	29.08.	07.09.	Hamburg	rahvusvaheline tarbekaupade müügimess, käsitöö, kunst, kinkeartiklid, sport, sisustus jne	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)

reklaamitoimetaja Jana Kibal tel 667 0161, e-post reklaam@aripaev.ee

Spoga/gafa	31.08.	02.09.	Köln	sporditarbed, aiandus	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/spoga, www.koelnmesse.de/gafa, Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee
------------	--------	--------	------	-----------------------	--

September					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Midora Leipzig Uhren- & Schmucktage *	06.09.	08.09.	Leipzig	kellade ja juveelide päevad	Leipzigi Messi Eesti esindus
Comfortex *	06.09.	08.09.	Leipzig	sisekujundusmess	Leipzigi Messi Eesti esindus
CADEAUX Leipzig *	06.09.	08.09.	Leipzig	kingituste ja sisustusideede mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Eu ´Vend	11.09.	13.09.	Köln	automaatide, maksesüsteemide, konveierproduktide jne mess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
IFMA Cologne	11.09.	14.09.	Köln	rattamess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/ifma
IAA	11.09.	21.09.	Frankfurt	sõiduautode mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Flora Sax **	14.09.		Leipzig	Saksimaa aiandus- ja floristikabörs	Leipzigi Messi Eesti esindus
Igruma	16.09.	18.09.	Leipzig	rahvusvaheline agraarproduk- tide töötlemismasinat alane mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Materialica	16.09.	19.09.	München	rahvusvaheline innovatiivsete materjalide, meetodide ja kasutamisiiside erialamess koos kongressiga	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.materialica.de
Ceramitec	16.09.	20.09.	München	rahvusvaheline keraamika ja pulbermetallurgia masinate, seadmete, toormaterjalide erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.ceramitec.de
Expopharm	18.09.	21.09.	Köln	farmatseutika	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
Fachdental **	19.09.	20.09.	Leipzig	dentaallaborite sisseseadete mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Pflegemesse Leipzig	23.09.	25.09.	Leipzig	ambulantse ja statsionaarse hoolekande alane mess ja kongress	Leipzigi Messi Eesti esindus
CMS – Internationale Fachmesse für Reinigungssysteme und Dienstleistungen	23.09.	26.09.	Berlin	rahvusvaheline puhastustehnikamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), Reisikeskus
Entsorga	23.09.	27.09.	Köln	keskkonnakaitse ja jäätme- käitluse mess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de, Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, Reisikeskus
Cersaie	30.09.	05.10.	Bologna	keraamiliste plaatide, vannitoa- sisustuse, sanitaartehnika mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee

Oktoober					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
IKK			Hannover	rahvusvaheline kliima- ja külmutusseadmete mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Biotechnika			Hannover	rahvusvaheline biotehnoloogia erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
art forum	01.10.	05.10.	Berlin	rahvusvaheline juhtivate kunstigaleriide väljapanek	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
MODELL & HOBBY mit Leipziger Spielfest	03.10.	05.10.	Leipzig	mudelehituste ja -rongide ning loominguliste hobide mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
IBA	03.10.	09.10.	Düsseldorf	pagari- ja kondiitritööstuse seadmete mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Golf Europe	05.10.	07.10.	München	rahvusvaheline golfispordi erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.golf-europe.com
Expo Real	06.10.	08.10.	München	rahvusvaheline tööstuskinnis- vara erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.exporeal.de
Buchmesse	08.10.	13.10.	Frankfurt	raamatumess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Anuga	11.10.	15.10.	Köln	toidumess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/anuga, Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
IFRAExpo **	13.10.	16.10.	Leipzig	ajakirjandustööstuse aasta üritus	Leipzigi Messi Eesti esindus
Equipauto	16.10.	21.10.	Pariis	autoremondi, tarvikute ja lisaseadmete mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Euro Diving	17.10.	19.10	München	rahvusvaheline sukeldumise ja veesportdivarustuse erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
SYSTEMS	20.10.	24.10.	München	rahvusvaheline informatsioonitehnika, telekommunikatsioni ja uute meediate erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.systems.de
EMO	21.10.	28.10.	Milano	metallitöötusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Euro-BLECH	22.10.	26.10.	Hannover	rahvusvaheline plekitöötlus- tehnoloogia mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
ITMA	21.10.	29.10.	Birmingham	tekstiilitööstuse seadmete mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee
Cosmetic	25.10.	26.10.	München	rahvusvaheline kosmeetika sügismess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
HANSEBOOT	25.10.	02.11.	Hamburg	paadinäitus	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Exponatec	28.10.	31.10.	Köln	esitlustehnika	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
ART Cologne	29.10.	02.11.	Köln	kunstilaat	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.artcologne.de

* Spetsialistidele ** Külalisüritus

November					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Fsb	05.11.	07.11.	Köln	vaba aeg, ujulad, spordirajati- sed, hoonete korrashoid	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/fsb
Aquanale	05.11.	08.11.	Köln	tervisekeskused, saunamaailm	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
Solaria	06.11.	08.11.	Köln	solaariumid	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/solaria
BauFach	06.11.	09.11.	Leipzig	rahvusvaheline üldehitusmess	Leipzigi Messi Eesti esindus
FleiFa **	09.11.	10.11.	Leipzig	lihatööstuse erialamess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Productronica	11.11.	14.11.	München	rahvusvaheline elektroonika- komponentide valmistamise erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.productronica.de
Import Shop	12.11.	16.11.	Berlin	laiatarbekaupade näitus- müük	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
GÄSTE	16.11.	19.11.	Leipzig	rahvusvaheline hotellinduse ja gastronoomia alane mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
INFOCOMM	19.11.	21.11.	Köln	filmi-, video-, audio-, valgus- ja lavatehnika mess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/infocomm
Touristik & Caravaning Leipzig **	19.11.	23.11.	Leipzig	rahvusvaheline turismimes	Leipzigi Messi Eesti esindus
Reisemarkt	28.11.	30.11.	Köln	turism	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/reisemarkt
Modellbauwelt	28.11.	30.11.	Hamburg	mess mudelehituse huvilistele (auto-, lennuki-, laeva- ja rongimudelid)	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Heim+ Handwerk	29.11.	07.12.	München	ehituse ja sisustuse müüginäitus	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.ghm.de

Detsember					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
108. Leipziger Rasse- geflügelschau LIPSIA**	05.12.	07.12.	Leipzig	tõulindude näitus	Leipzigi Messi Eesti esindus
MINERALIEN 2003 HAMBURG	05.12.	07.12.	Hamburg	rahvusvaheline mineraalide näitus	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)

VÄLISMESSIKALENDER 2004

Jaanuar					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Internationale Grüne Woche	16.01.	26.01.	Berlin	toiduainetetööstuse, põlluma- janduse ja aianduse mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
IMM cologne	19.01.	25.01.	Köln	mööbel	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.moebelmesse.de
NORTEC	21.01.	24.01.	Hamburg	metalli- ja plastmassitöötlemine	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Partner Pferd	22.01.	25.01.	Leipzig	hobuste näitus ja FEI welcup	Leipzigi Messi Eesti esindus
ISPO-Winter	31.01.	03.02.	München	rahvusvaheline spordiatiklite ja spordimoe erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.ispo.ee
Kind + Jugend			Köln	laste- ja noorte rõivamood	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de

Veebruar					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
ISM	01.02.	04.02.	Köln	maiustused	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.ism-cologne.de
Fruit Logistica	05.02.	07.02.	Berlin	rahvusvaheline puu- ja juurviljakaubandusmess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Motorrad Messe Leipzig**	06.02.	08.02.	Leipzig	mootorrattamess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Fashion Look! *	07.02.	09.02.	Leipzig	rõivamess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Body Look *	07.02.	09.02.	Leipzig	rahvusvaheline aluspesu mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Didacta	09.02.	13.02.	Köln	haridusmess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
REISEN HAMBURG	11.02.	15.02.	Hamburg	turismimes, sõidu- ja veoautod	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Immobilien Messe Leipzig	13.02.	15.02.	Leipzig	kinnisvaraalane mess (eluruumid)	Leipzigi Messi Eesti esindus
Mitteldeutsche handwerksmesse	14.02.	22.02.	Leipzig	Kesk-Saksamaa käsitöömess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Haus-Garten-Freizeit	14.02.	22.02.	Leipzig	Kodu / aed / vaba aeg, kogu pere mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
C-B-R	14.02.	22.02.	München	karavan, paat; rahvusvaheline reisimes	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.c-b-rmuenchen.de
bautech	17.02.	21.02.	Berlin	rahvusvaheline ehitusmess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Build IT	18.02.	21.02.	Berlin	ehitusalane infotehnoloogia ja kommunikatsioon	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Inhorgenta Europe	20.02.	23.02.	München	rahvusvaheline kellade, ehet, vääriskivide, pärlite erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.inhorgenta.de
Floriga **	22.02.		Leipzig	Saksimaa aiandusbörs	Leipzigi Messi Eesti esindus
HomeTech + Domotechnica	25.02.	29.02.	Köln	kodutehnika	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/ domotechnica, Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)

Märts					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Philatelía mit T´card			Köln	filateelia, mündid, telefonikaardid	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/philatelía
Marilog	02.03.	04.03.	Hamburg	meretranspordi ja -logistika mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)

Äripäev ei vastuta võimalike muudatuste eest messikalendris.

reklaamitoimetaja Jana Kibal tel 667 0161, e-post reklaam@aripaev.ee

I.H.M.	04.03.	10.03.	München	rahvusvaheline käsitöömess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.ihm.de
Internorga	05.03.	10.03.	Hamburg	hotellindus, gastronoomia, pagaritööstuse, kondiitritoodete mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
ITB – Internationale Tourismus - Börse	12.03.	16.03.	Berliin	rahvusvaheline turismimes	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
CADEAUX Leipzig *	13.03.	15.03.	Leipzig	kingituste ja sisustusideede mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
Practical World (Eisenwarenmesse, DIY TEC)	14.03.	17.03.	Köln	rauakaubad, tööriistad, lukud	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.eisenwarenmesse.de
2. Kongress von BDB und DGI mit begleitender Ausstellung	23.03.	26.03.	Leipzig	informatsiooni töötlemise ja dokumentatsiooni liidu kongress	Leipzigigi Messi Eesti esindus
Leipziger Buchmesse	25.03.	28.03.	Leipzig	raamatumess ja näitus “buch + art”	Leipzigigi Messi Eesti esindus
10. Leipziger Antiquariatsmesse	25.03.	28.03.	Leipzig	antikvariaadimess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
Handarbeit & hobby	26.03.	28.03.	Köln	käsitöö ja hobi	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
Antiquariatsmesse	26.03.	28.03.	Köln	antikvaarmess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
KunstKöln	27.03.	31.03.	Köln	kunstimess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
Westdeutsche Kunst Messe Köln	27.03.	04.04.	Köln	kunstimess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
Bauma	29.03.	04.04.	München	rahvusvaheline ehitusmasinate, -materjalimasinate, -sõidukite ning -seadmete erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.bauma.de

Aprill

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Marathon-Sport-Schau	16.04.	18.04.	Hamburg	sporditarvete ja -varustuse mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Amitec	17.04.	21.04.	Leipzig	rahvusvaheline autovaruosade, hoolduse ja tanklate tehnika mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
Automobil International	17.04.	25.04.	Leipzig	rahvusvaheline sõiduautode ja veoautode mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
Semicon Europa	20.04.	22.04.	München	rahvusvaheline pooljuhttoodete ja -materjalide aastanäitus	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.semi.org
Hanseperd Hamburg	23.04.	25.04.	Hamburg	rahvusvaheline näitus hobusesõpradele	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)

Mai

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Reallocation	06.05.	08.05.	Leipzig	investeeringute, tööstus- ja kinnisvaraarenduspiirkondade kongressmess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
ILA	10.05.	16.05.	Berliin	rahvusvaheline lennundus- ja kosmonautikamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Analytica	11.05.	14.05.	München	rahvusvaheline tööstusliku analüütika, laboritehnika ja biotehnoloogia erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.analytica.de
Windenergy	11.05.	14.05.	Hamburg	rahvusvaheline tuuleenergia-mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Orthopädie + Reha-Technik	19.05.	22.05.	Leipzig	rahvusvaheline ortopeedia ja invatehnika mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus

Juuni

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
ANGA Cable			Köln	kaabeltehnoloogia, multimeedia	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
GPEC 2004	08.06.	10.06.	Leipzig	rahvusvaheline politsei ja eri turvavarustuse mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
Z 2004 – Die Zuliefermesse	22.06.	24.06.	Leipzig	masinatööstuse allhankemess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
Eltec	23.06.	25.06.	München	elektrotehnika erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.ghm.de

Juuli

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Kind + Jugend			Köln	laste ja noorte rõivamood	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/kuj
Communicate	14.07.	15.07.	Köln	IT, telekommunikatsioon	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
ISPO-Sommer	31.07.	03.08.	München	rahvusvaheline spordiartiklite ja spordimoe erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus),www.ispo.com

August

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Popkomm			Köln	popmuusika	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/popkomm
Fashion Look! *	07.08.	09.08.	Leipzig	rõivamess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
Body Look *	07.08.	09.08.	Leipzig	rahvusvaheline aluspesu mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
GC – Games Convention	19.08.	22.08.	Leipzig	I Euroopa interaktiivsete mängusüsteemide mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
DU UND DEINE WELT	27.08.	05.09.	Hamburg	rahvusvaheline tarbekaupade müüginäitus, käsitöö, kunst, kinkeartiklid, sport, sisustus jne	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)

September

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Expopharm			Köln	farmatseutika	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de

* Spetsialistidele ** Külalisüritus

e/home	01.09.	03.09.	Berliin	intelligentne kodu	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Spoga/gafa	05.09.	07.09.	Köln	sporditarbed, aiandus	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/spoga, www.koelnmesse.de/gafa
NORD ELEKTRO	15.09.	17.09.	Hamburg	elektro-, informatsiooni- ja valgustehnika erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
IFMA Cologne	16.09.	19.09.	Köln	rattamess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/ifma
Midora Leipzig Uhren- & Schmucktage *	11.09.	13.09.	Leipzig	kellade ja juveelide mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
Comfortex *	11.09.	13.09.	Leipzig	sisekujundusmess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
CADEAUX Leipzig *	11.09.	13.09.	Leipzig	kingituste ja sisustusideede mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
Intermot	15.09.	19.09.	München	rahvusvaheline mootorrataste ja rolleritemess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.intermot-muenchen.de
InnoTrans	21.09.	24.09.	Berliin	rahvusvaheline liiklustehnika-mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Fachdental	24.09.	25.09.	Leipzig	hambaravi tehnoloogia- ja seadmete alane mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
Materialica	28.09.	30.09.	München	rahvusvaheline innovatiivsete materjalide, meetodite ja kasutamisiiside erialamess koos kongressiga	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.materialica.de
SMM	28.09.	02.10.	Hamburg	rahvusvaheline mess ja kongress – laevad, masinad, meretehnika	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Photokina	28.09.	03.10.	Köln	fotograafia	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/photokina
INFOCOMM	28.09.	03.10.	Köln	filmi-, video-, audio-, valgus- ja lavatehnika mess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/infocomm
art forum	29.09.	03.10.	Berliin	rahvusvaheline juhtivate kunstigaleriide väljapanek	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)

Oktoober

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Exponatec			Köln	esitlustehnika	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
Golf Europe	03.10.	05.10.	München	rahvusvaheline golfispordi erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.golf-europe.com
Expo Real	04.10.	06.10.	München	rahvusvaheline tööstuskinnisvara erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.exporeal.de
MODELL & HOBBY mit Leipziger Spielfest	07.10.	10.10.	Leipzig	mudelehituste ja -rõngide ning loominguliste hobide mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
Euro Diving	15.10.	17.10.	München	rahvusvaheline sukeldumise ja veesportivarustuse erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
SYSTEMS	18.10.	22.10.	München	rahvusvaheline informatsioonitehnika, telekommunikatsiooni ja uute meediate erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.systems.de
Orgatec	19.10.	23.10.	Köln	büroomööbel	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.orgatec.de
Cosmetic	23.10.	24.10.	München	rahvusvaheline kosmeetika sügismess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
HANSEBOOT	23.10.	31.10.	Hamburg	paadinäitus	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Denkmal	27.10.	30.10.	Leipzig	rahvusvaheline muinsuskaitse ja restaureerimise mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
Euregia	27.10.	30.10.	Leipzig	rahvusvaheline regionaalarengu mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus
SachsenBack	30.10.	01.11.	Leipzig	pagaritööstusseadmete mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus

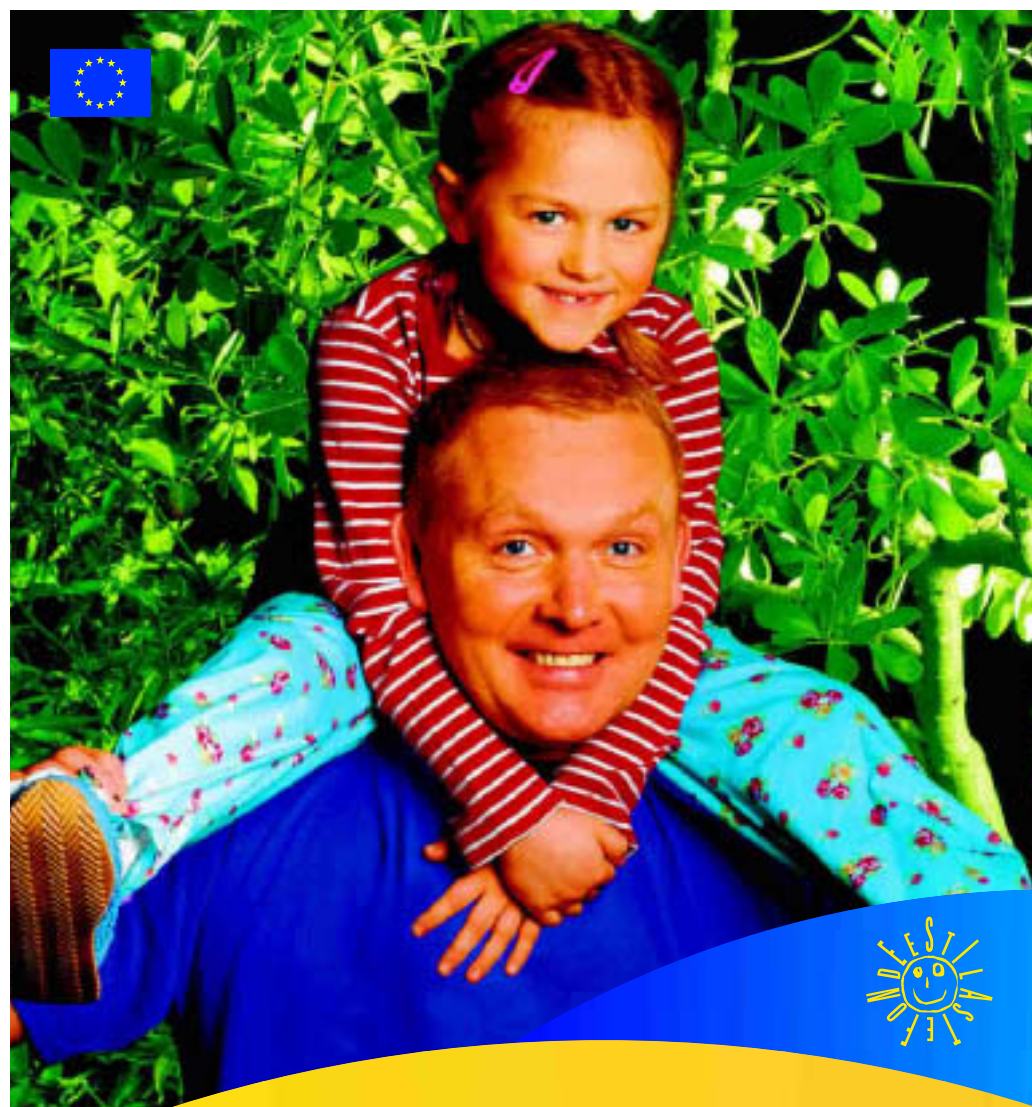
November

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
ART Cologne			Köln	kunstilaat	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.artcologne.de
Fsb			Köln	vaba aeg, ujulad, spordirajatised, hoonete korrashoid	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/fsb
Aquanale			Köln	tervisekeskused, saunamaailm	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
Solaria			Köln	solaariumid	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/solaria
Import Shop			Berliin	laiatarbekaupade näitusmüük	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Electronica	09.11.	12.11.	München	rahvusvaheline ehituselementide, -gruppide ja elektroonika ehitusgruppide erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.electronica.de
shk HAMBURG	17.11.	20.11.	Hamburg	sanitaartehnika, küte, plekitööd, kliimaseadmed	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Touristik & Caravaning Leipzig **	17.11.	21.11.	Leipzig	rahvusvaheline turismimes	Leipzigigi Messi Eesti esindus
Haus & Wohnen	18.11.	21.11.	Köln	käsitöömeistrite mess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de
Reisemarkt	26.11.	28.11.	Köln	turism	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de/reisemarkt
Heim + Handwerk	27.11.	05.12.	München	ehituse ja sisustuse müüginäitus	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.ghm.de

Detsember

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
MINERALIEN 2004 HAMBURG	03.12.	05.12.	Hamburg	rahvusvaheline mineraalide näitus	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)

Äripäev ei vastuta võimalike muudatuste eest messikalendris.

**Lapsel on isa vaja-
leia aega ja armastust!**

**Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse
Ekspordiagentuur** korraldab 13. mail Tallinnas
hotelli „Olümpia“ konverentsikeskuses koolituse

Kaubavedu ja ekspedeerimine Eesti õigusruumis. Võlaõigusseaduse rakendamine.

Käsitletavad teemad:

- Õiguste liigitus
- Tsiviilõigus
- Võlaõigus
- Veoleping
- Kaubaveoleping
- Mõnede veolepingute erisused
- Ekspedeerimisleping
- Probleemid võlaõiguse rakendamisel
- Erisused CMR ja EEA ÜT- 2000-ga. Millal tekib konflikt?
- Lunatasu ja kauba üleandmistingimused
- Pandiõiguse rakendamine
- Lahenduseta jäävad probleemid, nende lahendamine

Esinejad:

Kai Amos, Advokaadibüroo Amos, vandeadvokaat

Jüri Suursoo, AS Baltlink, nõukogu esimees

Lähem info, registreerumine:

www.eksport.ee/logistika • tel. (0) 627 9440 • Osalemistasu 130 krooni

Kursuste toimumist toetab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus.
Registreerumine 08. maini k.a. või vabade kohtade täitumiseni. Kohtade arv on piiratud!

9. mail 2003 Jõgeva Kultuurikeskuses

Äripäeva Jõgevamaa Arengukonverents

Kuidas ja kuhu areneb Jõgevamaa ettevõtlus?
Maavanem Margus Oro

Ettevõtluse arengusuunad Jõgeva linnas
Jõgeva linnaeape Viktor Svjatõšev

**Riigi tugiprogrammid ettevõtluse
arendamiseks traditsioonilistes
põllumajanduspiirkondades**
EASi direktor regionaalarengu alal Ülari Alamets

Milliseid ettevõtteid Hansapank finantseerib?
Hansapanga ettevõtete panganduse
divisjoni direktor Tiit Nigul

**Jõgevamaa ettevõtete kahjujuhtumite ülevaade
ja riskide maandamise võimalused**
If Eesti Kindlustus müügidirektor Andres Sooniste

**Raudtee areng Eestis ja mõju Jõgeva
maakonnale**

Eesti Raudtee tegevdirectori asetäitja Riivo Sinijärv
Edelaraudtee juhatuse esimees Henn Ruubel
Raudteeameti peadirektor Oleg Epner

**Jõgevamaa ettevõtluskeskkond ettevõtja
pilgu läbi**

Jõgeva Põllumajandustootjate Liidu esimees ja
Perevara nõukogu esimees Urmas Ingver

**Jõgeva maakond võrdluses teiste
maakondadega, visioon maakonnast**
Eesti Tuleviku Uuringute Instituudi direktor Erik Terk

**Jõgevamaa TOPi väljakuulutamine ja
autasustamine**

Kesk-Eesti messi avamine

Seminari hind 990 kr (km-ga 1169).
Mitme osaleja korraga registreerimisel on 10% soodustus.

Registreerimine telefonil (0) 667 0233, Merle Kumari.
www.aripaev.ee/seminar

Toetavad:

If Eesti Kindlustus

Ericsson 7,45

17,45%

Nokia 15,16

0,33%

Hansapank 255,35

2,32%

Eesti Telekom 93,41

-1,16%

börs

toimetaja Kaja Koovit, tel 667 0096, e-post kaja.koovit@aripaev.ee

Börsiinfo
reaalajas

www.aripaev.ee/bors/

KASUMID ■ Ootustest kehvemate tulemustega ettevõtete arv väheneb

USA firmad teenivad oodatust rohkem

USA suuremate ettevõtete kasum on esimeses kvartalis näidanud oodatust paremat kasvu, kuid analüütikud kahtlustavad, et kasvu kergitas vaid ühekordne kulude kokkuhoid.

Kaja Koovit

kaja.koovit@aripaev.ee

S&P 500 indeksisse kuuluvate USA suuremate ettevõtete kasumid kasvasid seni avaldatud tulemuste põhjal aasta esimese kolme kuuga 12,1 protsenti. Analüütikud julgesid aprilli alguses kasumi kasvaks prognoosida 8,3 protsenti.

Ettevõtete käibed on suurenenud 5,6% ehk kasumist poole tagasihoidlikumalt.

Finantsportaal CNNMoney kirjutas, et positiivselt üllatava kasvunumbri juures teeb ettevõtlikuks asjaolu, et kasumi kasv ületab oluliselt käibe kasvu. See aga tähendab, et kasumi kasvu taga ei ole mitte majanduslik tugevus, vaid kulude kärpimine.

Seni majandustulemused avaldanud 358 ettevõttest on ootustest paremini esinenud 63 protsenti. See on parem kui tavaliselt, sest ajaloolise keskmise kohaselt ületab ootusi 57% firmadest.

15% ettevõtetest on pidanud teada andma oodatust kehvemat tulemust. Ka see näitaja on ajaloolisest keskmisest 21 protsendist parem.

Prognoosidele vastavad tulemused on seni avaldanud 79 ettevõtet ehk tavapärase 22%.

“Üldiselt on pilt oodatust palju parem,” ütles Standard & Poor’i investeerimisstrateeg Sam Stovall.

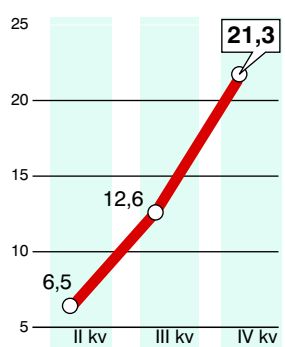
Kõige paremini on seni esinenud tehnoloogiaettevõtted, mille kasumid ületavad Stovalli sõnul prognoose keskmiselt 12 protsendiga.

Maailma suurim tarkvaratootja Microsoft andis oodatust suuremast kasumist teada aprillis. Nagu alati, avaldas Mic-

Kasumitelt oodatakse edasist kasvu

S&P 500 ettevõtete kasumikasvu prognoos, protsentes

Allikas: First Call

Microsofti kasum ületas analüütikute ootusi 12 protsendiga. Pildil CeBITi tehnoloogiameessi külastajad märtsis firma Xboxi mängukonsooli uurimas.

Foto: All Over Press

rosoft ka seekord järgnevate perioodide majanduskeskkonna tingimuste kohta väikest kahtlust ja tõdes, et edaspidi ei pruugi nii hästi minna.

See on kaval samm, sest analüütikud nüüd ülisuurt optimis- mi üles ei näita ning suure tõenäosusega õnnestub ettevõttel selleski kvartalis ootusi ületada.

Analüüsifirma First Call ana-

lüüsidiirektor Chuck Hill tõdes, et ettevõtted edestavad analüütikute ootusi umbes 6,9 protsendiga keskmise 2,7 protsendi asemel.

Naftafirmade tulemustele avaldas esimeses kvartalis positiivset mõju nafta hinna tõus. Nafta hinna tõus peaks kergitama ka börsil noteeritud naftafirmadest suurima, Exxon Mobili kasumit. Nii prognoosi-

vad analüütikud, et kütusefirma kasum kasvas esimeses kvartalis 126%, 70 sendini aktsia kohta. Ettevõtte avaldab tulemused teisipäeval.

Analüütikute lootuste kohaselt peaksid ettevõtete kasumid ka edaspidi kasvama. Selle kvartali kasvuks prognoosib First Call 6,3%, kolmandas kvartalis 12,6% ja aasta viimases kvartalis 21,3%.

Äripäev
online

USA aktsiafondidesse tuli esimest korda raha

Märts oli pärast mullust novembrit esimene kuu, mil USA aktsiafondidesse tuli rohkem raha, kui seal välja viidi, kirjutab Financial Times.

Investment Company Institute'i andmetel töid investorid märtsis fondidesse netosummana 243 miljonit USA dollarit (3,5 miljardit krooni).

Majandusleht kirjutab, et kuigi kasv oli väike, on see siiski madalseisus USA fonditööstuse jaoks hea uudis.

“Aktsiahinnad on veidi tõusnud ja inimesed hakkavad väikestviisi raha juurde tooma või vähemalt ei võta seda enam fondidest välja,” lausus Standard & Poor’i fondianalüüsi direktor Phil Edwards. “Ma usun, et ees ootab veel 2–3 kuud, mil aktsiaturul hinnad vaikselt ülespoole liiguvad, aga ei ole kindel, et inimesed fondidesse lisaraha paigutavad,” ütles ta.

Analüütikute sõnusi ei saa ühekordse positiivse tulemuse põhjal veel kaugeleulatuvaid järeldusi teha ning liiga vara oleks arvata, et pööre paranemise suunas on toimunud.

Märtsis lisandus USA võlakirjafondidesse 10 miljardit dollarit (142,3 mld krooni) ja rahaturufondidest voolas välja 32,3 miljardit dollarit (460 mld krooni).

Baltika 29 juhtivtöötajat märkis ettevõtte vahetusvõlakirju

Baltika väljastas motivatsiooniprogrammi raames kontserni juhtivtöötajatele 192 000 C-vahetusvõlakirja hinnaga 1 kroon tükk.

Tegemist oli kolmeaastase motivatsiooniprogrammi viimase osaga, teatas ettevõtte börsile.

Vahetusvõlakirju märkis 29 Baltika juhtivtöötajat. Kõikide vahetusvõlakirjade eest on tasutud.

Vastavalt vahetusvõlakirja tingimustele on võlakirjaomanikul õigus alates järgmise aasta 1. maist kuni 1. maini 2006 vahetada vahetusvõlakirja Baltika aktsia vastu, kusjuures iga võlakiri annab õiguse märkida ühe Baltika aktsia.

Aktsia väljaostuhinnaks on kaalutud keskmine Baltika aktsia hind Tallinna börsil ajavahemikul 1. jaanuar kuni 31. märts 2003 (37,57 krooni aktsia kohta).

Baltika aktsia sulgus kolmapäeval Tallinna börsil 35,20 kroonil.

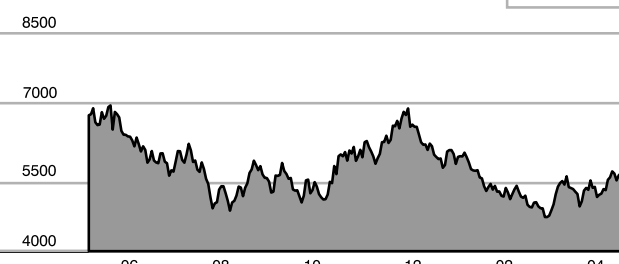
Baltika tutvustab kolme aasta eesmärke

22. mail toimuva Baltika aktsionäride koosoleku päevakorrapunktide hulgas on Grupi 2003.–2005. aasta eesmärkide tutvustamine.

Lisaks sellele teeb juhatus ettepaneku kinnitada 2002. majandusaasta aruanne, jätta 2002. aasta 6,8 mln kroonine kasum jaotamata ja liita see eelmiste perioodide jaotamata kasumiga, teatas ettevõtte Tallinna börsile.

Baltika juhatus teeb aktsionäridele ka ettepaneku valida ettevõtte audiitoriks aastatel 2003.–2004. AS PricewaterhouseCoopers.

HEX-indeks

5633,67
0,51%

Tallinna börs			
30.04.			
Taise	221,70	0,95%	
käive	13,18 mln kr		
ÄP tööstusindeks	75,19	1,15%	

Investori kalender	
N 1. mai	Exxon Mobil – majandustulemused
	Walt Disney – majandustulemused
	Tyco International – majandustulemused
R 2. mai	
	Rakvere LK – aktsionäride korraline üldkoosolek
	Royal Dutch/Shell – majandustulemused
	Chevron Texaco – majandustulemused
	Unilever – majandustulemused
E 5. mai	
	Statistikaamet – väliskaubandus, märts
T 6. mai	
	Cisco – majandustulemused
	Credit Suisse – majandustulemused
	Gillette – majandustulemused
	Total Fina Elf – majandustulemused
K 21. mai	
	Norma – aktsionäride korraline üldkoosolek
N 22. mai	
	Eesti Telekom – aktsionäride korraline üldkoosolek

suurim tõusja	
Kalev	+1,53%

suurim langeja	
Eesti Telekom	-1,12%

enim kaubeldud	
Hansapank	8,65 mln kr

Norma aktsia taas 1998. aasta kevades

Romet Kreek
romet.kreek@aripaev.ee

Norma aktsia tegi väikse, 0,3 mln kroonise käibega kolmapäeval kõrgeima hinna pärast 5. maid 1998. Aktsia sulgus päeva kõrgeimal tasemel, 4,78 eurol (74,79 krooni). Aktsia kal-lines päevaga 10 eurosentit ehk 2,14 protsenti.

Kolmapäeval murdis Hansa-panga aktsia läbi kahest oluli-sest numbrist.

Neile, kes jälgivad aktsia hin-da Eesti kroonides: aktsia jättis seljataha 250 krooni numbri. Aktsia tõusis teisipäevaselt 249,56 kroonilt 255,35 krooni-le, 2,32 protsenti. Aktsia käive ulatus 8,65 mln kroonile.

Maakleritele ja välisinvesto-ritele, kes jälgivad aktsiahindu eurodes: aktsia murdis suure-ma vastupanuta 16 euro tase-me. Aktsia sulgus 16,32 eurol, võrreldes päev varasema 15,95 euroga. Aktsia avanes juba eil-sest sulgemishinnast kõrgemal

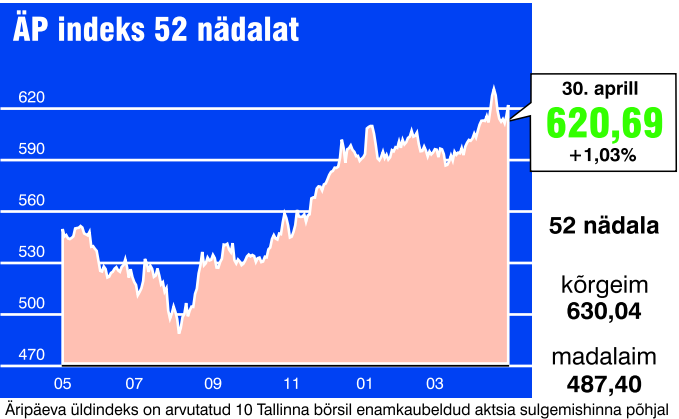
Norma aktsia on tõusnud 1998. aasta maikuu tasemele. Aktsia on aasta algusest, nelja kuuga, kerkinud 18%.

– 16,04 eurol. Aktsia sulgemis-hinnal, mis oli ühtlasi päeva kõrgeim hind, jäi vaid 3 euro-senti puudu eelmisest, 16. ap-rilli kõrgtasemest. Veelgi vara-semaks, kõigi aegade tiptase-meks on 8. jaanuari 16,41 eurot (256,76 krooni).

Eesti Telekom aktsia sulgus päeva madalaimal tasemel, 93,41 kroonil (5,97 eurol). Aktsia langes 7 eurosentit ehk

1,16 protsenti, käivet 3,79 mln krooni.

Baltika, kelle aktsiaga kolmapäeval ühtegi tehingut ei tehtud, teatas aktsionäride üld-koosoleku kokkukutsumisest 22. mail. Ettevõtte teatas ka juh-tivtöötajatele mõeldud motivat-siooniprogrammi raames 192 000 vahetusvõlakirja emi-teerimisest hinnaga 1 kroon tü-kist.

Äripäeva üldindeks on arvutatud 10 Tallinna börsil enamkaubeldud aktsia sulgemishinna põhjal

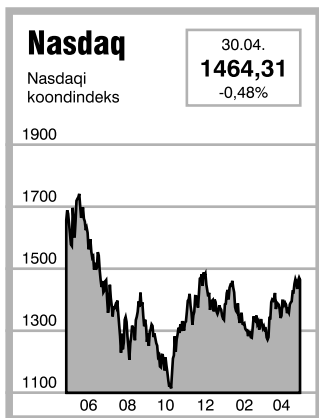
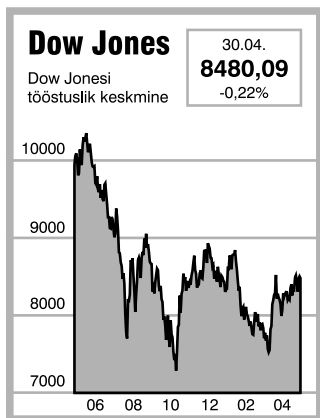
Tallinna Börs										30.04.	
	sulgemis- hind	kr	muutus eelml (%)	ost	müük	tehin- guid	käive kr	P/E suhe*	div. akt. kohta**		
PÕHINIMEKIRI											
Baltika	35,20	...	0,00	35,20	36,61	0	0	28,2	...	-	
Eesti Telekom	93,41	..	-1,16	93,41	93,88	37	3 786 272	15,5	...	6,00	
Hansapank	255,35	...	2,32	254,57	255,67	35	8 649 551	10,0	...	6,00	
Harju Elekter	62,27	...	1,27	62,12	64,93	2	44 139	6,3	...	2,00	
Merko Ehitus	81,52	...	0,00	82,46	84,49	0	0	7,3	...	2,25	
Norma	74,79	...	2,13	72,91	74,32	6	314 380	5,7	...	5,00	
T. Kaubamaja	56,33	...	0,00	56,33	56,80	2	25 911	8,5	...	1,00	
I-NIMEKIRI											
Estiko	8,29	...	0,00	8,29	9,39	0	0	-	...	-	
Kalev	33,01	...	6,04	31,45	34,27	2	33 734	5,9	...	-	
Klementi	22,69	...	3,56	22,69	24,88	3	28 125	-	...	-	
Rakvere LK	13,93	..	-1,14	14,39	15,33	2	19 230	7,7	...	-	
Saku Õlletehas	63,37	...	1,25	63,37	64,15	7	42 701	13,1	...	5,00	
T. Farmaatsiatehas	19,87	...	1,58	20,18	22,06	4	6 377	5,0	...	-	
Viisnurk	32,86	...	0,00	32,86	33,48	0	0	-	...	-	
VÕLAKIRJADE NIMEKIRI											
Tallinna Sadam	10 032,94	...	0,00	0,00	0,00	0	0	3,42%	..	-	
VABATURG											
EVP	0,970	...	0,81	0,9544	0,9799	7	228 345	...	-	-	
* P/E suhe on arvutatud viimase 4 kvartali vahearuande (kui on olemas siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal											
** viimase majandusaasta kohta teavitatud (makstud) dividendi suurus (kroonides)											
*** tulusus viimase tehingu põhjal											
Aktsiate ostu-müüginoteeringud*											
30.04.											
aktsia	valuuta	ostuhind	müügihind	noteeriija							
Eesti Gaas	EEK	52,00	-	Hansapank							
EVP	EEK	0,950	0,970	Hansapank							
		0,925	0,975	Ühispank							
Microlink	EEK	70,00	150,00	Trigon							
kursid on päeva jooksul korrigeeritavad											

Äripäeva käsiraamatud veebis

<http://www.aripaev.ee/kasiraamat/>

Investeerimisfondid													30.04.	
fond	kuupäev	ost kr	müük kr	NAV	riski- aste***	aasta algusest %	tootlus (p.a.)%			fondi maht kr	haldav ettevõte			
							12 kuud	3 aastat	5 aastat					
II PENSIONISAMBA FONDID														
Ergo Tuleviku Pensionifond	30.04 ...	10,3700	10,7800	10,4700	-	2,65	-	-	-	13 870 149	AS ERGO Varahaldus			
Ergo Rahulik Pensionifond	30.04 ...	10,1800	10,5900	10,2800	-	0,88	-	-	-	8 114 924	AS ERGO Varahaldus			
Hansa Pensionifond K1	30.04 ...	10,4200	10,6900	10,5300	-	0,77	-	-	-	19 680 006	Hansa Investeeringimisfond			
Hansa Pensionifond K2	30.04 ...	10,1500	10,4000	10,2500	-	1,28	-	-	-	56 604 868	Hansa Investeeringimisfond			
Hansa Pensionifond K3	30.04 ...	10,0300	10,2800	10,1300	-	1,30	-	-	-	83 948 754	Hansa Investeeringimisfond			
LHV Aktsiapensionifond	30.04	9,7000	9,9000	9,8000	-	-0,10	-	-	-	13 701 592	LHV Varahaldus			
LHV Intressipensionifond	30.04 ...	10,4300	10,6500	10,5400	-	1,84	-	-	-	6 154 040	LHV Varahaldus			
Sampo Pension 25	30.04 ...	10,4544	10,6656	10,5600	-	1,93	-	-	-	9 113 532	Sampo Varahaldus			
Sampo Pension 50	30.04 ...	10,7019	10,9181	10,8100	-	3,05	-	-	-	32 078 253	Sampo Varahaldus			
Sampo Pension Intress	30.04 ...	10,2465	10,4535	10,3500	-	1,27	-	-	-	6 159 837	Sampo Varahaldus			
Seesami Kasvu Pensionifond	30.04 ...	9,4800	9,7700	9,5800	-	-1,03	-	-	-	11 569 588	Seesam Varahalduse AS			
Seesami Optimaalne Pensionifond	30.04 ...	9,9200	10,2200	10,0200	-	0,30	-	-	-	11 864 067	Seesam Varahalduse AS			
Seesami Võlakirjade Pensionifond	30.04 ...	10,3500	10,5500	10,4500	-	1,06	-	-	-	11 250 380	Seesam Varahalduse AS			
Ühispanga Pensionifond Konservatiivne	30.04 ...	10,2500	10,5100	10,3500	-	0,96	-	-	-	21 392 031	Ühispanga Varahaldus			
Ühispanga Pensionifond Progressiivne	30.04 ...	10,2900	10,5500	10,3900	-	1,92	-	-	-	68 220 500	Ühispanga Varahaldus			
III PENSIONISAMBA FONDID														
Hansa Pensionifond V2	30.04 ...	12,8400	13,1000	12,9700	3,85	3,10	6,02	6,83	-	28 552 301	Hansa Investeeringimisfond			
LHV Täiendav Pensionifond	30.04 ...	9,0300	9,2100	9,1200	-	0,66	-10,68	-	-	3 595 026	LHV Varahaldus			
Sampo Pensionifond	30.04 ...	11,6226	11,8574	11,7400	-	3,35	5,48	-	-	9 333 157	Sampo Varahaldus			
Ühispanga Pensionifond Täiendav	30.04 ...	11,6544	11,8898	11,7721	2,22	3,33	9,14	-	-	27 422 238	Ühispanga Varahaldus			
AVATUD INVESTEERIMISFONDID														
Balti Kasvufond	30.04 .	225,3900	229,9500	227,6700	8,85	5,22	8,94	12,18	1,11	128 577 000	Hansa Investeeringimisfond			
Hansa Läänemere Aktsiafond	30.04 ...	66,2700	67,6100	66,9400	-	-0,99	-24,81	-	-	16 295 785	Hansa Investeeringimisfond			
Hansa Vene Kasvufond	30.04 .	454,7400	463,9300	459,3300	25,21	10,69	-11,57	8,88	-7,60	43 384 965	Hansa Investeeringimisfond			
Nordea Euroland*	29.04	1,6178	1,6504	1,6341	30,46	-0,21	-30,69	-19,30	-	145 500 000	Nordea Rahastoyhtiö			
Nordea Optima.fi**	29.04 ...	0,2172	0,2216	0,2194	11,31	-0,31	-12,41	-10,60	-1,40	493 300 000	Nordea Rahastoyhtiö			
Sampo Balti IF	30.04 ...	2,6537	2,7349	2,7078	13,48	9,59	13,93	18,37	-	156 141 334	Sampo Rahastoyhtiö			
Sampo Kasvufond	30.04 ...	10,9890	11,2110	11,1000	20,14	5,51	-2,73	-	-	21 212 717	Sampo Varahaldus			
Trigon Balti Aktsiafond	30.04 .	149,8599	153,6634	152,1420	8,45	13,13	15,19	14,81	-	11 319 063	Trigon Funds			
Trigon Kesk-ja Ida-Euroopa Fond	30.04 .	103,2813	105,9026	104,8541	-	3,90	4,80	-	-	132 233 558	Trigon Funds			
Äripäeva Indeksifond	30.04 ...	5,7693	6,0047	5,8870	15,30	4,47	9,05	11,92	-2,99	12 954 844	Ühispanga Varahaldus			
Ühispanga Kasvufond	30.04	2,6547	2,7083	2,6815	13,80	7,48	8,54	13,97	-11,63	41 672 483	Ühispanga Varahaldus			
VÕLAKIRJAFONDID														
Hansa Intressifond	30.04 .	131,2900	131,2900	131,2900	0,17	0,82	3,52	4,55	-	1 351 920 163	Hansa Investeeringimisfond			
Kapitalkaitsefond	30.04 1	174,6817	1 177,6258	1 177,6258	0,26	1,11	3,70	4,22	-	27 348 004	Trigon Funds			
Nordea Euro Obligatio*	29.04 ...	0,0526	0,0532	0,0529	3,38	1,67	9,59	6,70	5,30	216 500 000	Nordea Rahastoyhtiö			
Sampo USD Intressifond**	30.04 ...	56,3378	56,3378	56,3378	0,96	0,28	1,22	-	-	7 631 571	Sampo Varahaldus			
Ühispanga Võlakirjafond	30.04 ...	11,5225	11,5225	11,5225	0,99	1,85	6,29	-	-	276 072 426	Ühispanga Varahaldus			
tootlus (p.a.)														
fond	kuupäev	ost	müük	NAV	1 päev	1 kuu	3 kuud	12 kuud						
RAHATURUFONDID														
Hansa Rahaturufond	30.04	-	-	1 000,0000	2,41	2,55	2,71	2,91	1 113 232 090					
Hansa USD Rahaturufond**	30.04	-	-	59,1089	0,78	0,81	0,92	1,40	15 378 319					
Sampo Rahaturufond	30.04	-	-	1 143,0800	2,24	2,57	2,93	3,12	222 421 436					
Ühispanga Rahaturufond	30.04	-	-	100,0000	1,46	2,45	2,65	2,99	1 303 961 017					

toimetaja Tõnis Oja tel 667 0171, e-post turud@aripaev.ee

USA börsid* 30.04.

aktia	sektor	sulgemis-hind	muut-%	52. nädala max	52. nädala min	p/e
Adobe Sys Inc	TT	34,53	5,01	43,32	16,50	44,8
Advanced Micro Dev	ET	7,44	-2,69	12,95	3,10	-
Alcoa	MT	22,93	-0,74	36,85	17,62	38,8
Altera Corp	ET	15,81	-1,74	21,40	8,32	58,1
Altria Group Inc	MT	30,76	-1,33	57,79	27,70	5,8
Amazon.com Inc	EK	28,69	-1,25	29,19	12,26	-
American Express Co	FV	37,86	-2,14	44,91	26,55	17,8
Amgen Inc	FT	61,30	0,41	64,45	30,57	-
AOL Time Warner Inc	TN	13,68	-1,90	20,13	8,70	-
Apple Computer Inc	AT	14,22	-0,84	25,98	12,72	-
Applied Materials Inc	ET	14,62	-1,05	27,72	10,26	96,4
AT&T Corp	TE	17,05	-2,76	28,88	13,45	-
Bellsouth Corp	TE	25,49	-2,79	34,10	18,32	16,2
Biogen Inc	FT	38,00	-2,34	51,31	28,43	29,5
Boeing Co	MT	27,28	-0,92	46,03	24,73	17,4
Bristol Myers Squibb	FT	25,54	-1,88	31,70	19,49	23,9
Broadcom Corp	ET	17,89	-0,50	35,25	9,52	-
Brocade Comm Sys	ET	5,76	-1,06	25,94	3,59	31,7
Campbell Soup	TO	22,03	-2,41	28,40	19,65	15,5
Caterpillar	MT	52,60	-2,17	56,35	33,75	21,1
Check Point Soft Tech	TT	15,78	-0,89	20,68	10,37	15,5
ChevronTexaco	EG	62,81	-0,54	90,50	61,31	58,4

Chiron Corp	TT	40,83	-1,44	42,92	26,38	29,4
Ciena Corp	ET	4,88	3,28	7,74	2,41	-
Cisco Systems	ET	15,00	0,67	17,49	8,12	36,0
Citigroup Inc	FV	39,25	-1,96	44,14	22,95	14,2
Colgate Palmolive	MT	57,17	-1,52	57,99	44,05	24,8
Coca Cola	TO	40,40	-1,41	57,91	37,01	23,3
Comcast Corp	TE	30,07	-0,80	31,14	16,40	-
DaimlerChrysler	AU	32,40	-1,76	50,88	26,27	11,5
Delta Air Lines	TN	12,79	-1,25	28,49	6,10	-
Dell Computer	AT	28,98	-0,41	31,06	21,90	36,1
Du Pont	MT	42,53	-2,09	47,48	34,71	21,7
Eastman Kodak	MT	29,91	-0,57	41,08	25,59	12,0
eBay Inc	EK	92,91	0,27	94,78	49,25	93,2
EchoStar Comm	TE	29,95	0,07	30,50	13,41	-
Electronic Arts Inc	TT	59,14	-0,68	72,44	47,51	24,4
EMC Corp	AT	9,09	-1,87	9,61	3,67	-
Exxon Mobil Corp	EG	35,20	-0,34	41,13	29,75	20,9
FedEx Corp	TN	59,88	-2,00	60,11	42,75	22,6
Flextronics Intl Ltd	ET	8,77	-1,94	16,95	5,47	-
Ford Motor Co	AU	10,30	-3,11	18,23	6,58	18,1
General Electric	MT	29,45	-2,65	33,45	21,30	19,4

General Motors	AT	36,05	-2,22	68,17	29,75	6,5
Genzyme Corp	FT	40,27	-3,40	41,28	15,64	40,5
Gillette Co	MT	30,45	-1,08	37,30	27,57	26,4
GlaxoSmithKline	FT	40,52	1,14	48,48	31,35	-
Hewlett-Packard	AT	16,30	0,00	21,20	10,75	-
Honda Motor	AU	16,68	-0,54	23,85	15,47	7,2
Home Depot	JK	28,13	-2,52	49,50	20,10	17,6
Honeywell	MT	23,60	-1,61	39,51	18,77	-
IBM	AT	84,90	-0,29	89,46	54,01	27,0
IDEC Pharm Corp	FT	32,75	-1,19	55,21	20,76	35,2
Intel Corp	ET	18,37	0,16	31,36	12,95	39,1
International Paper	MP	35,75	-2,24	45,20	31,35	61,3
Intuit Inc	TT	38,82	-0,90	55,04	33,30	58,3
JPMorgan Chase	FV	29,35	-1,94	38,75	15,26	28,8
JDS Uniphase Corp	ET	3,23	-2,48	4,69	1,58	-
Johnson & Johnson	MT	56,36	-1,12	64,63	41,40	24,1
Juniper Networks	ET	10,24	-1,76	10,75	4,15	-
Kraft Foods Inc	TO	30,90	-0,78	43,95	26,35	15,0
Kroger Co	JK	14,30	0,42	23,81	11,00	8,8
Linear Tech Corp	ET	34,44	-0,38	42,40	18,82	48,3
Lowes Companies	JK	43,89	-2,64	49,99	32,50	23,0

Lucent Technologies	TE	1,80	-1,67	4,10	0,55	-
Maxim Intgr Products	ET	39,33	0,05	52,97	20,75	44,7
McDonald's	TN	17,10	-1,46	30,72	12,12	21,3
MedImmune Inc	FT	35,45	-0,87	36,57	20,37	68,9
Merck & Co	FT	58,18	-1,22	60,48	38,50	18,0
Merrill Lynch & Co	FV	41,05	-2,56	45,59	28,21	14,6
Microsoft Corp	TT	25,56	-0,39	29,48	20,70	28,8
Millennium Pharm Inc	FT	11,00	-0,27	20,06	6,24	-
3M Company	MT	126,04	-1,06	136,75	108,20	24,4
Morgan Stanley	FV	44,75	-2,06	50,68	28,80	15,9
Motorola Inc	TE	7,91	-0,25	17,12	7,30	-
Nextel Comm	TE	14,76	-0,88	15,75	2,50	5,9
Novell Inc	TT	2,75	-0,36	4,07	1,57	-
Office Depot	JK	12,66	-1,58	19,91	10,28	12,6
Oracle Corp	TT	11,88	-0,51	13,36	7,25	30,3
Palm Inc	AT	9,64	-1,24	63,80	9,00	-
PanAmSat Corp	TE	17,30	-2,60	25,99	12,60	26,3
Paychex Inc	TN	31,15	-2,44	38,00	20,39	39,5
Pepsico Inc	TO	43,28	-1,20	53,23	34,00	22,0
Pfizer Inc	FT	30,75	-0,68	37,85	25,13	20,0
PMC Sierra Inc	ET	8,26	2,06	18,03	2,70	-

Procter & Gamble	MT	89,85	-1,07	94,75	74,08	24,4
Qualcomm Inc	ET	31,88	-0,19	42,89	23,21	49,7
RealNetworks Inc	TT	5,13	-0,19	9,28	2,68	-
RF Micro Devices Inc	ET	4,72	-0,59	19,38	4,55	-
SBC Communications	TE	23,36	-2,44	36,36	18,85	9,0
Siebel Sys Inc	TT	8,66	1,96	25,30	5,33	-
Sony Corp	ET	24,74	-2,02	59,95	23,16	26,4
Sun Microsystems	AT	3,31	-0,30	7,61	2,34	-
Tellabs Inc	ET	6,15	-1,79	10,11	4,00	-
Texas Instruments	ET	18,49	-1,35	32,74	13,10	-
Toyota Motor	AU	45,28	-0,95	57,45	41,17	-
Wal-Mart Stores	JK	56,32	-1,58	59,30	43,72	30,6
Walt Disney Co	MT	18,66	-1,77	24,98	13,48	33,3
Wells Fargo & Co	FV	48,26	-1,41	53,44	41,50	14,0
Verisign Inc	TT	12,41	-5,24	12,50	3,92	-
Veritas Software	TT	22,07	1,00	29,96	10,30	74,3
Verizon Comm	TE	37,38	-2,94	44,73	26,01	15,9
Viacom Inc	TN	43,42	-2,51	50,90	29,79	32,6
Xilinx Inc	ET	27,05	-2,14	42,50	13,50	73,5
Yahoo! Inc	MT	24,77	-2,06	26,25	8,94	101,1

* sulgemishinnad, USD, Moneyline Telerate'i põhjal

Helsingi börs* 30.04.

aktia	sektor	sulgemis-hind	muut-%	52. nädala max	52. nädala min	p/e
Aldata Solution	TT	1,15	4,55	2,16	0,43	41,1
Comptel	TT	0,97	3,19	2,50	0,68	-
Eimo	MT	1,02	-8,93	2,24	0,78	19,6
Elisa Comm	TE	6,90	5,02	10,77	4,46	-
Elcoteq Network	ET	12,53	-1,88	14,20	4,43	19,0
Elektrobit Group	ET	0,36	5,88	0,40	0,25	-
F Secure	TT	0,72	-1,37	1,16	0,44	-
Nordea	FV	4,72	0,00	6,40	3,32	-
Nokia	TE	15,16	0,00	20,50	10,52	21,2
Novo Group	TT	2,36	0,00	4,25	2,08	10,7
Outokumpu	MT	7,40	0,00	12,30	7,15	6,4
Pohjola Vakuutus	FV	22,99	0,00	22,99	22,26	8,8
Perlos	MT	4,58	0,00	8,49	0,11	-
Sampo	FV	6,50	0,00	8,98	5,05	10,3
Stonesoft	TT	0,45	0,00	1,28	0,30	-
Stora Enso	MP	9,74	0,00	15,70	8,30	-
Teleste	TE	2,70	0,00	7,04	2,21	-
TeliaSonera AB	TE	3,25	0,00	4,15	2,57	-
Tietoenor	TT	14,85	0,00	28,84	10,25	19,3
TJ Group	TT	0,15	0,00	0,23	0,12	-
UPM Kymmene	MP	13,10	0,00	21,56	11,05	6,2

* sulgemishinnad, EUR, Moneyline Telerate'i põhjal

Stockholmi börs* 30.04.

aktia	sektor	sulgemis-hind	muut-%	52. nädala max	52. nädala min	p/e
ABB Ltd	MT	25,10	4,55	98,00	9,00	-
Autoliv	MT	200,00	2,83	247,00	154,50	-
Assa Abloy	MT	78,00	-2,50	139,50	67,00	22,1
Atlas Copco	MT	198,50	1,79	258,00	137,50	-
AstraZeneca	FT	324,00	3,85	486,50	245,00	-
Electrolux	MT	153,50	0,66	188,00	119,50	9,1
Ericsson Tel Lm	TE	7,45	2,75	19,72	2,96	-
FöreningsSparbanken	FV	111,00	-0,89	133,50	85,00	14,1
Hennes and Mauritz	MT	182,00	0,83	214,50	147,00	26,5
Holmen AB	MP	215,00	0,24	270,00	200,00	8,8
Icon Medialab Int	TT	1,44	-	2,46	0,70	-
Investor	FV	53,50	0,00	106,00	39,30	25,5
Pharmacia Corp	FT	371,50	0,00	439,50	286,50	-
Sandvik	FV	208,00	-1,19	252,00	174,00	15,2
Skandia	FV	23,80	3,48	54,00	10,50	-
Skanska	MT	47,30	0,64	75,00	38,10	-
SKF	MT	239,00	0,21	263,50	191,50	11,0

SEB	FV	85,00	-3,95	110,00	65,50	11,2
Securitas	TN	96,00	-2,04	206,50	67,50	22,3
Svenska Cellulosa SCA	MP	277,00	0,91	353,50	246,50	11,3
Svenska Handelsbanken	FV	130,00	-5,45	160,00	97,00	12,4
Tele2 AB	TE	268,00	-2,67	274,00	126,00	177,5
TeliaSonera AB	TE	29,10	2,52	36,20	21,10	-
Volvo	AU	163,50	1,55	204,00	124,00	49,5
WM Data	TT	11,10	0,00	24,50	5,50	-

* sulgemishinnad, SEK, Moneyline Telerate'i alusel

Londoni börs* 01.05.

aktia	sektor	sulgemis-hind	muut-%	52. nädala max	52. nädala min	p/e
Barclays	FV	4,16	-3,64	6,32	3,10	12,4
British Airways	TN	1,25	-1,38	2,49	0,85	8,3
British Telecom	TE	1,75	-2,51	2,90	1,40	-
HSBC Holdings	FV	6,76	-1,31	8,74	6,24	15,2

Lloyds TSB Group	FV	4,02	-2,25	8,24	2,95	12,6
Marks and Spencer	JK	2,81	-3,52	4,28	2,58	32,0
BP	EG	3,97	0,13	6,11	3,49	13,9
Shell Trans & Trading	EG	3,72	-0,60	5,42	3,32	14,4
Unilever	TO	6,04	-1,87	6,60	4,58	28,7
Vodafone Group	TE	1,20	-2,83	1,28	0,78	-

* hinnad kell 18.00 seisuga, GBP, Moneyline Telerate'i alusel

Vilniuse börs* 30.04.

aktsia	sektor	sulgemis- muut		52. nädala		p/e
		hind	%	max	min	
Lietuvos Telekomas	TE	1,07	1,90	1,49	0,75	-
Ekranas	ET	4,95	0,00	6,75	4,90	-

TOOMASE PORTFELL ■ Aprill

Aprillikuus sadas kontole dividenditulu

Möödunud kuul sai Toomas tunda korraliku dividendisadu. Viiest väärtpaperiportfelli kuuluvast dividendimaksjast maksis omanikutulu välja juba neli ettevõtet.

Raivo Sormunen

raivo.sormunen@aripaev.ee

Esimesena pidas Toomast meeles Rakentajain Konevuokraamo, millelt laekus dividenditulu arvelduskontole 15. aprillil, summas 454,40 eurot (konverteerimise 15,6005kroonist euro kurssi arvestades 7089 krooni). Summast oli sarnaselt möödunud aastaga kinni peetud Soomes kehtiv 29protsendiline tulumaks.

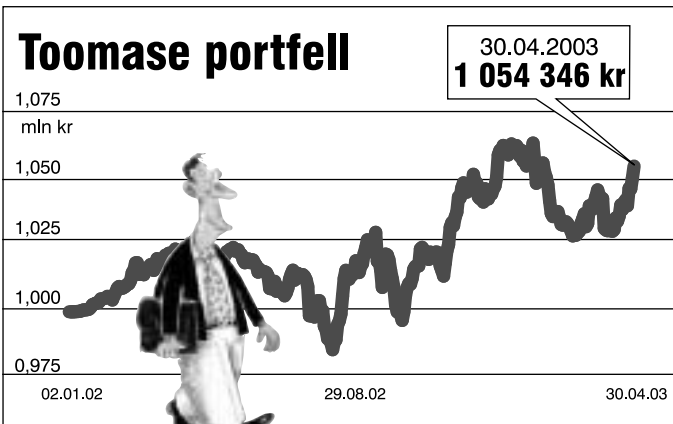
Täpselt nädalapäevad hiljem kanti Toomasele dividenditulu Rootsist biotehnoloogiaettevõtelt Perbio Science. Aktsiate väike koguse ja ettevõtte madala dividendimäära tõttu (hetkel 1,4% kandis) küll vaid 244 Rootsi krooni (arvestades Rootsi krooni 1,7005kroonist vahetuskurssi 415 krooni). Samas tuleb Toomasel tunnistada, et aktsiat möödunud aasta lõpus ostes polnud ettevõtte dividendidava poliitikat arvestades üldse omanikutulu loota. See selleks. Summast oli juba maha arvestatud Rootsis kehtiv 30protsendiline tulumaks.

Möödunud reedel rahavool

jätkus. Kontole laekus 223,65-eurone (3489 krooni) dividenditulu Tulikivi aktsiatelt ning ka 3300 krooni omanikutulu Hansapanga aktsiate omamise eest.

Nii viimasena mainitud dividenditulu kui ka juuni keskpaigaks tõenäoliselt Norma aktsiatelt saadav 6500kroonine dividenditulu (1300 aktsiat × 5 krooni) on Toomasele kui residentidele tulumaksuvaba. Koos Norma dividendidega peaks Toomase dividendidelt saadav koondtulu ulatuma 20 993 kroonini. Kuid sellega asi ei piirdu, kuna Rakentajain Konevuokraamo ja Tulikivi dividendide pealt katseb Toomas sarnaselt möödunud aastaga enamkinnipeetud tulumaksu tagasi nõuda. Perbio Science'ilt saadud dividendidelt kahjuks seda teha pole mõtet, sest 300kroonise protseduuritasu tõttu (iga ettevõtte kohta tuleb tulumaksutagastuse avaldus eraldi esitada) tooks see kahju.

Terviseklubi Bally Total on hetkel ainus Toomase portfelli kuuluvast kuuest ettevõttest, kes dividende ei maksa.

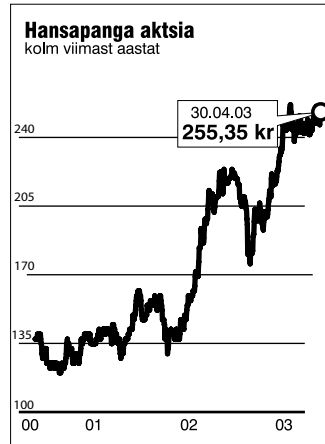

Investeeringisportfell

	30.04.03 kell 18:00 seisuga	kogus	osa-kaal	soetus-hind	turu-hind	turu-väärtus	muutus
investeeringud							
investeeringud							
lühiajalised:							
Hansa Intressifond	3800	47,4%	125,317	131,290	498 902	22 699	
aktsiaportfell							
Hansapank	550	13,3%	187,824	255,350	140 443	37 139	
Norma	1300	9,2%	61,389	74,490	97 227	17 422	
Tulikivi	300	8,0%	325,925	281,640	84 492	-13 286	
Rakentajain Konev.	1280	8,6%	79,664	71,192	91 126	-10 844	
Bally Total Fitness	200	1,7%	207,948	89,927	17 985	-23 604	
Perbio Science AB	200	3,5%	183,200	182,828	36 566	-74	
kulud			-4 307,14				
kokku		100,0%	1 024 894		1 054 346		

- kogus – soetatud väärtpaperite arv
- soetushind – soetatud väärtpaperite keskmine hind koos soetamiskuludega
- turuhind – väärtpaperi turuhind
- turuväärtus – soetatud väärtpaperite turuhind
- kulud – kõik kulud, v.a väärtpaperite soetamiskulud

Neli investeeringut

Hansapank

olulised näitajad (mln kr)	2003 prog*	2003 lk	2002	2001	2000
intressitulud	1242	4906	4605	3390	
komisjon- ja teenustasud	456	1777	1395	1087	
kasum enne provisjone	644	2043	1829	1652	
puhaskasum	2144	541	1874	1693	1200
kasum aktsia kohta (kr)	27,0	6,82	23,47	21,60	15,43
dividend aktsia kohta (kr)	8,0	-	6,00	4,00	1,00
bilansimaht	88 823	81 984	72 018	45 596	
omakapital	9529	9029	7520	5758	

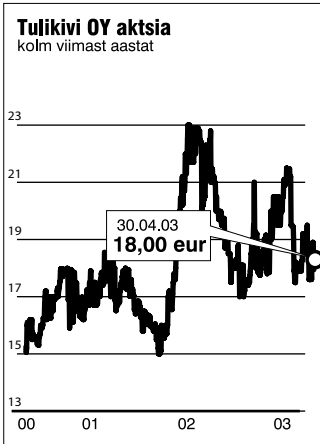
* Trigon Capitali prognoos

Norma

olulised näitajad (mln EEK)	2003 prog*	2003 lk	2002	2001	2000
müügiläive	1033	207,6	1013,8	815,9	634,2
puhaskasum	119	22,1	193,6	177,4	157,4
kasum aktsia kohta (EEK)	9,02	1,68	14,67	13,46	11,93
dividend aktsia kohta (EEK)	4,0**	-	5,00**	6,00	5,00
bilansimaht	893**	900,4	851,6	725,2	568,1
kohustused	125**	149,0	122,4	110,4	65,0
omakapital	768**	751,4	729,2	614,8	503,1

* Suprema (Evli Group) ja Trigon Capitali keskmine prognoos

** Suprema (Evli Group) prognoos

Tulikivi OY

olulised näitajad (mln EUR)	2003 prog*	2003 lk	2002	2001	2000
müügiläive	11,90	52,50	58,70	46,90	
puhaskasum	0,20	2,30	4,60	5,04	
kasum aktsia kohta (EUR)	1,97	0,11	1,35	2,56	2,85
dividend aktsia kohta (EUR)	-	1,05	1,50	1,13	
bilansimaht	44,10	43,10	43,70	35,90	
kohustused	19,80	17,10	16,80	11,90	
omakapital	24,30	26,00	26,90	24,00	

*Moneyline Telerate

Perbio Science

olulised näitajad (mln SEK)	2003 prog*	2003 lk	2002	2001	2000
müügiläive	518	2175	1 899	1 409	
puhaskasum	53	230	193	90	
kasum aktsia kohta (SEK)	6,86	1,44	6,29	5,33	2,51
dividend aktsia kohta (SEK)	-	1,50	-	-	-
bilansimaht	1 859	1 825	1 987	1 671	
kohustused	684	679	894	873	
omakapital	1 175	1 146	1 093	798	

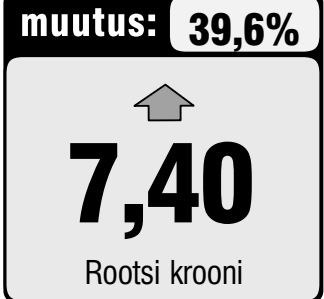
*Moneyline Telerate

APRILLI SÜNDMUS

Ericssoni megaralli

Enamus Ericssoni aprillikuu 40%st aktsiahinna tõusust tuli I kvartali tulemuste avaldamise päeval, mil investorid said kindlust, et restruktureerimisest kui ka firmast üldse võib asja saada.

Aprillis sai Ericsson endale ka uue juhi, kelleks on endine lukutootja Assa Abloy kontserni juht Carl-Henric Svanberg.

Aktsiamäng 5/2003

Reeglid

1. Üks mäng kestab kolm kuud.
2. Aktsiamäng 5/2003 algab 5. mai Tallinna, Helsingi, Stockholm, NYSE ja Nasdaq väärtpaperibörsi sulgemishindadega ja lõpeb 6. augusti sulgemishindadega. Mitmel börsil noteeritud aktsiate sulgemishinnaks on võetud asukohamaa börsi hind.
3. Igal kuul algab uus mäng ja tehakse kokkuvõtteid käimasolevatest.
4. Aktsiamängu portfell tuleb moodustada kupongil nimetatud ettevõtete väärtpaperitest, kusjuures portfelli peab kuuluma vähemalt neli aktsiat. Panus ühele aktsiale ei tohi jääda alla 10% ja ületada 25%. Üks mängija võib osaleda maksimaalselt 5 portfelliga.
5. Portfelli tinglik väärtus on 10 000 krooni, kuid panused tuleb teha täisprotsentides (nt IBM 25%, Intel 25%, Ford 25%, Norma 25%).
6. Mängu võidab portfell, mille tinglik väärtus on 5. maist 6. augustini kõige rohkem kasvanud.
7. Aktsiamängus osalemiseks tuleb täita juuresolev kupong, lõigata see välja ja saata kupongil näidatud aadressil.
8. Kupongid peavad toimetusse jõudma hiljemalt 4. maiks.

Kokkuvõte

Äripäeva aktsiamängu 2/2003 parimad portfellid olid vahekokkuvõttes 29. aprilli seisuga:

Urmas Poom	22,18%
Kermo Taimre	22,18%
Timo-Eric Brauer	18,79%
Aleksei Romanenko	18,79%
Aleksei Romanenko	18,73%
Aleksei Romanenko	18,27%
Martin Born	17,54%
Timo-Eric Brauer	17,31%
Ivar Sinijärv	17,09%
Jarno Edur	16,21%

Võitnud portfelli omanikku premeeritakse rahasummaga, mis moodustab 30% juurde kasvanud väärtusest kroonides. Järgmised kaks portfelli saavad auhinnaks kasulikud raamatud.

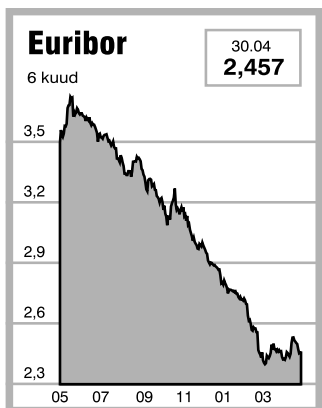
Aktsiamäng 5/2003

Amazon.com	nimi
Cisco	
Citigroup	
Coca-Cola	
Dell	aadress
ExxonMobil	
Ford	
General Electric	
General Motors	
Hewlett-Packard	telefon
IBM	
Intel	
Microsoft	
Oracle	e-post
Pfizer	
Wal-Mart	
Yahoo	
Baltika	
Eesti Telekom	
Hansapank	
Merko Ehitus	
Norma	
Saku Õiletehas	
Tallinna Kaubamaja	
Viisnurk	
Elcoteq	
Nokia	
TeliaSonera	
Ericsson	
	kokku 100%

Kupong saatke hiljemalt
4. maiks aadressil:

Äripäev
Börsitoimetuse
Pärnu mnt 105

LÕIKA VÄLJA JA SAADA TEELE

USD kukkus 4 aasta madalaimale tasemele

Romet Kreek

romet.kreek@aripaev.ee

USA dollar kukkus kolmapäeval nelja aasta madalaimale tasemele. Kell 17.45 maksis euro rahvusvahelistel valuutaturgudel 1,1158 dollarit, mis tegi dollari kursiks 14,0228 krooni.

Dollari sära tuhmumise taga oli raha- ja võlakirjaturu tootluste suur erinevus eri valuutade puhul. Likviidsete vahendite paigutajad eelistavad kõrge- ma tootlusega hoiuseid. Näiteks pankadevahelisel turul teenis 3kuulise eurohoiuse pealt 2,46%, dollarihoiuse pealt aga

vaid 1,15%. Jeenihoiuse puhul tuli leppida 0,02 protsendiga.

Kuuekuuliste hoiuste puhul teenis eurodes 2,27%, USA dollarites 1,11% ja jeenides 0,01%. 12kuuliste hoiuste puhul maksti eurohoiuse eest 2,34%, USA dollarites 1,16% ja jeenides 0,03%.

Mõnes muus valuutas raha hoiustamiseks on seda osta vaja, mis suurte summade puhul hakkab mõjutama valuuta kurssi. Samas on mõnes muus valuutas raha hoiustades alati risk, et hoiusetähtaja saabumise ajaks võib valuuta kurss olla langenud.

Eesti Pank 30.04.

valuuta	tähis	EEK
Austraalia dollar	AUD	8,770016000
Bulgaaria levi	BGN	8,037255000
Euro	EUR	15,646640000
Hina juaan	CNY	1,697590000
Hongkongi dollar	HKD	1,801601000
IMF arveldusühik	SDR	19,449280000
Jaapani jeen (yen)	JPY	0,117627000
Kanada dollar	CAD	9,765872000
Küprose nael	CYP	26,617070000
Leedu lilt	LTL	4,531580000

Läti latti	LVL	24,537050000
Malta liir	MTL	36,698770000
Norra kroon	NOK	1,996198000
Poola zlott	PLN	3,659629000
Rootsi kroon	SEK	1,716694000
Rumeenia lei	ROL	0,000423387
Šveitsi frank	CHF	10,340090000
Singapuri dollar	SGD	7,918140000
Slovakkia kroon	SKK	0,382380300

Sloveenia talaar	SIT	0,067249650
Suurbritannia nael	GBP	22,415780000
Taani kroon	DKK	2,107154000
Tšehhi kroon (koruna) CZK		0,496910600
Türgi liir	TRL	0,000008921
Ukraina grivna	UAH	2,635099000
Ungari forint	HUF	0,063644630
USA dollar	USD	14,051140000
Uus-Meremaa dollar	NZD	7,856693000
Valgevene uus rubla	BYR	0,006931988
Venemaa rubla	RUB	0,451717900

Kuld (EEK/oz)	XAU	4729,964000000
---------------	-----	----------------

Põhivaluutade kursid* 30.04.

ÜLEKANNE	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	SEK ost	SEK müük
Sampo Pank	13,9952	14,1521	15,6020	15,6935	1,7057	1,7232
Krediidipank	14,0149	14,1557	15,6040	15,6900	1,7062	1,7234
Ühispank	13,9976	14,1614	15,6000	15,6940	1,7053	1,7252
Tallinna Äripank	13,9973	14,1366	-	-	1,7074	1,7236

SULARAHA	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	SEK ost	SEK müük
Sampo Pank	13,9544	14,1858	15,5550	15,7250	1,6885	1,7249
Krediidipank	13,9730	14,2120	-	-	1,6910	1,7240
Ühispank	13,9460	14,1839	15,5700	15,6995	1,6908	1,7256
Tallinna Äripank	13,9811	14,1443	-	-	1,6769	1,7249

* kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Muude valuutade kursid 30.04.

	UAH / EEK		PLN / EEK		HKD / EEK	
	ost	müük	ost	müük	ost	müük
Ühispank	2,5500	2,6500	3,6253	3,6967	1,7781	1,8322

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Kontaktandmed

Eesti Ühispank – Tornimäe 2, Tallinn tel 665 5100

Hansapank – Liivalaia 8, Tallinn tel 631 0311, faks 631 0410

Eesti Krediidipank – Narva mnt 4, Tallinn tel 669 0900, faks 661 6037

Tallinna Äripank – Vana-Viru 7, Tallinn tel 668 8088, faks 668 8089

David Valuutavahetus – Aia tn 5, Tallinn tel 627 9900, GSM 1771, www.tavid.ee

Nordea Pank – Hobujaama 4, Tallinn 10151tel 628 3300, faks 628 3201

e-post: tallinn@nordea.com, www.nordea.ee

Sampo Pank – Narva mnt 11, Tallinn 15015 tel (24h) 680 0800, e-post: info@sampopank.ee, www.sampo.ee

Eurex Valuutavahetus – Pronksi 7, Tallinn tel 631 2100, GSM 05161332 e-post: eurex@eurex.ee, www.eurex.ee

Kommertspankade intressitooted

pank	jooksev hoius %			tähtajaline hoius %							
	keskmiselt kuu jäägit	kuu püsijäägit	min püsijääk	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	min summa
Sampo Pank	0,25	0,25 ⁽⁴⁾	-	2,25	2,35	2,45	2,65	2,90	3,10	3,10	1000/5000 ⁽⁶⁾
Sampo Pank ⁽⁸⁾	0,30	-	-	2,50	2,55	2,60	2,75	3,00	3,25	3,25	1000/5000 ⁽⁶⁾
Krediidipank	-	0,50	1000**	2,60	2,65	2,70	3,00	3,30	3,75	3,90	1000
Ühispank	0,20	0,25	-	2,20	2,30	2,40	2,65	2,85	3,10	3,15	2000*
Hansapank	0,20	-	-	-	2,30	2,55	2,75	3,00	3,00	3,00	1000/100 000 ⁽³⁾
Tallinna Äripank	-	1,00	-	2,80	2,95	3,05	3,25	3,55	3,75	4,00	1000
Nordea Pank	-	-	-	2,29	2,30	2,31	2,34	2,37	2,40	-	5000 EEK

pank	tähtajaline hoius %, USD							tähtajaline hoius %, EUR						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Sampo Pank	0,95	1,00	1,10	1,15	1,25	1,50	-	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,35	-
Krediidipank	1,00	1,10	1,20	1,40	1,60	1,80	100 USD	2,40	2,40	2,50	2,60	2,70	2,80	100 EUR
Ühispank	0,95	1,00	1,05	1,15	1,20	1,45	600 USD	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,25	640 EUR
Hansapank	-	-	1,05	1,10	1,15	1,40	225 USD	-	-	2,15	2,15	2,15	2,15	195 EUR
Tallinna Äripank	1,05	1,10	1,20	1,25	1,30	1,55	100 USD	2,70	2,70	2,70	2,75	2,75	2,75	65 EUR
Nordea Pank	0,60	0,60	0,60	0,60	0,80	1,00	5000 EEK	2,00	2,02	2,04	2,10	2,13	2,16	5000 EEK

* maks 99 999 EEK; ** nii era- kui jur. isikutele; ⁽³⁾ alates 3 kuud 3000 kr ja alla 3 kuu 100 000 kr; ⁽⁴⁾ juriidiline isik; ⁽⁵⁾ personaal panganduse klientidele; ⁽⁶⁾ kontoris

75 percent of juicemaker Ösel Foods changes hands

Kuldar Leis.

company's business. "Our objective is to continue with the same team and philosophy," said Leis, adding that the most important task of Ösel Foods in the next few years was to develop the Aura brand further.

Ösel Foods is based in Tartumaa county. Its main brands are Aura, Aura ACE, Aura Spring, Gruuv and Milline Mõnus. In 2001 Coca-Cola acquired Ösel Food's root beer brand Linnuse Kali.

BBN

CEO of Rimi Eesti moves to Latvia

Christer Akerberg, general manager of Rimi Eesti, will become chief executive director of Rimi Latvia.

In Estonia, Akerberg will be succeeded by finance director Karmo Kaas-Lutsberg who will take over from 1 May. Rimi Eesti announced that the proposal for Akerberg to become CEO of Rimi Latvia was made after current CEO Knut Kvisvik announced his intention to leave the company.

Rimi Eesti said that the changes in top management will not affect its expansion plans in Estonia.

"We continue to expand on the Estonian market and open new stores. The most important task is to prepare for the opening of the hypermarket in the spring 2004," said the company. Rimi Eesti is a subsidiary of ICA Baltic AB which itself is part of ICA Ahold Group.

Rimi is Latvia's largest retail network and third-largest in Lithuania. In Estonia, Rimi has five stores.

BBN

Estonia must seek compensation from Russia - former ambassador Helme

Mart Helme, former Estonian ambassador to Russia, says that Estonia has every right to seek compensation for Soviet regime from Russia.

Helme said that submitting a compensation claim would be not only justified and just, but also tactically right.

According to Helme, Estonia has for too long been on a passive position in seeking compensation from Russia. This has achieved nothing else but encouraged Moscow to terrorize Estonia with all sorts of accusations starting from our right to join NATO and ending with constant interference in national affairs, for instance in the issue of Russians living in Estonia.

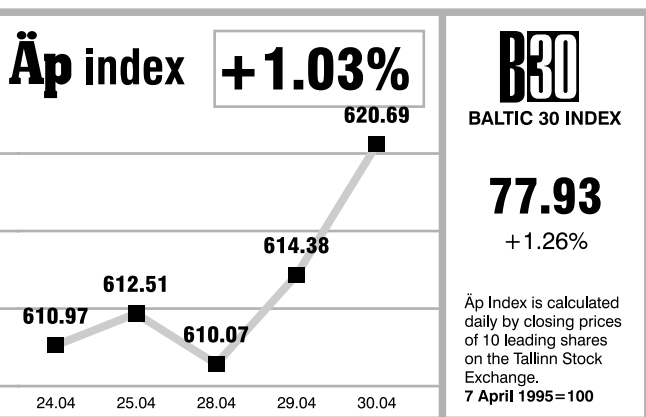
Helme said that Russia should not threaten Estonia, denigrate it or deny the crimes committed in the past, but should calmly cure all boils and do everything to clear the air.

BBN

Mart Helme.

For more on these and other stories go to www.balticbusinessnews.com

arvamus

toimetaja Mati Feldmann tel 667 0115, e-post arvamus@aripaev.ee

JUHTKIRI

Aktiivsel internetikasutajal tasub ID-kaart ennast ära

Kolmapäevane Äripäeva uudis nentis, et Eesti kommerts pangad ei tule ID-kaardi rakendustele taha – eelkõige sellele kaardile ehk siis isikutunnistusele pangakaardi funktsioonide lisamiseks.

Pankade “ei” küll vähendab ID-kaardi rakendusvõimalusi, kuid ei tee ID-kaarti veel kasutuks.

Kasutajale oleks võrdlemisi mugav, kui isikutunnistus täidaks ka pangakaardi otstarvet. Sellega väheneks rahakoti vahel hoitavate plastkaartide ja inimälmus hoitavate PIN-koodide arv.

Tõenäoliselt on pankadel õigus, kui nad väidavad, et uute pangakaartide kiibi-tehnoloogia ja ID-kaardi tehnoloogia on ühitamiseks liiga erinevad. Ent viitamine tehnilistele probleemidele on mugav ka siis, kui koostöötahe muudel põhjustel puudub.

Pangakaart on äärmiselt oluline kui üks panga reklaamikanal. ID-kaardile ei õnnestuks panna panga logo, parimal juhul aitaksid pangad Eestit kui terikut turundada.

Tegelikult tulevad eraldi pangakaardid inimesele kallimad kui n-ö ühiskaart. Kui ID-kaardi hankimine maksab 150 krooni, siis sama raha eest saab ühe pan-

ga üht deebetkaarti kasutada vaid 10 kuud järjest. Tõsi, ID-kaardi sertifitseerimisaeg on kolm aastat, mille järel tuleb maksta 60 krooni järgmise kolme aasta eest. Ka kaardilugeja tuleb endal (või tööandjal) hankida. Kuid need väljaminekud oleks pikemas perspektiivis ikkagi väiksemad deebetkaartide eest nõutavast summast.

ID-kaardi põhifunktsiooniks tuleb pidada siiski isiku elektroonilist tuvastamist, nagu mujal teeb seda pass, ja mis tahes dokumentide, lepingute digiallkirjastamise võimalust, nii nagu mujal teeb seda käitsi kirjutatud allkiri.

Kui keegi peab neid võimalusi liiga kasinaks, siis tänases päevas võib tal õigus olla. Digiallkiri pole veel laiemalt levinud. Samas on kõigil ID-kaardi omanikel, keda on täna juba 200 000, õigus nõuda ametiasutustelt digiallkirjastamise võimalust.

Tõenäoliselt ei julge ka pangad klienti niisugust soovi ignoreerida. Võib-olla on täna veel lihtsam allkirja andmiseks kohale jalutada. Kuid kes oleks võinud

arvata, et näiteks interneti kasutamine Eestis sedavõrd plahvatuslikult kasvab (praegu 40% inimestest). Ent interneti kasutajaskond on ka potentsiaalne ID-kaardi turg.

Kui kritiseerida teravalt riiki ja valitsust, et miks nii suur käivitamise kulu ja nii vähe tulu, siis me murrame sisse lah-tisest uksest. Kodakondsus- ja migratsiooniamet väljastab ID-kaarte, kuid erasektoris, nagu näiteks kommerts pangandus, rakendusvõimaluste leidmine...? Samas soovivad pangad anda pangakaartidele neid omadusi, mis on ID-kaardil, et laiendada oma turuosa samas valdkonnas.

Riigi kulutatud 300–400 miljonit krooni tuleb hinnata isiku elektroonilise tuvastamise ja digiallkirja andmise võimaluse kuluks. Võimalik, et välja reklaamitud ühte kaardi idee oli ennatlik, kui mitte teostatamatu, kuid tuleviku kasutusvõimalused kindlasti kasvavad. Kui seaduse järgi on ID-kaart kohustuslik, siis praktikas on selle hankimine vabatahtlik – kellele ei meeldi, see ei pruugi võtta.

ID-kaardi tasu pluss kaardilugeja hankimise kulu jääksid paari aastaga alla pankade deebetkaartide kuutasudele.

TAUSTAINFO

Pangad kasutavad ID-kaarti aktiivselt

Jaanus Kase
ASI Sertifitseermiskeskus kommunikatsioonijuht

Kolmapäevane Äripäev kirjutab, kuidas pankadel ei ole hetkel plaanis võimaldada ID-kaardi kasutamist maksete tegemiseks. Pangad hakkavad kiipkaartidena välja andma EMV-platvormile tuginevaid rahvusvahelisi pangakaarte, mis ID-kaardist oluliselt erinevad. Siiski ei ole kindlasti selles valguses õige väita, et pangad ID-kaarti kuidagi ei toeta ega kasuta.

Pangad on olnud ja on jätkuvalt olulisimad uute tehnoloogiate juurutajad ja kasutajad Eestis. Siia kuulub kindlasti ka ID-kaart, mille suurimad kasutajad on hetkel just pangad. Igal ID-kaardi omanikul on võimalik kasutada internetipankade keskkondadesse sisselogimiseks ID-kaarti, mis perspektiivis võib asendada nii pankade kui kõigi muude organisatsioonide erinevaid kasutajatunnuseid, paroole ja koodikaarte. Pangad pakuvad inimestele võimalust logida sisse nii ID-kaardi kui koodikaartide abil – igaüks kasutab seda, mis talle enim sobib ja meeldib.

ID-kaardi olulisim funktsioon on digitaalallkiri, mis võimaldab loobuda paberite liigutamisest ja allkirjastada dokumente arvuti ja interneti vahendusel. Ka siin on pangad esirinnas uute võimaluste arendamisel ja kasutamisel. Näiteks Ühispank teatas 17. märtsil, et alustab digitaalselt allkirjastatud tagatisvara hindamisaktide vastuvõtmist. Võimalusi kasutada digitaalallkirja erinevates suhtlusprotsessides ja toimingutes uurivad ja arendavad hetkel kõik pangad.

Tuleb silmas pidada, et digitaalallkirja tehnoloogia on väga värske – esimesed digitaalallkirjad Eestis andsid eelmise aasta 7. oktoobril linnapead Edgar

Savisaar ja Andrus Ansip. Seetõttu on mõistetav, miks pole uued võimalused mõne kuuga turule tulnud – protsessid vajavad katsetamist, töötajad koolitust jms. Sellegipoolest võib kindel olla, et 2003. aasta on Eestis digitaalallkirja ja elektroonilise dokumendivahetuse seisukohalt murranguline, kuna väga paljud teenused ja suhtlusprotsessid nii pankades kui ka teistes firmades, samuti riigiasutustes hakkavad toetama ID-kaarti ja digitaalallkirja ning vabastavad inimesed kohustusel pabereid liigutada ja kontoris kohal käia.

Uued tehnoloogiad on üsna keerukad ja palju on uusi mõisteid. ID-kaart ja EMV-tehnoloogiale tuginev pangakaart on erinevad kontseptsioonid, mis sobivad eri toiminguteks. Üht annab inimesele välja riik, teist pank. Nende funktsioonide ühendamine ja pangakaartide asendamine ID-kaardiga pole kunagi olnud ID-kaardi projekti eesmärk.

ID-kaardi olulisimad uued omadused on seotud siiski elektroonilise isikutuvastuse ja digiallkirja andmise võimalustega, mida pangad aktiivselt kasutavad, nagu ülal kirjeldatud. Kuidagi ei saa väita, ja mina ega keegi teine pole kunagi väitnudki, nagu pangad ei teaks kõike ID-kaardi projekti-ga seonduvat – vastupidi, just pankadesse on Eestis koondunud kõige rohkem kiipkaartide ja ID-kaardiga seotud oskustea-vet. See on ID-kaardi uute kasutusvõimaluste loomiseks vabalt kättesaadav kõigile soovijale näiteks ID-kaardi kodulehe www.id.ee kaudu.

Kogu ID-kaardi projekt on kantud ideest, et elektrooniline isikutuvastus ja digitaalallkiri võimaldavad mugavamaks muuta kõigi organisatsioonide tööd ja inimeste igapäevaelu. Pangad on aktiivsed neid võimalusi kasutama ja neist võiksid eeskuju võtta kõik Eesti organisatsioonid nii avalikus kui erasektoris.

REPLIIK

Kas “kõik maksud” = offshore’i maksud?

Rahandusminister Tõnis Palts on väitnud, et tema firma edukalt müügil on kõik maksud makstud; tõsi, mitte Eestis, aga Hollandis. Heakene küll. Tema varasemast jutust jäi mulje, et ta maksis need maksud n-ö Mandri-Hollandis, korralikus ELi liikmesriigis, mitte Hollandi kunagistes ülemere asumaades, mis on offshore’i staatuses. Nüüd on Eesti Ekspress tuvastanud, et firma sai müü-dud ikkagi offshore’ide abil. Järeldus: Tõnis Palts on seega ausalt maksnud kõik offshore’idega seotud maksud.

OFFSHORE

firmad
pangad
fondid
tööskeemid
kaatrid

EESTI FIRMAD

SFI SUNTIGER FIVE INTERNATIONAL

655 8128
655 6825
655 6100
050 54 760
www.sfi.ee

T PARTS
USA AUTODE VARUOSAD

HOOLDUS & REMONT
Diagnostika aprilli lõpuni 100 krooni

WWW.TOPPARTS.EE TEL (0) 678 1888

Online uudised
päevapiletiga

10.-

www.aripaev.ee

Eesti Puitmajaliidu kutsekomisjoni teadaanne

Eesti Puitmajaliit kuulutab välja taotluste vastuvõtmise Palkmaja ehitaja I, Palkmaja ehitaja II ja Palkmaja ehitaja III kutsevalifikatsioonide omistamiseks.

Kutsetunnistuse taotlemiseks on vajalik esitada kutsekomisjonile alljärgnevad dokumendid:

1. Avaldus (vormikohane)
2. CV (vormikohane)
3. Tööandja avaldus (vormikohane)
4. Haridust tõendava dokumendi koopia
5. Isikut tõendava dokumendi koopia
6. Maksekorralduse koopia kutsetunnistuse maksumuse ülekanndmise kohta

Vormikohaste avalduste, tõendite ja CV blankette ning täiendavat informatsiooni saab Eesti Puitmajaliidu Kutsekomisjoni sekretärit: Märt Rahamägi, telefon (038) 63 475 või 050 77 368, e-post info@woodhouse.ee

Taotluse dokumendid saata postiga Eesti Puitmajaliidu Kutsekomisjonile aadressil Lai tn 30, Järva-Jaani, 73301 Järvamaa.

Dokumentide vastuvõtmise (postitempli) viimaseks kuupäevaks on 16. juuni 2003.

Kutsevalifikatsiooni omistamine on tasuline ja maksab 4000 krooni.

Kutsevalifikatsiooni omistamise tasu üle kanda Eesti Puitmajaliidu arveldusarvele 221012350132 Hansapangas.

Eesti Puitmajaliidu juhatus

KOMMENTAAR ■ Keskkonnaohtlike veoste vedamine läbi Tallinna

Ohtlike veoste kadumine kesklinnast võtab aega

Maret Maripuu
Tallinna linnavolikogu esimees, Reformierakond

Kolinal läbi Tallinna südame loksuvad naftarongid on pikka aega pinnuks silmas nii keskkonnakaitsjatele kui ka linnaelanikele. Otsus aastast 1998 näeb ette keskkonnaekspertiisi tellimist, ohtlike vedude mahu kasvu peatamist ning naftaproduktide väljaveo lõpetamist aastaks 2003. Ometi otsustas Tallinna linnavolikogu keskkonnaohtlike veoste transiidi lõpetamise esialgset tähtaega edasi lükata kuni aastani 2007. Kindlasti ei ole Tallinna linn loobunud mõttest ohtlikud veosed kesklinnast välja saada. Sarnased protsessid toimuvad ka teistes Euroopa linnades. Näiteks Helsingi planeerib igasuguste linna läbivate kaubavedude lõpetamist aastaks 2006, mil valmib uus sadam Helsingist läe pool.

Hoopis iseküsimus on, kuidas seda protsessi korraldada. Helsingis on diskussioon kaubavedude lõpetamise kohta käinud tänaseks juba üle kümne

aasta. Vedude korraldamisega otseselt seotud ettevõtjad on olnud diskussioonis osalised kõige varasemast staadiumist peale. Niisamuti keskkonnanõuorganisatsioonid, ministeeriumid ja mõistagi linn. Riik osaleb uue sadama jaoks vajaliku infrastruktuuri väljaehitamises, finantseerides poole kommunkatsioonide maksumusest. Vedude ümbersuunamise graafikud on koostatud koos ettevõtete ja neile ammu teada.

Tallinnas on protsess käinud hoopis teistmoodi. Asjade loomulik käik eeldanuks linna, riigi ja eraettevõtjate koostööd vedude järkjärgulisel vähendamisel Tallinna kesklinnas ning nende ümbersuunamiseks vajaliku infrastruktuuri arendamisel. Tegelik elu arenes suisa vastupidises suunas: kesklinna läbivate ohtlike veoste maht kasvas, vedajad investeerisid uutesse mahutitesse ja rajatisesse ning kõige krooniks sõlmis riigiettevõtte Tallinna Sadam ohtlike veoste vedajatega 25aastased lepingud. Seega võiks öelda, et riik loomis linna keskkonnasäästlikele kavadele lausa kaikkaid kodaraisse, kuigi mõlema avaliku sektori tasan-

di huvi peaks olema kodanike eest seismine. Mõistagi võiks Tallinn öelda, et kuidas küla koerale, nii koer külale, ja pan-na ohtlikele veostele ühel päeval lihtsalt veto – vaadaku vedajad ja Tallinna Sadam ise, kuidas hakkama saavad. Kuid siin on mitu aga. Esiteks tähendab see umbes tuhatkonna inimese tööta jäämist. Teiseks on Tallinn koos Paljassaare sadamaga saanud Tallinna Sadamalt kaasavaraks mitmed kohustused, sh noodsamad lepingud. Võib juhtuda, et hüvitised firmade heas usus tehtud investeeringute eest tuleb kanda Tallinna maksumaksjal, olgugi et need lepped sõlmiti Tallinna tahte vastaselt.

Tänini pole riigi ja linna plaanid selles küsimuses kooskõlastatud. Ilma selleta pole vedude lõpetamine kesklinnas aga mõeldav, kuna ülejäänud võimalused, kuidas must kuld Eesti sadamate kaudu Euroopasse jõuab, sõltuvad enamasti riigist kui Tallinna Sadama omanikust ning kuni viimase ajani oli riigi käes n-ö jäme ots Eesti Raudtee omanikuna. Aastaks 2007 valmib küll Aruküla-Männiku-Saue raudtee, mis

lahendab Paldiski-suunaliste veoste probleemi. Kopli sadama kaudu veetud naftale ja keemiatoodetele pole aga tänini uut "helesinist toru" leitud.

Ettevõtted, kelle arvamus kümne ja viie aasta eest volikogu otsuseid vastu võttes suure tõenäosusega isegi ära kuulama ei vaevunud, vastasid linna-le samasuguse ignoreerimisega – nad ehitasid oma äri üles, nagu poleks vedude lõpetamist ettenägevast otsust olemaski. Neid soosis linna enda vähene järjekindlus oma ootuste rakendamisel – uute naftamahutite rajamiseks anti ehituslubasid välja kulmu kergitamata.

Et sama stsenaarium ei korduks, kutsus volikogu ühise laua taha firmad ja linnaametnikud. Kõik ettevõtted ei pidanud vajalikuks kohalegi ilmuda, koosviibimisel saavutatud kokkulepete täitmise ei kiirustata. Firmsid näikse eemalt takseerivat, kas linnavõimudel on seekord tõi taga või läheb kõik nii nagu eelmistel kordadel. Olgu siinkohal öeldud, et seekord on asjaga tõi taga ning mida konstruktiivsem ja aktiivsem koostööst osavõtt, seda valutum on üleminek.

KOMMENTAAR ■ Illegalsete organisatsioonide rentaablus väheneb

Illegaalne kapital huvitub toetusfondidest

Jaan Õmblus
Drexel Grupi juht

Globaalse konkurentsivõime tugevnemine ja üldine majanduslangus suurendab illegalsete majandusorganisatsioonide huvi Euroopa Liidu eelarve vastu. EL nimetab varimajandust toetavat finantseerimispraktikat irregulaarsuseks ja vahel ka finantspettuseks. Eesti jaoks tähendab süvenev trend üha suuremat vajadust jälgida eurorahade kasutamise sihtotstarbelisust ja finantseeringu läbipaistvuse pidevat tõestamist Brüsselis.

Üldine majanduslangus peegeldub tulumäärade vähenemises sellistes valdkondades nagu narkokaubandus, salakaubavedu, hasartmängud, relvakaubandus, inimkaubandus jms, mis seab raskesse olukorda nimetatud aladel elatust teenivad organisatsioonid. Ainukese tõusva rentaablusega valdkonnana võib viimaste aastate lõikes välja tuua prostitutsiooni. Illegalsete majandusrühmituste jaoks on kriitilise tähtsusega alternatiivide leidmine, kuna üha suuremaid sissetulekuid on vaja kasvavate organisatsioonide üha suurenevate vajaduste rahuldamiseks ja üha hoogustuvaks tõrjeks korrakatisestruktuuride vastu.

Hinnanguliselt 10–15% ELi eelarvest arvatakse kuluvat irregulaarsustele, mis tähendab,

et raha ei lähe eelarveridadelt välja täpselt eelnevalt kehtestatud printsiipidele ja põhimõtetele. Kui suure osa irregulaarsusest moodustavad otsesed pettused, on raske hinnata, sest pettuste puhul on eeldatav juba algne tahe raha mitteplaanitult kasutada. Lisaks sellele koguneb irregulaarsusi puudutav informatsioon Brüsselisse liikmesriikidelt, millel on igal ajal oma lähenemine ja arusaam finantskuritegevusest. Samuti saab tehinguid pettuseks nimetada alles sellest hetkest, kui konkreetne juhtum on kohtust läbi käinud ja kohus on seda vastavalt tõlgendanud. Kohtulahenditeni läheb aga pikalt aega ja tekib olukord, kus fondirahade pettusi puudutav statistika ajas oluliselt muutub.

Kuni aastani 2000 oli tähelestatav iga-aastane pettuste kasv enamiku eurofondide lõikes. Aastast 2001 ja 2002 on esmasel hinnangul tegemist pettuste olulise tagasimineku. Selleks arvatakse olevat mitmeid põhjuseid. Esiteks on karmistatud kontrolli rahade kasutamise üle ja tõhustatud on võitlust terrorismiga. Teiseks irregulaarsuste vähenemise põhjuseks arvatakse olevat järsk üleminek elektroonilisele raporteerimise süsteemile, mis muudab probleemsete finantseeringute avastamise keerulisemaks. Probleemsete finantseeringute uurimiseks 28. aprillil 1999. a asutatud European Anti-fraud Office (OLAF) paneb palju rõhku sellele, et tuvastada stan-

Majanduslangus kahandab varimajanduse tulusust kogu maailmas

Varimajanduse tulususe vähenemise põhjused. Mitmel protsendil juhtudest (kõigist võimalikest tehingutest) selline põhjus esineb.

■ Üldine majanduslangus	95
■ Riikide aktiivsuse tõus korrakaitse tagamisel	80
■ Konkurentsi kasv teenuste osutamises	73
■ Tootmisharude detsentraliseerimine	60
■ Muud põhjused	55

Allikas: Jaan Õmblus

dardsed transaktsioonid ja printsiibid, mille abil Euroopa raha suunatakse varimajanduslike organisatsioonide teenistusse. Näiteks on leitud, et illegalsete organisatsioonide teenistuses olevad fondihaldurid on oma kompetentsuselt kõrgemal tasemel ja efektiivsemad kui tavalistes tsiviilstruktuurides tegutsejad.

Üldine struktuurianalüüs näitab, et kui varasematel aegadel oli varimajanduslike struktuuride veepealse osana peamiselt tegemist illegaalselt teenitud summade pesemisega kaubanduses või toitlustuses, siis nüüd on hakatud asutama teadusinstituute. Sellistes institutides töötavad kõrgelt respektitud teaduskraadidega inimesed ja väliselt ei suuda mis-ki eristada neid aatelistest teadusasutustest. Kuna uute teadusasutuste loomine võib olla komplitseeritud, siis suundub suur osa "mustast kapitalist" olemasolevate teadusasutuste ülevõtmisele. Kokkuvõtva hin-

naunguna on raske välja tuua, milline koondmõju ELi rahade kasutamise irregulaarsustel majandusele on. Juriidilisest aspektist vaadatuna pole võimalik erinevaid irregulaarsuseid aktsepteerida, kuid majanduslikust aspektist lähenedes annavad need tööd paljudele varimajanduse sektoris teenistust leidvatele inimestele, kes vastasel juhul oleks liikmesriikidele sotsiaalseks koormaks. Mida lõunapoolsem on liikmesriik, seda rohkem on varimajanduse problemaatika päeva-koorral.

Eesti seisukohalt on oluline, et algusjärgus olev erinevate fondirahade kasutamine toimuks tõrgeteta ja süsteem oleks võimalikult läbipaistev. Tagamaks eurorahade kasutamise edu pikas perspektiivis on oluline kõigi reeglite ja dokumentaalsete formaalsuste täpne järgimine. Üksikud mõõdalaskmised võivad statistilist pilti ebaproportsionaalselt oluliselt kogu riigi kahjuks nihutada.

20. mail Tallinna Lillepaviljonis Äripäeva transpordi- ja logistikafoorum

Kuidas mõjutab Euroopa Liitu astumine transpordi- ja logistika-firmasid?

Äripäev

Soodushind kuni 13. maini 2400 krooni (km-ga 2832). Hiljem registreerijatele 2900 krooni (km-ga 3422). Registreerimine ja info telefonil 667 0233 (Merle Kumari) www.aripaev.ee/seminar/

KOLUMN

Kompensatsiooninõue kui vabaduse samm

Okupatsioonikahjude kompenseerimise nõude esitamine Venemaale ähvardab Eestis muutuda taas üheks küsimuseks, mis lahutab tinglikult öeldes pragmaatikuid ja idealiste. Esimeste hulka kuuluvad need, kellel on Venemaal otsesed ärilised huvid, või need, kes mingitel muudel põhjustel ei pea vajalikuks minevikus sorimist ja sealt pärinevate probleemide tõttu kahe riigi vaheliste suhete mürgitamist. Teiste hulka kuuluvad need, kes kangekaelselt arvavad, et igale kuriteole peab järgnema karistus ning et enne, kui Venemaa on moraalselt – ja seda oma kahetsuste ning kompensatsioonide kaudu – uuenenud, ei saa olla juttugi heanaaberlikest suhetest.

Eestis kultiveeritakse süükompleksi

Me peaksime järjekordsest rahvuslikust tülist heade-halbade suhete pärast Venemaaga ning nõiajahist selle süüdlaste otsingul püüdma siiski hoiduda. On kummaline, et meie üldiselt üsna konsensuslikus välispoliitikas moodustavad suhted Venemaaga ebameeldiva erandi. Juba 90ndate algusest peale on meil pidevalt kultiveeritud süükompleksi, mille kohaselt vastutus halbade suhete eest idanaabriga lasub Eesti poolel. Kord on süüdi olnud Mart Laar, kord välisministeerium, kord vastutustundetud ajaloolased, kord sensatsioonijanused ajakirjanikud – ükskõik kes, aga jumala pärast mitte Venemaa. Sama loogika näib pinnale tõusvat nüüd.

Muide, pragmaatikute. 1920. a puhkes Eesti ja Läti vahel piirivaidlus. Seda vaidlust asusid vahendama liitlaste esindajad. Millegipärast sumpatiseerisid viimased rohkem Lätile, mitte Eestile. Eesti pragmaatikud leidsid tekkinud olukorras, et me ei saa lubada endale luksust liitlastega tülili minna, ning reetsid oma kaasmaalased Heinastes, Valgas ja mitmel pool mujal. Territooriume, mis sel moel loovutati, pole meil nüüd enam lootustki tagasi saada, hetkesuhted liitlastega on aga ammu muutunud tähtsusetuks ajalooliseks seigaks. Sama loogika kohaselt käitus Ees-

Mart Helme

Venemaale okupatsioonikahjude hüvitamise nõude esitamine on õigustatud, õiglane ja taktikaliselt õige.

ti 90ndate kilusõjas Lätiga. Sama loogika kohaselt oleme käitunud läbirääkimistel Euroopa Liiduga. Ja sama loogikat soovitavad pragmaatikud meile lakkamatult suhetes Venemaaga. Paraku on seesuguse käitumise juures unustatud, et seda, mis on kord käest antud, ei ole enam võimalik tagasi saada.

Venemaale kompensatsiooninõude esitamine on õigustatud ja õiglane ning ka taktikaliselt õige. Eesti on suhetes Venemaaga olnud liiga kaua passiivselt kaitsepositsioonil ja tegelikult sellega üksnes julgustanud Moskvat terroriseerima meid kõikvõimalike süüdistustega alates meie õigusest liituda NATOga ja lõpetades pideva sekkumisega meie siseasjadesse nn kaasmaalaste küsimuses. Kui keegi väidab, et kompensatsiooninõude esitamisega an-

nab Eesti Venemaale järjekordse võimaluse enda ründamiseks, siis ei saa või ei taha see inimene Venemaa poliitikast Balti riikide suhtes aru saada. See poliitika ei ole hetkekski juhindunud heanaaberlike suhete sisseadmisest, vaid püsivatest katsetest saavutada Eestis (ja Lätis ning Leedus) mõju ning sõnaõigus, mida teistel riikidel siin ei ole. Ning kui selle nimel on vaja suhteid pingul hoida, siis kõlbab selleks ükskõik missugune ettekääne.

Eesti ärieliidi esindajad rakendati Venemaa teenistusse

Õpetlik on see, kuidas Venemaa rakendas õigeusu kiriku ümber käänunud tülis edu saavutamiseks oma eesmärkide teenistusse Eesti ärieliidi esindajad, lubades neile (ja nende kaudu Eesti valitsusele), et teatud registreerimistoimingute järel kaotatakse topelttollid. Endast lugupidava riigi juhtkonda oleks pidanud ettevaatlikuks tegema juba see, kui piinlikult Vene pool Eesti diplomaate nimetatud läbirääkimistest eemal hoida püüdis – eks ikka selleks, et meid omavahel võistleva ja tülitsema panna. Lõpptulemus on kurb ja eriti piinlik neile, kes selle vahendustegevuse initsiaatoriteks olid. Oma registreeringud venelased küll said, topelttollid püsivad ilmselt aga võiduka lõpuni, ehk Eesti astumiseni Euroopa Liitu.

Siinkohal soovitus kõigile neile, kes murtevad selle pärast, et me kipume Venemaad asjatult ärritama: ehk tasuks mõelda selle peale, et riik, kes oma väikese naabriga tööpoolest häid suhteid soovib, ei ähvarda teda, ei alanda teda, ei vaiki maha tema kallal toime pandud kuritegusid, vaid nõustub rahulikult tuleviku nimel avama kõik mädapaised, vältimaks edasiste mürgituste tekkimist.

Kahjuks ei näe me enda kõrval ikka veel niisugust idanaabrit. Me näeme naabrit, kes taob rusikaga vastu lauda ning aina nõuab ja ähvardab. Ja juba sellepärast peabki tallesitama arve – mis niisugusena on ühtlasi meie vabaduse samm.

Suursaadik **Mart Helme** on Rahvaliidu liige

VIIS
AASTAT
TAGASI

Äripäev

4. mai 1998

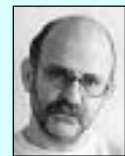
Toompealt alkohol välja

Mitmed Riigikogu liikmed on võtnud seisukoha, et Toompea lossi restoran-baarist tuleb alkohol välja viia. Alkoholi keelustamise peapõhjuseks nimetavad nad Riigikogu liikmete kasvavat napsilembust.

Hetkeseis: See idee ei realiseerunud ja ka praegu on võimalik Riigikogu baarist osta alkoholi.

NÄDALAKOMMENTAAR

“Usundilugu” jäägu “ajalukku”

David Vseiov

Pole mingit kahtlust, et jumalad (Jumal) on mänginud inimkonna ajaloos olulist ja sageli otsustavat osa. Tuhandeid aastaid on vaid jumalatele ja võimule rajatud kõige väljapaistvaid ehitisi ning nende tellimisel on maalitud, voolitud ja loodud imekauneid heliteoseid. Ning jumalate nimega on põhjendatud kõike: alates heategudest kuni tapmisteni.

Jumal on loonud inimese kõikides maailma usundites ja meie kaugele esivanemate peas tärganud arusaam jumalikust algest ongi ilmselt esimeseks verstaapiks teel instinktiivsest elukast *homo sapiens*'iks. Ning seda kümnetes variantides esinevat jumalate ja inimeste ühisel käidud teed tuleks loomulikult teada. Sest selle teadmista pole inimene indiviidina ja inimkonna ajalugu tervikuna mõistetavad. Ja triviaalne küsimus ongi vaid selles: kuidas seda teha, kuidas seda lastele õpetada ning kuhu see aine niigi ülepaistatud kooliprogrammis mahutada? Minu veendumust mööda

paigutuks koolis antav usundiõpetus kõige orgaanilisemalt ajaloo distsipliini raamidesse.

Kooli (aga ka kõrgkooli) humanitaarhariduse üheks peamiseks probleemiks on killustatus, mille tulemuseks ongi ülikooli pürgija, kes on näiteks perfektselt omandanud koos kõikide aastaarvude ja nimedega kogu ristisõdade “ajaloo”, kuid ei suuda kuidagi kaardilt leida Jeruusalemma ega otsustada, kas siis Kristus ikkagi oli hauas või ei olnud.

Ideaalses variandis, selleks et saada maailmast terviklikku pilti, oleks mõistlik õpetada õigeusku ja Venemaa ajalugu koos. Sest kuidas mõista Venemaa minevikku õigeusuta ja mis mõtet on näiteks luterlastel lapsel õppida aines “usundilugu” lihtsalt “õhus hõljuvat” õigeusku. Muidugi, koolitada kitsamas lõigus sadu uusi õpetajaid on tunduvalt lihtsam kui meelitada koolitööle (või hoida kinni) laia silmaringiga erudiite.

Ja üldse: miks peaks Eestis olema andekaid õpetajaid rohkem kui andekaid viiuldajaid? Ning kes Tartu Ülikoolis käinutest ikka enam täpselt mäletab selle struktuuriüksuse nime ja aine nimetust, mida professor Juri Lotman õpetas. Aga sisu mäletavad kõik!

Siltidel iseenesest pole harimisel mingit väärtust ja nende nimel ponnistamisel mingit sisulist mõtet. Seda enam, et “usundilugu” mahub koolis vabalt programmiselt täiendatud “ajaloo” sildi alla.

David Vseiov on kunstiakadeemia professor

KOMMENTAAR ■ Kaitsetollide kehtestamine sealihale

Tollide kehtestamine on tõhusaim abinõu

Tiit Tammsaar
põllumajandusminister, Rahvaliid

Eesti on oma siseturu kaitsmiseks seni kasutanud minimaalselt kaubanduspiiranguid. Teatavasti rakendusid 1. jaanuarist 2000 kehtima hakanud tollimaksud vaid nn kolmandate riikide suhtes ning nende turgu reguleeriv mõju osutus tegelikult minimaalseks.

Sõltumata rakendatavatest enamsoodustusrežiimi tollimaksumääradest on riikidel õigus (tulenevalt Maailma Kaubandusorganisatsiooni kaitsemeetmete lepingust) võtta kasutusele kaitsemeetmeid, kui impordi suurenemine on põhjustanud või ähvardab põhjustada kahju kodumaisele tootmisarule. Eesti sealihatootjad on pöördunud taotlustega ministeeriumidevahelise kaitse-

meetmete komisjoni poole, võtta kasutusele kaitsemeetmeid impordi tõkestamiseks, mille kasv ja hinnatase on põhjustanud tootjahinna languse tasemele, mis ei kata tootmiskulusid. Komisjon tegi otsuse algatada juurdlus ning 12 päeva pärast juurdluse ametlikku algust ettepaneku rakendada ajutisi kaitsemeetmeid.

Õigus teha ettepanek ajutiste kaitsemeetmete rakendamiseks tekib enne juurdluse tähtsaja lõppemist juhul, kui komisjon leiab, et kaitsemeetmete rakendamisega viivitamine põhjustab tootmisharule raskesti heastatavat kahju. Antud juhul komisjon nii leidis ja vastavalt maale ja põllumajandusturukorraldamise seadusele ning WTO lepingule saab ajutisi kaitsemeetmeid rakendada kuni 200 päevaks. Maailma Kaubandusorganisatsiooni kaitsemeetmete lepingu kohaselt peaksid ajutised kaitsemeetmed endast

kujutama suurendatud tollimaksu, millest lähtus ka kaitsemeetmete komisjon.

Mis puudutab tollimaksude rakendamist tulenevat tarbijahinna tõusu, siis kogemused näitavad, et tooraine hinna muutused ei mõjuta sageli otseselt tarbijahindu. Tarbijahinna määrab tarbija ostuvõime ja suuresti kauba pakujate omavaheline konkurents.

Võimalike tollimaksude rakendamisest tulenevat otsest hinnatõusu on hetkel raske prognoosida, sest kõik sõltub sellest, millise hinna ja kvaliteediga liha imporditakse, mis temast toodetakse ja kus toodet müüakse. Komisjoni ekspertgrupp valmistab kindlasti ette oma prognoosi hindade võimalike muutuste kohta, millest informeeritakse avalikkust.

Loomulikult tegeleb põllumajandusministeerium paralleelselt kaitsemeetmetega ka teiste võimalustega sealih

tootjate turuolukorra parandamiseks. Kahjuks on nii, et otsetoetuste maksimine on tarbijale vast kõige meelepärased, kuid riigile suhteliselt kallid, sest tootja kulutuse katmiseks tuleks vabaturu tingimustes kompenseerida maailmaturu hinna ja soovitava (tootmiskulusid katva) tootjahinna vahe, mis võib ulatuda sadadesse miljonitesse kroonidesse.

Liha kvaliteedi kontrolli tõhustamine piiril on samuti ühe võimalusena käsitlemisel, kuid siin peab järgima rahvusvahelisi reegleid. Konsultatsioonid käivad ka Eesti vabakaubanduspartneritega, kus selgitatakse olukorda ja püütakse kõikidele pooltele mõistlikke lahendusi leida, kuid tundub, et sealihaturg kogu Euroopas on suhteliselt keerulises olukorras ja hinnad langusel, mistõttu ka lahenduste otsimine kaubanduspartneritega on aeganõudev protsess.

Äripäev

peatoimetaja: Igor Rõtov
väljaandja: Äripäeva Kirjastuse AS
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
tel: (372) 667 0111
(372) 667 0222
faks: (372) 667 0265
(372) 667 0165
e-post: aripaev@aripaev.ee
WWW: http://www.aripaev.ee

Toimetust e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
faks: (372) 667 0265
Reklaamiosakond e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
faks: (372) 667 0200
Tellimine ja levi e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
faks: (372) 667 0300
Tellimishind 12 kuuks 1900 kr
Tellimine internetis http://pood.aripaev.ee
trükk: AS Kroonpress

Toimetust võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetust kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikud, poliitilised või religioossed teemad) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma Äripäeva Kirjastuse ASI kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363

Anonüümsed Alexid üritavad paroole välja petta

Enamik meist on saanud e-kirju ettepanekuga kiiresti rikkaks saada, selleks tuleb ainult kirjutajale oma andmed saata – mida rohkem ja kiiremini, seda parem.

Sirje Niitra

sirje.niitra@aripaev.ee

USAs ühe tuntud panga juhtkonnas töötav eestlanna oli hiljaaegu üht e-kirja saades väga imestunud, sest alakirjutanu esines ühe Eesti firma nimel, mis äriregistri andmetel ka tegelikult olemas on. Paraku oli end marketingidirektorina esitlenud Alex märkinud perekonnanimest vaid esitähed S ja see äratas kahtlust.

Alex kirjutas, et esindab kiiresti arenevat firmat, mis soovib laiendada ja hakata kasutama interneti Paypal maksumüsteemi suhtlemisel välisklientidega USAst. Selleks palub ta eestlannal hakata enda esindajaks, lubades tasuks 7,5 protsenti igalt tehingult. "See töö ei võta Teilt kogu päeva, on mugav ja töötab pidevalt kasvavat kasumit," lisab Alex, kes ei unusta igaks juhuks lisamast, et Eesti asub suure Venemaa kõrval.

Kirja saaja küsib: "Kust Alex S. teab, et mul on tõesti olemas Paypali arve, mida olen kasutanud mõne e-bay oksjonilt ostetud eseme eest tasumiseks?" Tema teada peaks tegu olema igati turvalise ehk häkkerikindla veebisaidiga.

Pangatöötaja kahtlustab, et tegu võib olla kas kavan-datava rahapesuga või siis

sooviga saada enda käsutusse lihtsameelse adressaadi Paypali parool ja kood ning panna toime tema identiteedi vargus tema nimel ostude sooritamiseks.

Firma UBS, mille nime petis kasutas, on Eestis tööpoolest olemas, kuid ei tegutses hoopis-

ki mitte elektroonika, meditsiini ja põllumajanduse vallas, nagu Alex kirjutab, vaid hoopis ehituses. ASi UBS omanik Tõnu Radik on asjast kuuldus imestunud. Loomulikult ei tööta selles firmas ühtki Alexit, veelgi enam – seal pole isegi marketingidirektorit. "Kindlasti ei

vaja me esindajat välismaal, veel vähem on meil kavas oma maju Ameerikasse viima hakata," räägib firmajuht.

Keskkriminaalpolitsei infotehnoloogia kuritegude talituse komissari Kalmer Viska sõnul paistab esmapilgul, et tegu võib olla katsega paroole välja petta. "Me ju ei tea, kas kirja saatja tööpoolest teab, et saaja on Paypali kasutaja või on kiri

saadetud huupi mingile hulgaadressidele," selgitab ta. Keskkriminaalpolitseil pole Viska sõnul täpselt seliste kirjadega kokkupuuteid olnud, kuid juhtum ise võib tema sõnul olla sarnane hiljutise Hansapanga paroolide väljapetmise juhtumiga. "Põhimõtte paistab olevat üks – teha arvuti kasutajast endast turvaauk," lausus ta.

Hämarat päritolu üleskutsed on targem tähelepanuta jätta, eriti kui teie kaudu soovitakse pangateenuseid kasutada. Vasakul avatud interneti Paypali maksesüsteem, mille kasutamise eest Alex S 7,5% tasu lubas maksta.

Fotomontaaž: Sven Arbet, Lauri Lepp

VALUUTAKURSID

30.04.2003

USD 14,05 EEK

SEK 1,72 EEK

LVL 24,54 EEK

EUR 1,11 USD

ÄRILAUSE

Audentese nõukogu liige

Helder Meerits

Väikese liialdusega võiks öelda, et praegu ei saa Eestis ükski õpetaja õiglast palka: head õpetajad saavad liiga vähe ja halvad õpetajad liiga palju.

Eesti Päevaleht
30.04.2003

Merlin GPRS kaart

4990.-

Sülearvuti

UUS HIND

14990.-

17990.-

poolmuidu!

IBM Thinkpad R31

Intel Mobile Celeron 1.2GHz, 128MB RAM, 20GB HDD, 14" TFT ekraan, CD-seade, aku 2.3 tundi, kaal 2.9kg, infrapuna liides, operatsioonisüsteem Windows XP PRO

Traadita interneti võrgukaart

990.-

Sülearvuti koos Atlas-EMT traadita internetiga: 24h ühendus interneti ja firma sisevõrguga!

KOHE KASUTUSVALMIS: meie installeerime, seadistame, ühendame!

hallo
telefonid arvutid internet

Lisainfo telefonil: (0) 650 7022 või e-mailil: ariikliendid@hallo.ee

Tallinn: Toompuiestee 33a (IV korrus), Lootsi 7 (Norde Centrum), Narva mnt 1 (Postimaja), Haabersti 1 (Haabersti CityMarket), Tammsaare tee 116 (Mustamäe Kaubanduskeskus), Endla 16, Jaama 2 (Nõmme keskus), Rävala pst 6 (Kaubamaja taga); Rakvere: Laada 41, Laada 29 (Krooni keskus); Tartu: Kõnnu 5b, Fortuuna 1, Võru 55f (Sõbra keskus); Kuressaare: Kiriku tn.; Jõgeva: Põik 2; Viljandi: Jakobsoni 4a; Rapla: Kooli 6a (Karmani kaubamaja); Jõhvi: Rakvere 5a; Pärnu: Hommiku 17; Narva: Tallinna mnt 41 (Astri kaubanduskeskus)

Traadita interneti liitumistasu on 118 krooni ning kuumaks on 495 krooni. Hinnad koos kaabliksüuga. Teenus annab võrguühenduse kasutada kuumaksuühenduse piramatsus matus GPRS ja WLAN andmeside ühendust.